

МАТЕРИАЛИ
ЗА XI МЕЖДУНАРОДНА
НАУЧНА ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ

«КЛЮЧОВИ ВЪПРОСИ
В СЪВРЕМЕННАТА НАУКА -
2015»

17 - 25 април 2015 г.

Том 1
Икономики

София
«Бял ГРАД-БГ» ООД
2015

ФИНАНСОВИ ОТНОШЕНИЯ

Челак М.А. Сравнителен анализ на страховия пазар на Република Беларус, Украйна и Руската Федерация.....	55
Гераскина О.А. Страхование как основа на економическите отношения.....	58
Морсюк О.А., Дегтярьова К.М. Финансова стабилизация как фактор на економичното израстване на Украйна.....	60
Кусаева Н.С. Сақтандыру компаниясының бәсекелестік ортадағы қызметін талдау («НОМАД иншуранс» Сақтандыру компаниясы» АҚ мәліметтері негізінде).....	64
Шерстньова О.С., Дубровіна Н.А. Анализ на ефективността на инвестиционната дейност на предприятието.....	68
Куришко О.О. Транспортен данък: суперечност на администрирането.....	74
Тарасевич С.В. Инвестиции из Републики Беларус за рубежом за 2012- 2014 год.....	77
Рубаха М.В., Ткачик Л.П. Удосконалення системи корпоративного управління в контекста на финансово на обезпечення на акционерних товариств.....	80
Бондаренко С. Финансоване на оновлення на основних засобів: джерела та форми.....	83

То публикува «Бял ГРАД-БГ» ООД, Република Беларус, гр.София, район «Триадица», бул. «Витоша» №4, ет.5

Материали за 11-а международна научна практична конференция, «Ключови въпроси в съвременната наука», - 2015.
Том 1. Икономика. София. «Бял ГРАД-БГ» ООД - 88 стр.

Редактор: Милко Тодоров Петков

Мениджър: Надя Атанасова Александрова

Технически работник: Татяна Стефанова Тодорова

Материали за 11-а международна научна практична конференция,
«Ключови въпроси в съвременната наука», 17 - 25 април, 2015
на Икономика.

За ученици, работници на проучване.

Цена 10 BGLV

ISBN 978-966-8736-05-6

© Колектив на автори, 2015
© «Бял ГРАД-БГ» ООД, 2015

СЪДЪРЖАНИЕ

ИКОНОМИКИ

БАНКИ И БАНКОВА СИСТЕМА

Исаева П.Г. Оценка экономических условий функционирования региональных банков для взаимовыгодного сотрудничества с реальным сектором экономики	3
Исаева П.Г., Таги-заде З.Т. Роль страхования вкладов в стимулировании привлечения сбережений населения в банковскую систему и укреплении доверия	7
Бекешева Д.А. Банктің қаржылық жағдайын жетілдіру жолдары	11
Котелевський І.М., Коваленко В.В. Організаційно-економічні аспекти фінансової безпеки банків	13
Айдосова Б.Х. Анализ пассивных и активных операций АО «Народный Банк Казахстана»	15
Перепелица В.А., Буламбаев А.Б. Мировой валютный рынок: эволюция и ожидание	25
Васильчук А.О., Борисюк О.В. Прямі та непрямі суб'єкти лізингу в Україні	29
Чиж Н.М. Капіталізація комерційних банків	31
Онищук К.С., Котковський В.С. Безконтактні, безпечні та швидкі платежі Аіграу як банківська інновація ПАТ КБ «Приватбанк»	33

ВЪНШНАТА ИКОНОМИЧЕСКА ДЕЙНОСТ

Дыбысов А.Ж. Место и роль государства в формировании экспортного потенциала	35
Тимофієва Г.С. Світовий ринок аграрної продукції: понятійно-термінологічний апарат дослідження	37
Жибчин Н.І., Колібабчук М.В., Поляк М.М. Роль місцевих бюджетів Чернівецької області у територіальному розвитку	39
Залесский Б.Л. Беларусь – Молдова: приоритет взаимодействия – сельское хозяйство	42
Самусевич А.В. Перспективы развития валютной системы Республики Беларусь	44
Issova L.T., Farkhat A. Practice and models of integration in the Asia-Pacific region	47

ИКОНОМИКИ

БАНКИ И БАНКОВА СИСТЕМА

Исаева П.Г.

к.э.н., доцент кафедры «Финансы и страхование» ДГУ

ОЦЕНКА ЭКОНОМИЧЕСКИХ УСЛОВИЙ
ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ РЕГИОНАЛЬНЫХ БАНКОВ
ДЛЯ ВЗАИМОВЫГОДНОГО СОТРУДНИЧЕСТВА
С РЕАЛЬНЫМ СЕКТОРОМ ЭКОНОМИКИ

Государственной политике развития регионального банковского сектора все еще присущи отдельные недостатки, которые негативно влияют на развитие конкретных отраслей экономики, в частности:

– интересы банков не всегда совпадают с корпоративными интересами экономических субъектов;

- большинство предприятий базовых отраслей экономики переживают кризисные явления и являются убыточными.

В целом ситуация в регионах такова, что активизация кредитования реального сектора экономики входит в противоречие с задачей сохранения финансовой устойчивости региональных банков.

Причина кроется в проводимой государством экономической политике. Государство не создало условия, при которых коммерческие интересы банков совпадали бы с интересами различных секторов региональной экономики.

Устранение противоречий в интересах банковской системы и реального сектора региональной экономики требует внесения значительных коррективов в проводимую государством экономическую политику. Такие коррективы возможны лишь после всестороннего анализа тенденций развития банковского сектора региональных экономик и установления причин имеющихся недостатков.

Анализ инструментов государственного регулирования банковской деятельности позволила нам сделать вывод о том, что в настоящее время государственное управление региональной банковской системой осуществляется в основном на федеральном уровне, региональные органы власти могут воздействовать на деятельность банковского сектора только посредством налогообложения и путем участия в уставном капитале региональных банков.

Необходимо отметить, что регулирование банковской деятельности посредством налогообложения осуществляется на региональном уровне не в полном объеме, а лишь в той части налога на прибыль, которая поступает в бюджет

территории. Такое распределение полномочий не позволяет своевременно и качественно регулировать деятельность регионального банковского сектора, так как проблемы развития банковского сектора на региональном уровне вообще и, в частности, на уровне конкретных территорий, не могут интерпретироваться на макроуровне (рис. 1).

Рис. 1. Государственное регулирование банковской деятельности¹

На рисунке 1 получил отражение существующий набор инструментов механизма государственного регулирования банковской деятельности в России.

На основе исследования правовых форм организации банковской деятельности автор пришел к выводу, что существующий порядок распределения полномочий несколько сдерживает процесс оперативного и качественного регулирования деятельности региональных банков, особенно по таким важным направлениям как:

- формирование ресурсной базы региональных банков;
- предотвращение утечки капитала в другие регионы;
- развитие кредитно – инвестиционной деятельности;
- усиление уровня капитализации в банковском секторе экономики и др..

¹ Схема разработана автором

Відповідно до чинного законодавства джерелами фінансування капітальних вкладень можуть бути:

- 1) власні фінансові ресурси;
- 2) позичені фінансові ресурси;
- 3) кошти, отримані від продажу цінних паперів, внески членів трудових колективів;
- 4) кошти державного бюджету та місцевих бюджетів;
- 5) кошти іноземних інвесторів [1].

Таким чином, фінансування відтворення основних засобів можна представити на рис. 2

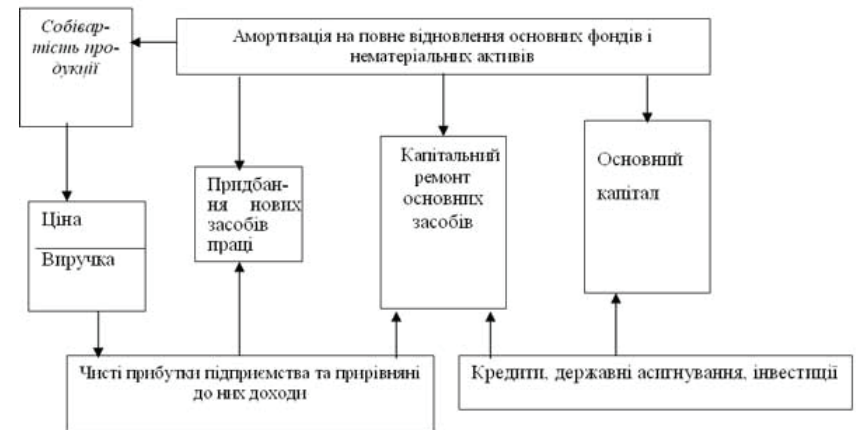

Рис. 2. Фінансування відтворення основних засобів

За ринкових відносин важливе значення має вибір оптимальної структури джерел фінансування капітальних вкладень. Фінансовий менеджер повинен визначити граничний розмір капітальних витрат виходячи з розміру та питомої ваги кожного джерела фінансування, які можна залучити для здійснення капітальних вкладень.

Література

1. Агрес О.Г. Деякі аспекти щодо джерел фінансування для відтворення відтворення основних засобів [Текст] / О.А. Євтушенко // Вісник Хмельницького національного університету. Серія «Економічні науки». – 2011. – № 2, Т. 2. – С. 39–42.
2. Гетьман О.О., Шаповал В.М. Економіка підприємства: Навч. посіб. – 2-ге видання – К.: Центр учбової літератури, 2006. – 448с.

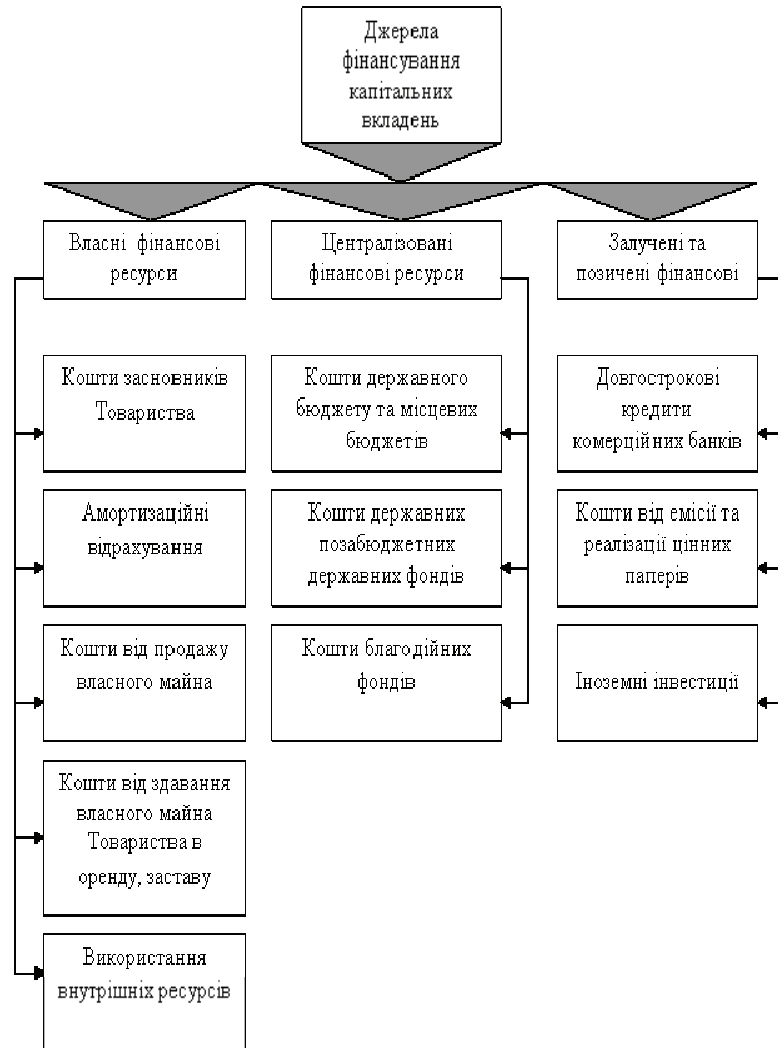

Рис. 1. Склад джерел фінансування капітальних вкладень на підприємстві

Не менш важливим власним джерелом фінансування відтворення основного капіталу є амортизаційні відрахування. Це джерело фінансування не оподатковується та зменшує величину оподаткованого прибутку підприємств, не потрібні додаткові витрати, пов'язані з мобілізацією цих коштів.

Этот процесс может быть дополнен реализацией такого механизма надзора, который может установить количество безнадежных банков, определить вложения со стороны Банка России и Правительства в капитал безнадежных банков и др.

Определенное влияние на функционирование региональных банков и на сферу приложения банковского капитала оказывает также уровень учетной ставки Центрального банка. Когда учетная ставка выше уровня рентабельности базовых отраслей она превращается в фактор декредитования экономики и предприятия теряют доступ к дешевым кредитам, так как реальная ставка на банковский кредит с учетом инфляции становится в 2 – 2,5 раза выше. В таких условиях только высокорентабельные предприятия, производящие подакцизные товары, могут воспользоваться среднесрочными и долгосрочными банковскими кредитами.

Перечисленные факторы свидетельствуют о том, что проводимая Правительством и Банком России политика преследует преимущественно одну цель – ограничить денежную массу и, почти не регулирует собственно банковскую деятельность. Резервные требования и другие нормативы не могли обеспечить интеграцию банковского сектора в экономику регионов на правах системообразующего сегмента.

Существенное улучшение социально-экономического состояния в регионах может последовать лишь на основе позитивных изменений в банковской сфере, т.е. подчинения банковского сектора нуждам реальной экономики. Это требует не самоустранения государства от участия в управлении банковской деятельностью в расчете на то, что новые рыночные механизмы выровняют положение, устранят возникшие недостатки. Как показал опыт прошлых и настоящих лет, этого не произошло, наоборот разразившийся финансовый, а затем банковский кризисы, наглядно показали недостатки функционирования банковского сектора.

Региональный банковский сектор не располагает более или менее надежными источниками собственных и привлеченных средств, необходимых для осуществления кредитно-инвестиционной деятельности. Осуществляемое государством регулирование банковской деятельности вызвало смещение акцентов не в сторону развития реального сектора, а к спекулятивным операциям. В результате в регионах не произошел рост производства, отстают базовые отрасли, не восстановлены межотраслевые связи, обеспечивающие динамичное и пропорциональное развитие всей экономики.

Анализ условий функционирования региональных банков определил наличие ряда нерешенных проблем, требующих соответствующих мер государственного регулирования.

Во-первых, неадекватное развитие региональных банковских систем. Около половины коммерческих банков, на долю которых приходится основная сумма активов, сосредоточена в Москве и в других мегаполисах. Они часть своих ресурсов направляют в регионы через филиальную сеть. Однако филиалы, как правило, создаются в региональных центрах, так как обслуживание экономики небольших городов, особенно сельских районов, нерентабельно для крупных банков.

Главная причина неравномерного размещения элементов банковской системы заключается в неселективном подходе Банка России к регулированию банковской деятельности. Так, например, несмотря на значительные региональные особенности функционирования банковской системы, государством установлены единые экономические нормативы для всех кредитных организаций страны.

Во-вторых, необходим дифференцированный подход к определению значенных обязательных экономических нормативов банковской деятельности в зависимости от специфических условий регионов. В депрессивных регионах, например, где банковское обслуживание не соответствует потребностям экономики, можно устанавливать пониженные значения минимального размера уставного капитала и других нормативов. Здесь становление банковской системы проходило в более сложных условиях – республика крайне отстала в развитии промышленности и сельского хозяйства и по этой причине, представленные здесь предприятия из-за убыточной деятельности не стали учредителями и не, участвовали в формировании уставного капитала кредитных организаций.

Таким образом, на современном этапе рыночных реформ назрела объективная необходимость дифференциации регионов по показателям работы банковской системы и на ее основе определения разным категориям субъектов (экономически развитые, депрессивные и т. д.) значения обязательных нормативов банковской деятельности. Эту же задачу можно решить путем предоставления территориальным учреждениям Банка России право определения значений экономических нормативов в установленных на федеральном уровне пределах.

В-третьих, размеры уставного капитала, в том числе, величина собственного капитала, должен учитывать те особенности банковской деятельности, которые могут повлиять на результаты его работы в будущем, т. е. рыночные риски, возможные по мере выполнения конкретных операций и услуг. Они тесно связаны с использованием всех инструментов денежно-кредитной политики: с ростом или падением учетной ставки ЦБ, изменением курсов иностранных валют, уровнем резервных требований и т. п.

Все это приводит к мысли о том, что установленные Банком России обязательные экономические нормативы недостаточно регулируют деятельность коммерческих банков и не дают уверенности в устойчивости банковской системы.

Таким образом, регулирование банковского сектора регионов представляет собой комплексную задачу, успешное решение которой требует всестороннего анализа условий и факторов, обуславливающих направления его совершенствования.

Бондаренко С.,
Черкаський інститут банківської справи
УБС НБУ (м. Київ)

ФІНАНСУВАННЯ ОНОВЛЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ: ДЖЕРЕЛА ТА ФОРМИ

Існує три групи джерел фінансування відтворення основних засобів:

1) власні фінансові ресурси (кошти засновників підприємства, амортизаційні відрахування, кошти від продажу власного майна, кошти від передачі власного майна підприємства в оренду, заставу, використання внутрішніх ресурсів у будівництві);

2) централізовані фінансові ресурси (кошти державного бюджету та місцевих бюджетів, кошти державних позабюджетних фондів, кошти благодійних фондів);

3) залучені та позичені фінансові ресурси (довгострокові кредити комерційних банків, кошти від емісії та реалізації цінних паперів, іноземні інвестиції) [2].

Структура джерел фінансування капітальних вкладень підприємства залежить від багатьох факторів, зокрема: від оподаткування доходів підприємства; темпів зростання реалізації товарної продукції та їхньої стабільності; структури активів підприємства; стану ринку капіталу; відсоткової політики комерційних банків; рівня управління фінансовими ресурсами підприємства; суті стратегічних цільових фінансових рішень підприємства тощо [1].

Найприйнятнішим для підприємства є комплексний підхід до вибору джерел фінансування капітальних вкладень. Тоді основною передумовою визначення оптимальної структури таких джерел може бути детальний аналіз: по-перше, можливого обсягу внутрішніх джерел фінансування капітальних вкладень; по-друге, можливого обсягу залучення додаткових коштів, пов'язаного із подорожчанням капітальних витрат.

Не слід забувати, що порушення оптимального співвідношення між власними і залученими джерелами фінансування капітальних вкладень може призвести до погіршення фінансового стану підприємства.

Рішення щодо об'єктів, їх придбання, вироблення або удосконалення підприємство вирішує самостійно. На підставі такого рішення визначають джерела, за рахунок яких здійснюватимуться капітальні вкладення, рис. 1

Функціонування економічної складової моделі спрямоване на формування системи фінансового забезпечення діяльності компанії за рахунок залучення власного та боргового фінансового капіталу з внутрішніх та зовнішніх джерел, реалізацію обґрунтованої та ефективної дивідендної політики та зростання ринкової вартості компанії на основі гнучкого та ефективного управління корпоративними правами товариства, фінансовими результатами, інвестиційними процесами та ризиками мобілізації фінансового капіталу.

Соціальна складова функціональної моделі корпоративного управління забезпечує формування корпоративної культури та позиціонування компанії як соціально відповідального суб'єкта ринку, та передбачає створення системи мотивації персоналу, зокрема топ-менеджменту та фінансування соціальних заходів з метою створення позитивного іміджу компанії, а також зростання потенціалу мобілізації фінансового капіталу в перспективі.

Загалом, функціональна модель корпоративного управління першочергово визначає організаційну структуру акціонерного товариства, яка забезпечує функціонування товариства через ухвалення і реалізацію управлінських рішень та узгодження функціонування усіх рівнів ієрархії менеджменту в процесі мобілізації фінансового капіталу [2, С. 796].

Зауважимо, що належна якість корпоративного управління дозволяє забезпечити баланс інтересів не лише топ-менеджменту та інвесторів, а й усіх осіб, котрі зацікавлені в успішній діяльності суб'єкта господарювання (його персоналу, покупців та постачальників, державних контролюючих органів). Крім того, ефективна система корпоративного менеджменту дозволяє запобігти незаконному захопленню підприємства (рейдерські атаки), швидко вирішувати питання пов'язані із реструктуризацією корпорацій, розширює можливості виходу компанії на міжнародний фінансовий ринок, зокрема з первинним публічним розміщенням акцій.

Література:

1. Баюра Д.О. Трансформація системи корпоративного управління в Україні: Автореф. Дис. докт. екон. наук: спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами». – К., 2010. – 35 с.
2. Рубаха М.В. Перспективи підвищення ефективності формування фінансового капіталу підприємств в контексті проблем корпоративного управління / М.В. Рубаха // Економіка і підприємництво. – Москва, 2013. – № 11 (40). – С. 793-796.

Исаева П.Г., Таги-Заде З.Т.

Дагестанский государственный университет, г. Махачкала

РОЛЬ СТРАХОВАНИЯ ВКЛАДОВ В СТИМУЛИРОВАНИИ ПРИВЛЕЧЕНИЯ СБЕРЕЖЕНИИ НАСЕЛЕНИЯ В БАНКОВСКУЮ СИСТЕМУ И УКРЕПЛЕНИИ ДОВЕРИЯ

Аннотация

В настоящее время вопросы совершенствования организации страхования вкладов в России приобретают особую актуальность. При этом важнейшее значение имеет международная практика, где накоплен богатый и достаточно успешный опыт по гарантированию депозитов. В статье рассмотрены сущность и роль страхования вкладов в стимулировании привлечения сбережений населения в банковскую систему. Выявлены особенности системы страхования вкладов в России, на основе опыта развитых стран определены основные направления ее совершенствования в современных условиях.

Ключевые слова: страхование, банковский вклад, совершенствование, международная практика

Keywords: insurance, bank deposit, perfection, international practice

На современном этапе деятельность коммерческих банков все больше зависит от возможности привлекать денежные средства предприятий и населения, что связано с уверенностью клиентов в том, что они имеют дело с надежными (финансово устойчивыми) банками. Одним из индикаторов надежности (ненадежности) банка при этом выступает его участие в системе страхования вкладов. Причем в России важнейшим источником создания ресурсной базы банков, используемой для совершения активных операций, остаются сбережения физических лиц.

Рынок вкладов населения в России с введением системы страхования вкладов характеризуется положительной динамикой роста, что свидетельствует о повышении доверия к банковской системе.

Результаты достижения целей стимулирования привлечения средств в банковскую систему и укрепления доверия к банкам с введением ССВ в России приведены также в таблице 1.

В период с 2000 по 2003 гг. доля денежных средств населения, направляемых в организованные сбережения, составляла 3,7%. На этапе создания системы страхования вкладов – на конец 2004 года, этот показатель составил 4,3%, а после внедрения системы страхования вкладов, доля доходов населения, направляемая в сбережения, выросла до 7% на 01.01.2008г. Необходимо подчеркнуть, что заметное увеличение этого показателя совпало с ростом страхового возмещения по вкладам (со 100 до 400 тыс. руб., а затем до 700 тыс. руб.).

Таблиця 1

Динамика и структура банковских вкладов физических лиц

Показатели	01.01.2004	01.01.2005	01.01.2006	01.01.2007	01.01.2008
Объем вкладов физических лиц в банках РФ, млрд. руб.	1517,8	1977,2	2754,6	3793,5	5136,6
Прирост вкладов физических лиц, млрд. руб.	488,1	459,4	777,4	1038,9	1343,1
Доля вкладов физических лиц в банковских пассивах, %	27,1	27,7	28,3	27,0	25,6
Доля денежных доходов физических лиц, направляемая в банковские вклады, %	5,6	4,3	5,1	6,8	7
Структура вкладов физических лиц в зависимости от сроков привлечения, %:					
- до востребования и до 30 дней	17,1	15,5	16,4	18,2	18,7
- от 31 дня до 1 года	39,0	27,3	24,1	20,9	18,7
- от 1 года до 3 лет	41,3	51,6	52,8	54,1	55,3
- свыше 3 лет	2,3	5,6	6,7	6,9	7,3

Источник: рассчитано по данным Агентства по страхованию вкладов (официальный сайт www.asv.org.ru)

Статистика показывает, что в период после введения системы страхования вкладов, на фоне роста доходов населения, ежегодные абсолютные приросты рынка вкладов выросли более чем в два раза – с 430 млрд. руб. в год (в 2002-2004гг.) до 1,05 трлн. руб. в год (2005-2007 гг.). Скорость изменения ежегодных приростов депозитов после создания ССВ также выросла. Если в 2001-2003 гг. они прирастали в среднем на 128 млрд. руб. за год, то в 2005-2007гг. среднее увеличение абсолютных значений приростов достигло 285 млрд. руб. в год. [2, с.25]

После того, как большинство банков, работающих с вкладами физических лиц, вошли в ССВ, на протяжении периода 2005-2008 гг. наблюдалась тенденция увеличения доли средств, размещаемых в долгосрочные депозиты, что также является отражением доверия к банкам. Помимо роста доверия к банкам сложившаяся тенденция в немалой степени объясняется стремлением граждан компенсировать потери от инфляции за счет более высоких процентных ставок по длинным депозитам.

Эти данные свидетельствуют о том, что в России в целом сложилась достаточно эффективная система страхования вкладов и по большинству ее параметров соответствует лучшей мировой практике. Подтверждением служит успешная реализация АСВ мер по предупреждению банкротства банков, входящих в ССВ в период мирового финансового кризиса. В конце 2008 – начале 2009 гг. АСВ

рішень, а також способи забезпечення прав різних груп акціонерів товариства в процесах залучення фінансового капіталу, котрі мають визначальний вплив на зміни структури власності компанії [2, С.796].

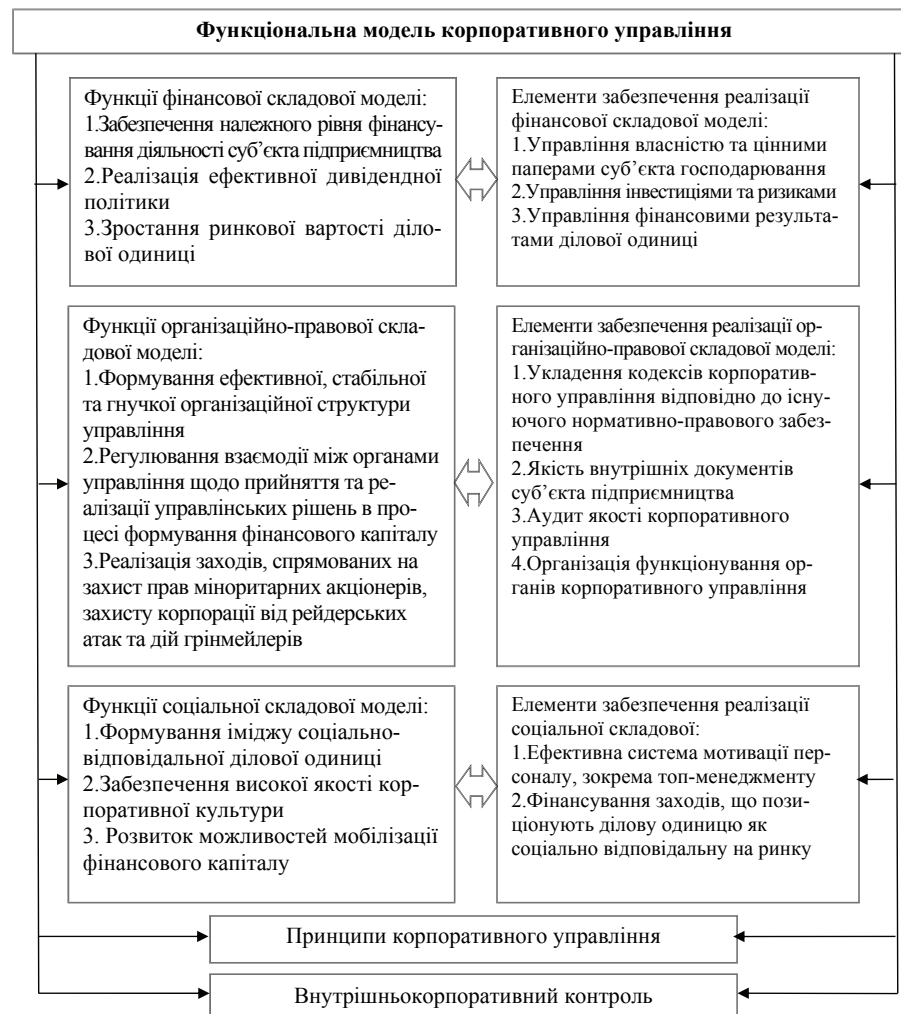

Рисунок 1. Функциональная модель корпоративного управления бизнес-структур

Джерело: Розроблено авторами

Література:

1. Инвестиционные соглашения [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.noproblem.by/investicii> – Дата доступа: 10.04.2015
2. Инвестиции из Республики Беларусь [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://belstat.gov.by/> – Дата доступа: 10.04.2015
3. Инвестиции за рубеж [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.belta.by/ru/all_news/economics/Belarus-za-2013-god-napravila-za-rubezh-63-mlrd-investitsij_i_659515.html. – Дата доступа: 10.04.2015

К.е.н. Рубаха М.В., к.е.н. Ткачик Л.П.

Львівський національний університет імені Івана Франка

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ В КОНТЕКСТІ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКЦІОНЕРНИХ ТОВАРИСТВ

Якість корпоративного менеджменту як системи взаємовідносин між власниками корпоративних прав, органами управління та іншими зацікавленими в діяльності акціонерного товариства особами визначає можливості мобілізації фінансування. Узгодженість інтересів суб'єктів корпоративних відносин, належне фінансування господарської діяльності компанії, можливість позиціонувати компанію як соціально відповідальну на ринку залежить від якості організації корпоративного управління.

Корпоративне управління має орієнтуватися одночасно на ефективність фінансово-економічної діяльності компанії, її відкритість, прозорість та гнучке реагування на динамічні зміни в економічному середовищі.

З метою забезпечення належного рівня корпоративного менеджменту, на наш погляд, акціонерним товариствам доцільно використовувати запропоновану функціональну модель корпоративного управління, яку можемо визначити як сукупність фінансово-економічної, організаційно-правової та соціальної складових, що функціонують за ефективною взаємодією системи органів корпоративного менеджменту, належного рівня внутрішнього корпоративного контролю та з дотриманням визначених принципів управління для реалізації політики мобілізації фінансового капіталу (Рис. 1).

Організаційно-правова складова моделі забезпечує формування ефективної, гнучкої та стабільної структури управління і планування (стратегічного і тактичного) в компанії, визначає загальний порядок і процедури взаємодії між органами управління акціонерного товариства у процесі прийняття управлінських

было предотвращено развитие ситуации по «принципу домино» в нескольких регионах: Свердловской, Самарской и Нижегородской областях путем принятия срочных мер по санации 18 банков. Поводом для резкого ухудшения финансового состояния этих банков в конце 2008 года послужил резкий отток средств физических лиц, а в некоторых случаях и юридических лиц, вызванный последствиями мирового финансового кризиса.[3, с.3-6]

Однако существует еще ряд проблем, требующих работы по совершенствованию системы страхования вкладов, как в законодательстве, так и во взаимодействии между Агентством по страхованию вкладов и Банком России.

Основным источником информации о банках, необходимой страховщику депозитов, является надзорный орган. Это обуславливает важность обеспечения координации действий страховщика депозитов и надзорного органа по сбору информации от банков – участников системы, обмена информацией о финансовом состоянии и проблемах, возникающих у отдельных банков. Однако Агентство по страхованию вкладов (АСВ), не обладая полномочиями надзора, испытывает недостаток в информации, на основе которой можно с высокой долей достоверности спрогнозировать вероятность наступления страховых случаев. Агентство, обладая контрольной функцией в отношении фонда страхования вкладов, не имеет возможности прогнозировать размеры вероятных выплат страховых возмещений. Причиной этого является сосредоточение информации о финансовом состоянии банков-участников системы страхования вкладов только у Банка России.

Кроме того, установленные законом о страховании сроки информирования Агентства о принятии Банком России решений, которые являются страховыми случаями для Агентства (не позднее следующего дня за днем принятия решения), не позволяют еще более ускорить выплату страхового возмещения вкладчикам. Кроме того, Агентство не имеет возможности достоверно осуществлять прогноз потребности в финансировании фонда и управлять принимаемыми на себя рисками. В то время как одной из рекомендаций специалистов и исследователей в области страхования вкладов является принцип обеспечения доступа организации-страховщика вкладов к информации о банках и структуре вкладов и раннего информирования страховщика о потенциальных страховых случаях.

Поэтому, на наш взгляд, целесообразно расширить объем информации, передаваемой Банком России в Агентство, путем предоставления на непрерывной основе информации о финансовом состоянии банков-участников системы страхования вкладов России; включить представителя Агентства в Комитет банковского надзора Банка России с правом совещательного голоса.

Еще одна проблема деятельности АСВ России заключается в следующем. Проходя процедуру оценки финансовой устойчивости, банкам, независимо от «запаса» их финансовой устойчивости, устанавливается единая ставка страховых взносов. Таким образом, банки с различным уровнем рискованности деятельности несут одинаковое бремя в части платежей по страховым взносам.

Установление единой ставки взносов вне зависимости от рисков, ассоциирующихся с деятельностью каждого конкретного банка, может приводить к тому, что банки смогут увеличивать степень риска своих портфелей активов, не неся дополнительных затрат по страхованию привлеченных ими депозитов, то есть такая система может стимулировать банки к проведению более рискованной политики. Это приводит к тому, что банки, которые несут меньшие риски для системы страхования вкладов, вынуждены «оплачивать» повышенные риски системы в целом, источником которых является деятельность других банков, с повышенным уровнем рискованности деятельности. [1, с. 23-24]

В этих условиях определение размера страховых взносов и соответствующее распределение кредитных организаций может быть организовано за счет кластеризации банковского сектора по группам риска по аналогии с порядком проведения классификации банков, осуществляемой в соответствии с Указанием Банка России № 2005-У от 30.04.2008 г. «Об оценке экономического положения банков». Сумму страхового взноса, подлежащую уплате банками в зависимости от присвоенных Банком России классификационных групп для каждого банка необходимо определять индивидуально. При этом можно было бы использовать следующую формулу (не претендуя на абсолютную точность, предложена упрощенная формула расчета):

$$СВ = Р_{баз}(С_{баз} + НД_p), \quad (1)$$

Где СВ – страховой взнос банка за расчетный период, руб.

$P_{баз}$ – расчетная базовая сумма за расчетный период, руб.

$C_{баз}$ – базовая ставка, определенная Ассоциацией страхования вкладов на расчетный период, %

$НД_p$ – надбавка к базовой ставке с учетом уровня риска, определенного на основе классификации банков согласно с Указанию № 2005-У. Причем надбавка должна быть определена исходя из присвоенных весов каждой классификационной группе экономического положения банка по состоянию на каждый месяц квартала (с 1- по 4), за который производятся страховые взносы.

Переходу к взиманию с банков дифференцированных взносов с учетом рисков способствовало бы и обеспечение Агентству большего доступа к отчетности банков и надзорной информации.

Таким образом, среди перспективных направлений совершенствования системы страхования вкладов можно выделить следующие:

- укрепление механизмов взаимодействия и координации усилий и обмена информацией между ведомствами, отвечающими за поддержание финансовой стабильности, в отношении ситуаций, связанных с возникновением проблем у отдельных банков и системных угроз.

Значительные объемы инвестиций республики были направлены субъектами хозяйствования России (41,4 % от всех направленных инвестиций), Соединенного Королевства (17,4%), Нидерландов (14,5%), Украины (13,5%), Австрии (4,2%), Казахстана (2,6%), Литвы (1,3%) и Германии (1,2%). Наибольшие суммы инвестиций за рубеж направили организации торговли (47,5% направленных инвестиций), промышленности (39,9%), а также транспорта (10,1%).

На долю прямых инвестиций приходилось 73,7% всех направленных инвестиций за рубеж. По сравнению с 2012 годом их объем увеличился на 13,1%. Прочих инвестиций организации республики направили за рубеж на сумму \$1,7 млрд. или на 14,6% меньше, чем за 2012 год. На их долю приходилось 26,3% всех направленных инвестиций за рубеж.

Наибольшие суммы инвестиций за рубеж в 2013 году направили организации Минска (66,5%), Минской области (10,7%) и Могилевской области (7,8%).[3]

За 2014 год организациями республики (кроме банков) направлено за рубеж на сумму \$6 млрд., что на 5,6% меньше, чем за 2013 год.

Значительные объемы инвестиций организациями республики были направлены субъектами хозяйствования России (37,7% от всех направленных инвестиций), Нидерландов (20,5%), Соединенного Королевства (18,2%), Украины (13,7%).

За 2014 год наибольшие суммы инвестиций были направлены за рубеж организациями г. Минска(73%), Минской области(9%), Могилевской области (6,3%).

На долю прямых инвестиций приходилось 70% всех направленных инвестиций за рубеж. По сравнению с 2013 годом объем направленных прямых инвестиций за рубеж уменьшился на 481,9 млн.\$(на 10,3%). Основной формой направления прямых инвестиций были долговые инструменты (98,6% от общего объема прямых инвестиций за рубеж). В объем направленных прямых и, соответственно, в общий объем направленных инвестиций включена задолженность за товары, работы, услуги, которая за 2014 год составила 4,1 млрд.\$, и уменьшилась по сравнению с 2013 годом на 307,1 млн.\$ (6,9%).

Субъектами хозяйствования России организации республики направили 46,9% прямых инвестиций с учетом задолженности за товары, работы, услуги от общего объема направленных прямых инвестиций, субъектам хозяйствования Соединенного Королевства- 23%, Украины- 19,5%.

Организации республики направили за рубеж прочих инвестиций на сумму 1,8 млрд.\$, что составило 30% всех направленных инвестиций за рубеж. По сравнению с 2013 годом направление за рубеж прочих инвестиций увеличилось на 125,2 млн.\$, или на 7,5%. [2]

В Беларуси постоянно ведется работа по улучшению условий инвестирования. Способствует этому ряд обстоятельств: выгодное экономико- географическое положение Республики Беларусь, развитая инфраструктура, наличие квалифицированной рабочей силы.

Инвестиционные соглашения заключены со следующими субъектами: США, Румыния, Литва, Китай, Франция, Пакистан, Индия, Корея, Египет, Молдова, Украина, Германия, Латвия, Израиль, Турция, Великобритания, Нидерланды, Финляндия, Швеция, Болгария, Вьетнам, Монголия, Сирия, Таджикистан, Кыргызстан и другие государства.[1]

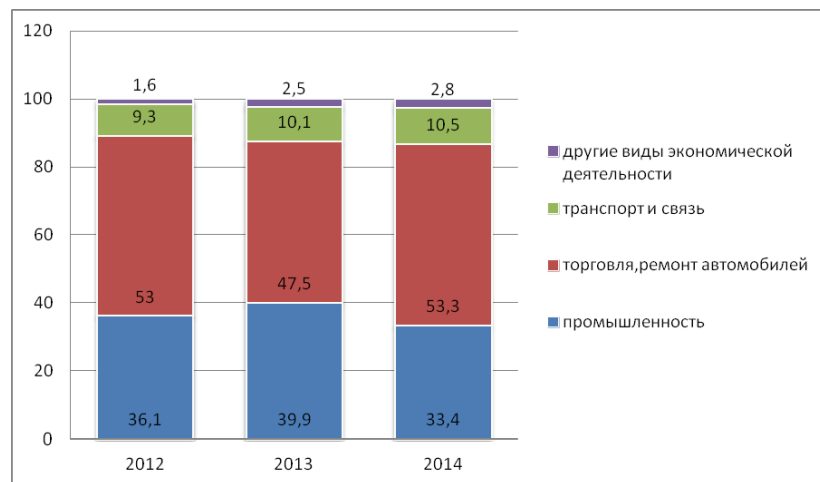

Рисунок 2 – Структура инвестиций, направленных организациями Республики Беларусь в экономику зарубежных стран, по основным видам экономической деятельности, %

Объем инвестиций из Беларуси за рубеж вырос на 10,9 %-до 6,1 млрд. USD. Наибольшие суммы таких инвестиций за рубеж направили организации торговли (53% от всех направленных инвестиций), на промышленность пришлось 36,1% инвестиций, а на транспорт- 9,3%.

То есть рост инвестиций из Беларуси в 2012 году, фактически стал следствием увеличения мер стимулирования экспорта из Беларуси за счет белорусских же предприятий.

На долю прямых инвестиций в 2012 году приходилось 67,8% всех направленных инвестиций за рубеж. По сравнению с 2011 годом объем направленных прямых инвестиций за рубеж увеличился на 37,6 %. Прочих (непрямых) инвестиций из Беларуси в 2012 году было направлено на сумму 2 млрд. USD, что оказалось на 21,5% меньше, чем за 2011 год.[2]

Организации Беларуси (кроме банков) за 2013 год направили за рубеж инвестиций на сумму \$6,3 млрд, что на 4,2% больше, чем за 2012 год.

- заблаговременное информирование Агентства по страхованию вкладов о предполагаемых страховых случаях и предоставление ему доступа к базам данных по вкладам проблемных банков;
- расширение перечня методов урегулирования несостоятельности банков, включая финансовое оздоровление банков, разработка и внедрение процедур безбанкротной ликвидации банков;
- разработка и внедрение системы дифференцированных взносов банков с учетом рисков, накладываемых на систему каждым банком-участником.

Литература

1. АСВ справилось с первой волной кризиса и готово ко второй// Банковское обозрение. 2009. №2. С. 23-24.
2. Мельников А.Г., Венедиктов А.А. Влияние системы страхования вкладов на рынок депозитов и поведение населения //Деньги и кредит- 2008. – №2. – с..25
3. Турбанов А.В Финансовое оздоровление банковской системы РФ: первые итоги и перспективы //Деньги и кредит – 2009. – №12. – с.3-6

Бекешева Д.А.

Қорқыт Ата атындағы Қызылорда мемлекеттік университетінің оқытушысы, э.ғ.к.

БАНКТИҢ ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙЫН ЖЕТІЛДІРУ ЖОЛДАРЫ

Халықаралық нарықта қаржы ресурстарын тартуға қатысты айтатын болсақ, қазақстандық банктерге бұл ең алдымен халықаралық рейтинг агенттіктерінің қысқа және ұзақ мерзімді несиелік рейтингін алу үшін қажет.

Қазақстанда қолданылатын банктерге арналған соңғы шектеуді қарастырудың маңызы зор. Әлемдік практикада банк өзі жеткізгісі келетін кірістілік деңгейіне және тиісінше жол берілетін тәуекелдер деңгейімен сәйкес меншік инвестицияларының құралдарын өзі белгілейтіні белгілі. Банк өз инвестицияларының сенімділігіне сенімді болғанда ғана нақты құралды пайдалана бастайды. Банк үшін жаңа құралдарға және инвестициялық салаларға салымдар банктер арасындағы өршіп келе жатқан бәсеке нәтижесінде ғана салынады.

Нарықтық практикаға қарамастан Ұлттық Банк банктердің несие қоржынының 10% мөлшерін шағын бизнесті несиелеуге пайдалану туралы міндеттемесі – мемлекет оның көмегімен шағын бизнеске инвестициялардың келуін және осымен өндіріс деңгейін тиісінше арттыруға сенім артатын өкімдік шектеу болып табылады.

Екінші жағынан, Қазақстанда бизнес ахуалы қалыптаспаған, сонымен бірге жоғары салықтар, жемқорлық, алаяқтық практикасы дамыған, кәсіпкерлер арасында менеджменттің жеткілікті деңгейге жетпеуі, пайыздық ставкалардың жоғары деңгейі жағдайында – осы шектеу коммерциялық банктердің тәуекелдерін одан әрі ушықтырады.

Банктер осы жағдайда шағын бизнесті несиелей ме? Бұған сену екіталай, шамадан тыс тәуекелге шалдығудан гөрі банктер осыдан жалтару үшін түрлі қулыққа баратын болар.

Мемлекет осы жағдайда елімізде бизнес-ахуал құру арқылы тамаша нәтижелерге жете алар еді. Атап айтқанда, ол үшін салықтарды төмендетіп, инфляцияның төмен қарқынын және тиісінше пайыздық ставкалардың сақтау бизнес жүргізу үшін қажетті ресми құжаттар мен шектеулердің санын азайту, яғни шетелдік және отандық кәсіпкерлерді теңестіру, сондай-ақ кәсіпкерлердің менеджмент деңгейін арттыру үшін оларды оқытуды ұйымдастыру қажет.

Сонымен бірге, несиелеу кезінде тәуекелдерді шектеудің маңызы әдістерінің бірі банктердің кепілзатқа құқығымен қатар банк тәуекелдерін төмендетудің тағы бір механизмі бар.

Әлемдік практикада бірыңғай мүлік тізбесі институты бар. Мәселен 1997 жылы Украинада банк несиелерін алу кезінде кепілзат ретінде пайдаланылған жылжитын мүліктің орталықтандырылған тізбесін енгізу туралы заң жобасы ұсынылды. Осы тізбені құрудағы мақсат – несиелер бойынша банк тәуекелдерін төмендету және олардың пайыздық ставкаларын төмендету. Пайыздық ставкалардың деңгейі жоғары болуынан қайтарылмайтын несиелердің деңгейі де жоғары болады. Украина нұсқасындағы тізбе мемлекеттік ұйым болуы және оның ақылы қызметтері де барынша төмен болуы мүмкін [1. 23 б.].

Осындай тізбе құрылған жағдайда, коммерциялық банк несиелер берер алдында кепілзатқа ұсынылып отырған мүлік басқа банктер тарапынан кепілдік құқықтан бос екеніне көз жеткізе алар еді.

Қазақстанда осыған ұқсас тізбе құру мәселесі әлі талқыланған жоқ, алайда несиелер бойынша пайыздық ставкалардың жоғары болуы және қайтарылмаған несиелердің жоғары пайызы осы мәселенің ең басымды ретінде қаралуын қажет етеді.

Қарастыруды қажет ететін келесі мәселе – Ұлттық Банк жүйесінің бәсекеге қабілеттілігін жақсарту жолдары.

Қазақстандық банк жүйесінің шетелдік банктерден айырмашылығы – көрсетілетін қызметтер аясының тарлығы. Мәселен, Қазақстандық банктер практикасында қолданылатын тек дәстүрлі құралдар банктерге қойылатын талаптарға жауап бермейді.

Мысалы, қазіргі таңда Қазақстан банктерінің қызметтер тізімінде жедел операциялар жоқ. Ал, әлемдік практикада жедел қызметтер клиенттерге арналған міндетті қызмет болып табылатынын атап өту қажет. Қазақстанда біршама ірі банктер құрылса, олар осы операцияларды өз практикасына енгізуге тура келеді.

втраті хоча б однієї з суттєвих ознак віднесення до класу легкових автомобілів вже не буде об'єктом оподаткування транспортним податком;

- не встановлено механізм відповідальності платників податків та посадових осіб контролюючого органу стосовно порушення терміну надсилання (вручення) податкового повідомлення-рішення до 1 липня базового (звітного) податкового року.

Отже, впровадження нового майнового податку не сприяє наповненню місцевих бюджетів, а лише поглиблює перестороги власників легкових автомобілів, які сплачують податку при накопиченні коштів для придбання авто, при їх технічному обслуговуванні та при придбанні пального, а тепер і при використанні легкових автомобілів. Останні зміни в майновому оподаткуванні транспортних засобів залишають більше запитань, аніж відповідей, і ще раз доводять, що в Україні автомобіль скоріше за все є розкішшю, а не просто засобом пересування.

1. Податковий кодекс України.

2. Наказ Міністерства фінансів України від 28.11.2012 № 1236 «Про затвердження Порядку направлення органами державної податкової служби податкових повідомлень-рішень платникам податків».

3. Закон України «Про автомобільний транспорт» // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, N 22, ст.105.

4. Лист ДФС України від 16.01.2015 № 722/5/99-99-19-01-01-16 «Про особливості встановлення ставок з місцевих податків та зборів».

5. Порядок узгодження нормативної документації на конструкцію транспортних засобів, затверджений Наказом Міністерства транспорту України № 338 від 22.06.2000 р.

6. Офіційний сайт Міністерства фінансів України // Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/>

Тарасевич С.В.

Полесский государственный университет, Беларусь

ИНВЕСТИЦИИ ИЗ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ ЗА РУБЕЖ ЗА 2012- 2014 ГОД

Беларусью подписаны и исполняются более сорока межправительственных и межгосударственных соглашений о взаимном содействии, осуществлению и защите инвестиций. Инвестиционные соглашения заключаются с целью защиты инвесторов обоих государств, создания благоприятного международно-правового пространства, стимулирования развития экономических отношений.

- платниками податків визначено власників легкових автомобілів з певними критеріями – як фізичних, так і юридичних осіб, в той же час фактично власником подібних автомобілів можуть бути держава, органи місцевого самоврядування, неприбуткові організації, а жодних пільг для них на даний момент не визначено;

- відсутність пояснення положення стосовно об'єкта оподаткування, що визначено як «легкові автомобілі, які використовувалися до 5 років і мають об'єм циліндрів двигуна понад 3000 куб. см.» (Податковий кодекс України) [1]. При цьому однозначно не трактовано період експлуатації легкового автомобіля нинішнім (останнім) власником. Тобто дане положення можна трактувати як: а) термін використання до 5 років останнім власником, б) термін використання легкового автомобіля до 5 років всіма власниками з дати придбання авто; в) термін використання легкового автомобіля до 5 років з моменту випуску / або придбання;

- порушення принципу пропорційності та справедливості при визначенні часового терміну оподаткування за умови оподаткування легкового автомобіля неповного базового податкового року. Податковим кодексом визначено, що «щодо об'єктів оподаткування, придбаних протягом року, податок сплачується фізичною особою-платником починаючи з місяця, в якому виникло право власності на такий об'єкт. Контролюючий орган надсилає податкове повідомлення-рішення новому власнику після отримання інформації про перехід права власності», проте при придбанні автомобіля, наприклад, в останній день будь-якого місяця платника змушуватимуть сплачувати податок пропорційно місячним термінам, тобто переплата буде складати $25000,00/12=2083,33$ грн.;

- для юридичних осіб визначено обов'язок самостійно обчислити суму транспортного податку станом на 1 січні звітного, а не базового, як має бути, року, та відповідного звітування і оплати податку, тобто законодавцем порушено принципи нарахування та відповідності при адмініструванні податків;

- на сьогодні відсутня форма податкової декларації для юридичних осіб – власників легкових автомобілів;

- суперечливість положень ПКУ та Листа ДФС «Про особливості встановлення ставок з місцевих податків та зборів» [4], зокрема, стосовно того, що розмір транспортного податку як складової місцевих податків і зборів на майна повинен визначатися органами місцевого самоврядування, а згідно ПКУ – він є фіксованим на рівні 25 000 грн.;

- законодавець за базу оподаткування бере не ринкову вартість легкових автомобілів, а виключно об'єм двигуна та термін використання легкового автомобіля, при цьому з бази оподаткування випадають інші види автомобільного транспорту, а також, власне ключові об'єкти оподаткування розкоші – літаки, вертольоти, човни, елітні мотоцикли, електромобілі тощо;

- можливість зміни типу легкового автомобіля, наприклад, на автомобіль вантажопасажирський – автомобіль, який за своєю конструкцією та обладнанням призначений для перевезення як пасажирів, так і вантажів. В даному випадку при

Олар осыны негұрлым жылдам орындаса, нарықта бәсекеге қабілетті жайғасымдарға жайғаса алады.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

1 Ә.Д.Шелекбай, Н.А.Әлмерекев. «Банк ісіндегі тәуекел-менеджмент: теориясы, әлемдік практика, Қазақстан тәжірибесі» // Оқу құралы. Алматы: «Экономика», 2007

2 Б.И. Лисак «Основные методы оценки и управления риском ликвидности в банках» //Банки Казахстана, 2006.

Магістр, Котелевський І.М.

Одеський національний економічний університет, Україна

Коваленко В.В.

*науковий керівник, д.е.н., професор кафедри банківської справи
Одеський національний економічний університет, Україна*

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ БАНКІВ

Банківська система – це одна з важливих складових сучасної ринкової економіки. Основою її є банківські установи, які володіють певною сукупністю важелів впливу на фінансову, інвестиційну, виробничу і інші сфери економіки.

В умовах зростаючої відкритості економік держав і послідовної їх інтеграції у світове господарство, забезпечення фінансової безпеки банків є актуальним завданням. Це зумовлено впливом зовнішнього середовища, яке сьогодні характеризується елементами поглиблення фінансової кризи, і внутрішнього середовища, зокрема посиленням конкуренції і консолідації банківського бізнесу. Вплив внутрішнього середовища зумовлює виникнення загроз, які перешкоджають процесу реалізації стратегічних напрямів розвитку банків з точки діяльності є досить актуальною і зору прибутковості і мінімізації ризиків. Тому проблема забезпечення фінансової безпеки банків повинна розглядатися як системо утворюючий елемент.

Враховуючи те, що на фінансову стійкість банків впливають зовнішні і внутрішні чинники, фінансова безпека банків має бути спрямована на нейтралізацію їх негативного впливу і досягнення певного ефекту від проведених заходів. Зарубіжний і вітчизняний досвід свідчить про те, що для забезпечення безпеки необхідно створити цілеспрямовану протидію усім злочинним і протиправним діям [12].

Систему безпеки банківської діяльності можна визначити як організовану сукупність спеціальних органів, засобів, методів і заходів, які забезпечують захист діяльності від впливу внутрішніх і зовнішніх загроз. Розглядаючи фінансову безпеку банківської діяльності як систему, доцільно виділити її об'єкти і суб'єкти (рис. 1).

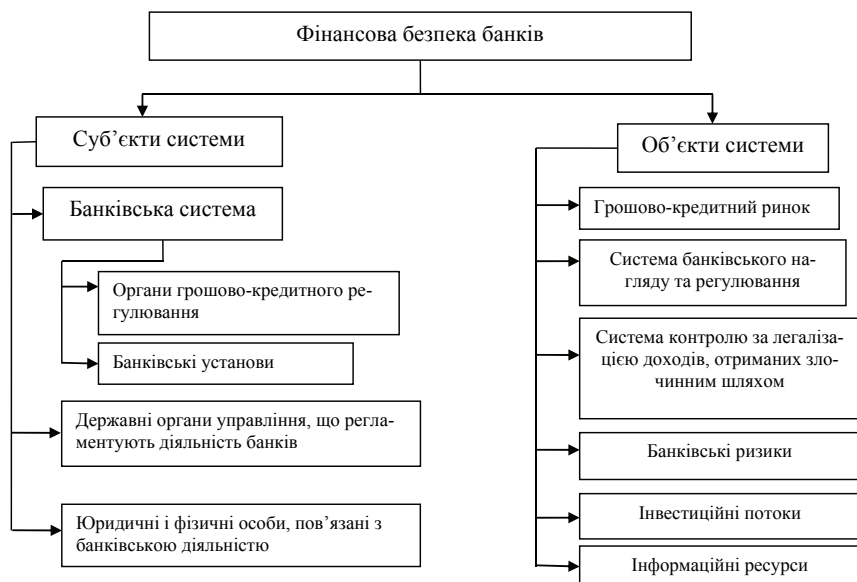

Рис. 1. Суб'єкти об'єкти фінансової безпеки банківської діяльності []

Головна і функціональні цілі зумовлюють формування необхідних структурно утворюючих елементів і загальної схеми організації фінансової безпеки. Загальна схема організації фінансової безпеки банків містить дії (заходи), які здійснюються послідовно або одночасно, а саме:

- формування необхідного ресурсного потенціалу (капіталу, персоналу, прав, інформації, технології і устаткування);
- загально стратегічне прогнозування і планування фінансової безпеки за функціональними складовими;
- стратегічне прогнозування для забезпечення фінансової стійкості банків;
- загально тактичне планування фінансової безпеки банків за функціональними складовими;
- тактичне прогнозування в системі забезпечення фінансової стійкості банків;

Платниками транспортного податку є фізичні та юридичні особи незалежно від резидентності, які володіють легковими автомобілями з об'ємом двигуна понад 3000 куб. см та використовуються до 5 років. Для всіх платників транспортного податку встановлено єдину фіксовану ставку податку в розмірі двадцять п'ять тисяч гривень за кожен легковий автомобіль. Базовим податковим періодом є календарний рік. Тобто, враховуючи, що введення даного податку в рамках ПКУ, датовано 28.12.2014 р., то першим базовим податковим періодом є **перший повний календарний рік**, тобто період з 28.12.2014 р. до 31.12.2015 р. Порядком та терміни адміністрування та сплати податку нагадує механізм справляння податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. Зокрема, для фізичних осіб за місцем їх реєстрації суму податку визначає контролюючий орган – Державна фіскальна служба, а для юридичних осіб декларовано обов'язком визначення, подання декларації та сплату даного податку. **Наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку направлення органами державної податкової служби податкових повідомлень-рішень платникам податків»** визначено форму податкового повідомлення-рішення, яке до 1 липня базового податкового (звітного) періоду (року) податковий орган повинен вручити (надіслати) фізичній особі. При цьому незалежно від дати вручення кінцевим терміном сплати транспортного податку є 60 днів з моменту вручення під особистий підпис податкового повідомлення-рішення фізичній особі [2]. Юридичні особи повинні самостійно визначити розмір податку на 1 січні звітного року і до 20 лютого того ж року подають контролюючому органу за місцем реєстрації об'єкта оподаткування декларацію за наведеною формою з розбивкою річної суми рівними частками поквартально. А у випадку придбання легкового автомобіля протягом року дану декларацію подають протягом місяця з дня набуття права власності, а податок сплачується починаючи з місяця, в якому виникло право власності на такий об'єкт. Юридичні особи – власники легкових автомобілів повинні сплачувати транспортний податок авансовими внесками щоквартально до 30 числа місяця, наступного за звітним кварталом, тобто відповідно чотирма платежами: за 1 квартал – до 30.04.2014 р.; за 2 квартал – до 30.07.2014 р.; за 3 квартал – до 30.10.2014 р.; за 4 квартал – до 30.01.2015 р.

Недоліками в впровадженні транспортного податку стосовно бази, ставок, порядку сплати та інших аспектів адміністрування є, зокрема:

- неврахування принципу незворотності дії закону стосовно першого базового податкового (звітного) періоду (року), оскільки в даний час відсутні узагальнюючі податкові консультації стосовно даного аспекту, а податкові органи будуть наполягати на сплаті транспортного податку вперше за 2014 рік. Це також буде суперечити принципу справедливості та уникнення подвійного оподаткування у випадках, коли будуть оподатковуватися нові легкові автомобілі, які були придбані в 2014 році, тобто коли власників автомобілів фактично змушують спочатку сплатити збір за першу реєстрацію транспортного засобу в 2014 році при їх реєстрації, а також транспортний збір в 2015 році;

3. Бочаров В. В. Современный финансовый менеджмент. [Текст] – СПб.; М.; Нижний Новгород ; Воронеж : Питер, 2011. – 464 с.

4. Мельник Т. М., Шаматріна А.М. Поняття, необхідність та методичні підходи до визначення інвестиційної привабливості підприємств [Текст] // Вісник Української академії банківської справи.- 2013.- № 1.- С.72-77.

5. Попов В. Ю. Динаміка інвестиційної привабливості підприємства як функція інтегрованого показника фінансового стану [Текст] // Формування ринкових відносин в Україні.- 2013.- № 3.- С.9-11.

Куришко О.О.

к.е.н., податковий консультант

ТРАНСПОРТНИЙ ПОДАТОК: СУПЕРЕЧНОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ

Майнові податки відіграють важливу роль в наповненні бюджету України. Зокрема, за даними Міністерства фінансів за рахунок збору за першу реєстрацію транспортних засобів в 2011 році сплачено майже 389 млн. грн., в 2012 році – 660 млн. грн., в 2013 році – 569 млн. грн., дані за 2014 рік на даний час відсутні [6]. В умовах наповнення бюджету податкові зміни 2015 року принесли суттєві несподіванки власникам автомобілів зі значним обсягом двигуна. Зокрема, останніми змінами в податковому законодавстві введено транспортний податок, що входить до складу податку на майно. Особливості адміністрування транспортного податку визначаються ст. 267 ПКУ [1].

Згідно **Закону України «Про автомобільний транспорт»** *автомобіль легковий* – автомобіль, який за своєю конструкцією та обладнанням призначений для перевезення пасажирів з кількістю місць для сидіння не більше ніж дев'ять з місцем водія включно [3].

Порядок узгодження нормативної документації на конструкцію транспортних засобів від 22.06.2000 р. вводиться з метою перевірки повноти і достовірності встановлених у нормативній документації на конструкцію транспортних засобів вимог щодо безпеки дорожніх транспортних засобів, що беруть участь у дорожньому русі та підлягають державній реєстрації і обліку органами Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України, і на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 31 липня 1995 р. № 568 «Про узгодження нормативної документації на конструкцію транспортних засобів» [5].

– здійснення функціонального аналізу рівня фінансової безпеки банківської діяльності;

– загальна оцінка досягнутого рівня фінансової безпеки банківської діяльності.

Тільки за умови здійснення в необхідному обсязі відмічених заходів можна досягти належного рівня безпеки банків.

В цілому фінансова безпека банків повинна базуватися на ідентифікації ознак і виділення наступних її аспектів: трактування безпеки як засобу забезпечення довгострокового стійкого розвитку і захист від стратегічних загроз (в межах стратегічного управління); трактування безпеки як безпеки банківської діяльності (в межах управління ризиками); виділення специфічної діяльності відносно захисту інтересів акціонерів (в межах корпоративного управління).

Якщо розглядати організаційну сторону управління фінансовою безпекою банків, то вона тісно пов'язана з системою управління ризиками при проведенні поточних банківських операцій. Ризиковий аспект безпеки пов'язаний з тим, що безпека і ризик є взаємопов'язаними категоріями. Чим вище рівень безпеки, тим спрощена модель управління ризиками, і навпаки, неспроможність системи безпеки підвищує вірогідність негативних наслідків, пов'язаних з надмірними ризиками.

Література:

1. Ярочкин В.И. Система безопасности фирмы / В.П. Ярочкин – [2-е изд.]. – М. : Изд-во Ось-89, 1998. – 192 с.

2. Коваленко В.В. Концептуальные основы безопасности банковской деятельности: монография / В.В. Коваленко. – LAMBERT: AcademicPublishing. – Germany, 2013. – 81 с.

К.э.н. Айдосова Б.Х.

Кызылординский государственный университет имени Коркыт Ата

АНАЛИЗ ПАССИВНЫХ И АКТИВНЫХ ОПЕРАЦИЙ АО «НАРОДНЫЙ БАНК КАЗАХСТАНА»

В условиях рыночной экономики особую важность приобретает процесс формирования банковских пассивов, оптимизации их структуры и в связи с этим – качество управления всеми источниками денежных средств, которые образуют ресурсный потенциал коммерческого банка. Создание оптимальной ресурсной базы коммерческого банка является важной составляющей процесса обеспечения заданного уровня ликвидности и прибыльности банковской деятельности. Устойчивая ресурсная база банка позволяет ему успешно проводить кредитные и иные активные операции. Поэтому каждый коммерческий банк стремится

нарацувати свої ресурси. Результати діяльності банку залежать від формування його пасивів, в частині, від мобілізації грошових засобів підприємств, організацій, населення.

В таблиці 1 представлено аналіз динаміки та структури пасивів АО «Народний Банк Казахстан».

По даним таблиці 1 видно, що в структурі пасивів банку найбільшу частку займають зобов'язання: в 2011 році їх частка становила 86,3% (або 1,9 трлн. тенге), в 2012 році – 85,8% (або 2,068 трлн. тенге), в 2013 році – 84,5% (або 2,1 трлн. тенге).

В структурі зобов'язань банку за весь аналізований період найбільшу частку займають депозити: в 2011 році їх частка становила 68,5% (або 1,5 трлн. тенге), в 2012 році – 70,6% (або 1,6 трлн. тенге), в 2013 році – 70,5% (або 1,7 трлн. тенге). Таким чином, в 2012 році обсяг депозитів збільшився на 9,1%, в 2013 році – на 4%.

Таблиця 1

**Динаміка та структура пасивів АО «Народний Банк Казахстан»
Млн.тенге**

Наименование показателей	2011		2012		Откл. 2011/2012, %	2013		Откл. 2013/2012, %
	Объем	Доля, %	Объем	Доля, %		Объем	Доля, %	
ОБЯЗАТЕЛЬСТВА								
Средства кредитных учреждений	41 634	1,8	15 202	0,6	-2,7 раз	107 395	4,3	17,1 раз
Средства клиентов	1 557 476	68,5	1 699 182	70,6	9,1	1 766 648	70,5	4,0
Финансовые обязательства, оцениваемые по справедливой стоимости через прибыль или убыток	2 547	0,1	439	0,00	- 6 раз	69	0,00	-6,4 раз
Выпущенные долговые ценные бумаги	311 068	13,7	301 919	12,5	-2,9	189 515	7,6	-37,2
Резервы	3 388	0,1	4 385	0,2	29,4	4 163	0,2	-5,1
Отсроченное налоговое обязательство	8 593	0,4	7 907	0,3	-8,0	4 520	0,2	-43,0
Страховые обязательства	23 028	1,0	25 201	1,1	9,4	29 715	1,2	18,0
Прочие обязательства	15 869	0,7	14 124	0,6	-11,0	12 210	0,6	-14,0
Итого обязательства	1 963 603	86,3	2 068 359	85,8	5,3	2 114 235	84,5	2,2
КАПИТАЛ								
Уставный капитал	143 695	6,3	143 695	6,0	-	143 695	5,7	-
Эмиссионный доход	1 156	0,1	1 496	0,1	29,4	1 415	0,1	-5,4

19.03.2009 р. №119, перелік кредитних операцій банків України доповнено новим видом – кредитування під інвестиційний проект. Воно трактується як довгострокове кредитування інвестиційних проектів під майбутні доходи, отримані від реалізації цих проектів. Дане визначення відповідає терміну «проектне фінансування», яке міститься у документах Базельського комітету, тому надалі обидва терміни використовуються як рівнозначні.

Висновки. З проведеного дослідження можна зробити висновок, що інвестиційна привабливість підприємства – це його інтегральна характеристика як об'єкта майбутнього інвестування з позиції перспектив розвитку (динаміки обсягів продажу, конкурентоспроможності продукції), ефективності використання ресурсів і активів, їхньої ліквідності, стану платоспроможності і фінансової стійкості, а також значення низки неформалізованих показників: економіко-географічне положення, галузева приналежність, статус власності, інтелектуальний капітал підприємства, діловий імідж керівництва підприємства, лояльність клієнтів, вартість бренду, положення на ринку, конкурентоспроможність підприємства, збалансованість контрольних карт, оборотність капіталу, фінансова стійкість підприємства, прибутковість (рентабельність) діяльності, платоспроможність і ліквідність, структура активів і капіталу.

ТОВ «Восток» потребує здійснення реальних інвестицій, тобто вкладень коштів в оновлення наявної матеріально-технічної бази, нарощування торговельних площ, освоєння нових видів технологій та інноваційні нематеріальні активи.

Головним заходом щодо інвестування діяльності підприємства ТОВ «Восток» є покупка та монтаж спеціального обладнання.

Проведені на підприємстві корінні перетворення дозволяють припускати, що результати впровадження ноу-хау будуть позначатися починаючи з другої половини 2015 року більш істотно.

Таким чином, придбання нового обладнання є малоризикованим, проте необхідним для забезпечення належного виробничого процесу ТОВ «Восток».

Здійснені розрахунки комерційної й економічної ефективності інноваційного проекту наростаючим підсумком по роках будівництва й експлуатації, показали, що він є вигідним, і свідчить про економічну доцільність його здійснення.

Література:

1. Процик Т. В. Оцінка інноваційно-інвестиційної привабливості як важлива компонента формування якісно нової стратегії соціально-економічного розвитку регіону [Текст] // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Регіон – 2013: стратегія оптимального розвитку» (22-25 квітня 2013 року, м. Харків.- Х.: , 2013. – 401 с.

2. Князь С.В., Георгіаді Н. Г., Князь О.В. Фінансовий менеджмент. [Текст] – Л.: Видавництво Національного ун-ту «Львівська політехніка», 2012. – 184 с.

При аналізі інвестиційної привабливості підприємства слід пам'ятати, що вона перебуває під впливом таких чинників, що не мають вартісної оцінки (неформалізованих чинників): політичні і загальноекономічні зміни, реорганізація галузі, зміна форми власності, діловий імідж керівництва підприємства [4].

Головні фактори, що впливають на інвестиційну привабливість підприємства наведені на рисунку 2.

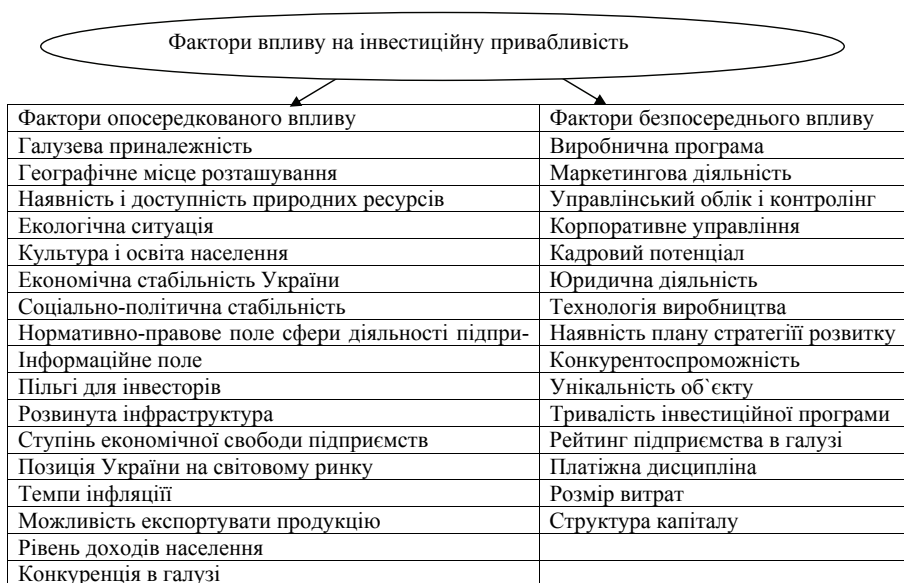

Рис. 2. Головні фактори, що впливають на інвестиційну привабливість підприємства [5]

На підставі проведеного аналізу на підприємстві можна запропонувати кредитування інвестиційного проекту ТОВ «Восток» з позиції банку. Регулювання нового виду банківського кредитування – під інвестиційний проект – поки що не забезпечене рекомендаціями нормативно-правових документів НБУ. Тому пропонуються методики розрахунку коефіцієнта ризику, формування та використання резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями при здійсненні банками проектного фінансування / кредитування інвестиційних проектів.

Змінами до Положення «Про порядок формування та використання резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями банків», затвердженими постановою Правління Національного банку України, від

Выкупленные собственный акции	(39 960)	(1,8)	(81 028)	(3,4)	103,0	(77 534)	(3,1)	-4,3
Нераспределенная прибыль	204 240	9,0	273 835	11,4	34,1	323 670	12,9	18,2
	309 131	13,6	337 998	14,1	9,3	391 246	15,5	16,0
Неконтролируемая доля	1 196	0,1	1 641	0,1	37,2	933	0,00	-43,1
Итого капитал	310 327	13,7	339 639	14,2	9,4	392 179	15,5	15,5
ИТОГО ОБЯЗАТЕЛЬСТВА И КАПИТАЛ	2 273 930	100,0	2 407 998	100,0	6,0	2 506 414	100,0	4,1
П Р И М Е Ч А Н И Е – таблица составлена на основе данных из [1-2]								

Вторую позицию в структуре обязательств банка неизменно занимали выпущенные долговые обязательства, удельный вес которых в 2011 году составлял 13,7% (или свыше 311 млрд. тенге), в 2012 году – 12,5% (или 301,9 млрд. тенге), что на 2,9% меньше показателя предыдущего года, в 2013 году – 7,6% (или 189,5 млрд. тенге), что на 37,3% меньше показателя 2012 года.

Третью позицию в структуре обязательств банка за последние три года занимали средства кредитных учреждений, доля которых составляла в 2011 году 1,8% (или 41,6 млрд. тенге), в 2012 году – 0,6% (или 15,2 млрд. тенге), что на 64% меньше показателя предыдущего года, в 2013 году – 4,3% (или 107,3 млрд. тенге), что в 7 раз больше показателя 2012 года.

Теперь перейдем к анализу структуры собственного капитала банка. По данным таблицы 10 видно, что размер капитала банка в 2011 году составлял 310,3 млрд. тенге (или 13,7%), в 2012 году – 339,6 млрд. тенге (или 14,2%), в 2013 году – 392,1 млрд. тенге (или 15,5%). Прирост в 2012 году составлял 9,4%, в 2013 году – почти 16%.

В структуре собственного капитала банка за весь анализируемый период лидирующую позицию занимала нераспределенная прибыль, объем которой в 2011 году составлял 204,2 млрд. тенге (или 9%), в 2012 году – 273,8 млрд. тенге (или 11,4%), что на 9,3% больше показателя предыдущего года, в 2013 году – 323,6 млрд. тенге (или 12,9%), что на 18,2% больше показателя 2013 года.

На основе анализа динамики и структуры пассивов банка мы можем сделать следующие выводы:

- в структуре обязательств лидирующую позицию неизменно занимали привлеченные депозиты банка, доля которых в среднем за последние три года составляла 70% (или 1,6 трлн. тенге);

- в структуре собственного капитала банка лидирующую позицию за весь анализируемый период занимала нераспределенная прибыль, доля которой в среднем составляла 11,1% (или 267,2 млрд. тенге);

- в 2012 году объем обязательств банка увеличился на 5,3% в основном благодаря увеличению объема депозитов на 9,1%, резервов – на 29,4%, страховых обязательств – на 9,4%;

- в 2013 году объем обязательств банка увеличился на 2,2% в благодаря увеличению в 7 раз объема средств кредитных учреждений, на 4% – объема депозитов, на 18% – страховых обязательств.

На рисунке 1 отобразена динамика и структура пассивов банка.

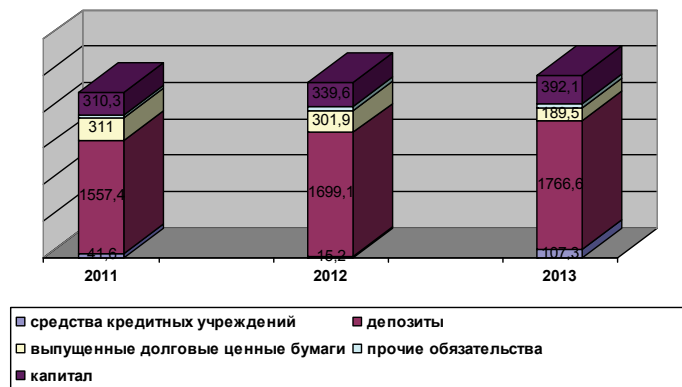

Рисунок 1. Динамика структуры пассивов АО «Народный Банк Казахстана», млрд. тенге

В таблице 2 представлена динамика и структура активов банка.

Как видно из таблицы 2, в структуре активов за весь анализируемый период лидирующую позицию занимали выданные банком кредиты: в 2011 году их доля составляла 52,1% (или 1,184 трлн. тенге), в 2012 году – 54,8% (или 1,319 трлн. тенге), в 2013 году – 59,1% (или 1,482 трлн. тенге). Таким образом, в 2012 году объем выданных банком кредитов увеличился на 11,4%, в 2013 году – на 12,4%.

Вторую позицию в структуре активов банка занимали денежные средства, доля которых в 2011 году составляла 22,9% (или 519,6 млрд. тенге), в 2012 году – 22,1% (или 533,4 млрд. тенге), что на 3% больше показателя предыдущего года, в 2013 году – 19,4% (или 486,3 млрд. тенге), что на 9 меньше показателя 2012 года.

1. Забезпечення високих темпів економічного розвитку підприємства за рахунок ефективної інвестиційної діяльності. Стратегія розвитку будь-якого підприємства з моменту його створення припускає постійне економічне зростання за рахунок збільшення обсягів діяльності, а також галузевої, асортиментної і регіональної її диверсифікованості. Це економічне зростання забезпечується насамперед за рахунок інвестиційної діяльності, у процесі якої реалізуються довгострокові стратегічні цілі підприємства. Між ефективністю інвестиційної діяльності і темпами економічного розвитку підприємства існує прямий зв'язок.

2. Забезпечення максимізації доходів від інвестиційної діяльності. Прибуток є основним показником, що характеризує результати не тільки інвестиційної, а й усієї господарської діяльності підприємства. За наявності альтернативних рішень у напрямках інвестування слід за інших однакових умов вибирати ті, які в остаточному підсумку забезпечують найбільшу суму чистого прибутку в розрахунку на вкладений капітал.

Структуру цільової та забезпечувальної функцій інвестиційного менеджменту надано в таблиці 1.

При формуванні цілей інвестиційної діяльності повинні виконуватися певні вимоги. Цілі інвестиційної діяльності повинні:

- характеризуватися кількісними показниками та об'єктивними критеріями;
- мати терміни їх досягнення;
- описувати бажаний стан інвестиційної діяльності та її результати;
- бути реалістичними та встановлюватися на так званому спонукальному рівні – достатньо високому, щоб було до чого прагнути, але не настільки високому, щоб зазнати невдачі;
- бути гнучкими, такими, що піддаються модифікації або коригуванню у разі істотних, непередбачених змін в умовах їх досягнення.

Таблиця 1

Структура цільової та забезпечувальної функції інвестиційного менеджменту [3]

Загальна функція управління підприємством	
Загальна функція інвестиційного менеджменту	
Структура цільової функції	Структура забезпечувальної функції
- формування цілей	- прогнозування та стратегічне планування
- перетворення цілей у завдання	- вивчення умов здійснення інвестиційної діяльності
- ранжування цілей (визначення їх пріоритетності)	- поточне (оперативне) планування
	- формування науково-технічної та кадрової політики
	- координація та розпорядження
	- облік, контроль, аналіз

Під інвестиційним менеджментом розуміють систему принципів, методів та інструментів розробки, прийняття і реалізації управлінських рішень, спрямованих на досягнення цілей інвестиційної діяльності підприємства, забезпечення інвестиційної підтримки усіх видів його діяльності та створення інвестиційно-привабливого іміджу підприємства.

Інвестиційний менеджмент є безперервним процесом прийняття і реалізації інвестиційних рішень щодо різних сфер діяльності підприємства.

Ефективність інвестиційного менеджменту як цілеспрямованої дії на процеси, що відбуваються в інвестиційній діяльності підприємства, досягається тоді, коли він будується на застосуванні базових принципів (правил) науки управління.

Схематично інвестиційний менеджмент представлено на рисунку 1.

На кожній стадії циклу вирішуються певні завдання:

- планування – складання плану реалізації стратегії;
- визначення умов та організація – визначення потреб у ресурсах для реалізації різноманітних фаз інвестиційного циклу, постановка завдань перед працівниками, організація роботи;
- виконання – здійснення реалізації плану;
- керівництво – контроль, аналіз, коригування дій, накопичення досвіду, оцінки ефективності інвестиційних проектів.

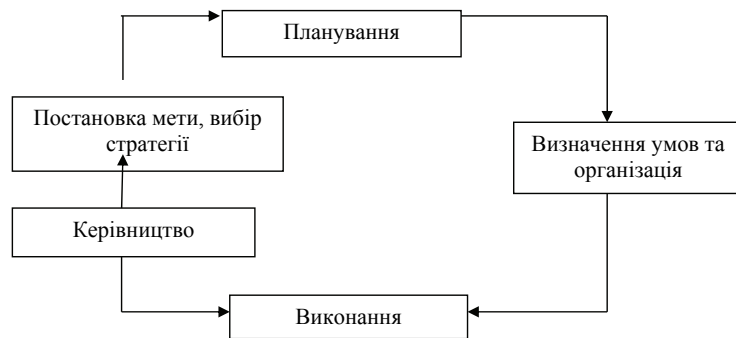

Рис.1. Схема інвестиційного менеджменту [2]

Основною метою інвестиційного менеджменту є забезпечення найбільш ефективних шляхів реалізації інвестиційної стратегії підприємства на окремих етапах її реалізації.

У процесі досягнення цієї мети вирішуються найважливіші завдання, деякі слід розглянути докладніше.

Таблица 2

Динамика и структура активов АО «Народный Банк Казахстана»
Млн. тенге

Наименование показателей	2011		2012		Откл. 2011/2012, %	2013		Откл. 2013/2012, %
	Объем	Доля, %	Объем	Доля, %		Объем	Доля, %	
Денежные средства и их эквиваленты	519 608	22,9	533 499	22,1	3,0	486 313	19,4	-9,0
Обязательные резервы	52 916	2,3	40 037	1,7	-24,3	44 276	1,8	11,0
Финансовые активы, оцениваемые по справедливой стоимости через прибыль или убыток	3 752	0,2	1 271	0,1	-66,1	1 334	0,1	5,0
Инвестиционные ценные бумаги, имеющиеся в наличии для продажи	305 890	13,5	334 362	13,9	9,3	350 552	14,0	5,0
Инвестиции, удерживаемые до погашения	78 854	3,5	25 766	1,1	-67,3	-	-	-
Средства в кредитных учреждениях	21 096	0,9	32 799	1,4	56,0	25 808	1,0	-21,3
Займы клиентам	1 184 240	52,1	1 319 208	54,8	11,4	1 482 245	59,1	12,4
Драгоценные металлы	1 710	0,1	1 646	0,1	-4,0	16 857	0,7	10,2 раза
Основные средства	63 515	2,8	65 005	2,7	2,3	63 614	2,5	-2,1
Активы, предназначенные для продажи	9 500	0,4	7 434	0,3	-22,0	2 912	0,1	-61,0
Деловая репутация	3 085	0,1	3 085	0,1	-	3 085	0,1	-
Нематериальные активы	5 914	0,3	5 594	0,3	5,4	5 617	0,2	0,4
Страховые активы	13 550	0,5	14 923	0,7	10,1	13 379	0,5	-10,3
Прочие активы	10 300	0,4	14 369	0,7	40,0	10 422	0,3	-28,0
ИТОГО АКТИВЫ	2 273 930	100,0	2 407 998	100,0	6,0	2 506 414	100,0	4,1

П Р И М Е Ч А Н И Е – таблица составлена на основе данных из [1-2]

Третью позицию в структуре активов банка занимали инвестиции, удерживаемые до погашения доля которых в 2011 году составляла 13,5% (или 305,8 млрд. тенге), в 2012 году – 13,9% (или 334,3 млрд. тенге), в 2013 году – 14% (или 350,5 млрд. тенге). Прирост в 2012 году составлял 9,3%, в 2013 году – 5%.

Таким образом, на основе анализа активов банка можно сделать следующие выводы:

- в 2012 году общий размер активов банка увеличился на 6% благодаря увеличению таких активов, как денежные средства (на 3%), инвестиционные ценные бумаги, имеющиеся в наличии для продажи (на 9,3%), средства в кредитных учреждениях (на 56%), кредиты банка (на 11,4%);

- в 2013 году общий размер активов банка увеличился на 4,1% благодаря увеличению таких активов, как обязательные резервы (на 11%), финансовые активы, оцениваемые по справедливой стоимости через прибыль или убыток (на 5%), инвестиции, удерживаемые до погашения (на 5%), выданные кредиты (на 12,4%), драгоценные металлы (в 10 раз).

На рисунке 2 отображена динамика и структура активов банка.

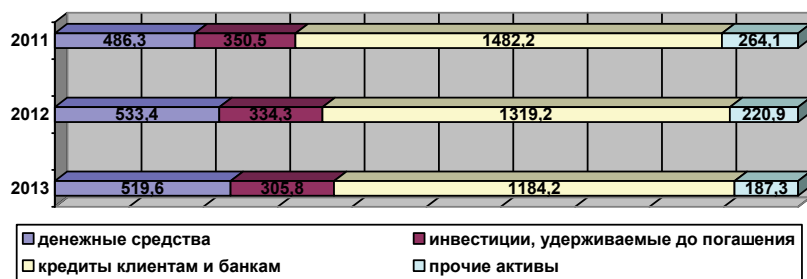

Рисунок 2. Динамика структуры активов АО «Народный Банк Казахстана», млрд. тенге

В таблице 3 отражена динамика и структура депозитного портфеля банка.

В структуре депозитного портфеля за весь анализируемый период лидирующую позицию составляли срочные вклады, доля которых в 2011 году составляла 54,4% (или 846,8 млрд. тенге), в 2012 году – 55,6% (или 945,2 млрд. тенге), в 2013 году – 68% (или 1,2 трлн. тенге). Прирост срочных вкладов в 2012 году составил 12%, в 2013 году – 27,1%.

В свою очередь, в структуре срочных вкладов наибольшую долю занимали вклады физических лиц: в 2011 году их доля составляла 27,4% (или 426,2 млрд. тенге), в 2012 году – 32% (или 543,5 млрд. тенге), в 2013 году – 36,5% (или 644,7 млрд. тенге). Прирост срочных вкладов физических лиц в 2012 году составлял 28%, в 2013 году – 19%.

Постановка проблеми. Метою дослідження є розробка інструментарію та удосконалення методичних підходів до оцінки інвестиційної привабливості підприємства.

Відповідно до визначеної мети необхідно вирішити наступні завдання:

- з'ясувати сутність інвестиційної привабливості підприємства та етапи її визначення;
- вивчити методики аналізу й оцінки інвестиційної привабливості підприємства;
- дослідити особливості інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємства;
- проаналізувати інвестиційну привабливість підприємства на прикладі ТОВ «Восток»;
- здійснити аналіз джерел формування майна та капіталу підприємства;
- проаналізувати основні показники інвестиційної привабливості ТОВ «Восток»;
- обґрунтувати доцільність фінансового забезпечення інвестиційної діяльності ТОВ «Восток» шляхом банківського кредитування;
- дати оцінку доцільності та ефективності кредитування інвестиційного проекту ТОВ «Восток» з позиції банку;
- оцінити ефективність інвестицій у розвиток підприємства від впровадження інновацій та надати пропозиції щодо доцільності їхнього здійснення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Велика кількість авторів присвятила цьому питанню багато уваги. Теоретичні питання визначення і дослідження інвестиційної привабливості підприємств розглядаються у роботах таких вчених-економістів: І. Бланк, І. Клименко, Ю. Кравченко, В. Ляшенко, Л. Михальська, О. Мозговий, М. Стерський, С. Супрун, О. Шерстюк, С. Юхимчук, А. Яковлев, Ю. Брігхем, Л. Гапенські, Ченг Ф. Лі, Джозеф І. Фіннерті, Ф. Фабозці та ін. Практичні аспекти цієї проблеми розглядаються у роботах В. Едельмана, О. Басса, С. Суверова, М. Крейніної, Т. Лепейко, В. Піддубного, В. Савчука, У. Шарпа та ін.

Викладення основного матеріалу. Інвестиційна діяльність є основою подальшого розвитку підприємства будь-якої галузевої приналежності та форми власності. Без інвестицій неможливі підготовка та запуск у виробництво нових видів продукції (робіт, послуг), підвищення якості та дизайну товарів, використання нових видів матеріалів, енергозбереження. Інвестиції відіграють вирішальну роль у відтворювальних процесах на підприємстві, оскільки саме вони забезпечують підвищення технічного та організаційного рівня виробництва [1].

Інвестиційна діяльність будь-якого суб'єкта господарювання є багатоаспектною. Вона передбачає пошук або розробку інвестиційних проектів, їх обґрунтування за економічними або за іншими (соціальні, екологічні) критеріями, пошук інвестиційних ресурсів та власне управління цими та іншими аспектами діяльності.

Найважливішою складовою економічного управління діяльністю підприємства є інвестиційний менеджмент, об'єктом якого є інвестиційна діяльність підприємства.

Осы орайда теориялық зерттеулер мен талдаулар негізінде келесі мәселелерді жүзеге асыру ұсынылады:

- Жеке сақтандыруды дамыту мәселелері;
- Өзара сақтандыруды дамыту;
- Халықтың сақтандыру мәдениетін көтеру;
- Кадрлық әлеуетті дайындау;

Ұлттық сақтандыру нарығының бәсекеге қабілеттілігін арттыру үшін біріншіден мемлекет тарапынан қолдау керек, екіншіден сақтандыру компанияларын пулдарға, сақтандыру холдингтеріне біріктірудің нақты іс-әрекеттері қажет. Сондықтан да осы сала мамандарының қайта сақтандыру мәселелерін сақтандыру пулдарын құру және салықтық механизм арқылы шешу керек деген пікірлермен келісу қажет. Бірақ бұл ұлттық сақтандыру нарығын қайта сақтандыру компанияларының қаржы тұрақтылығын нығайту жолымен қорғау керек екендігін жоққа шығару емес. Бұл жерде мәселені шешудің екі бағыты көрсетіліп отыр. Біріншісі-ұлттық қайта сақтандыру компанияларын құру, екіншісі- сақтандыру пулдарын құру.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

1. Жуйриков К., Назарчук И., Жуйриков Р. «Страхование: теория, практика, зарубежный опыт». – А.: ОФ «Бис», 2000
2. Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің сақтандыру секторының ағымдағы жағдайы туралы есебі//www.nationalbank.kz
3. «НОМАД Иншуранс» Сақтандыру компаниясы» акционерлік қоғамының қаржылық есептіктері

Студентка гр.МЗФК-14 Шерстньова О. С.,
 науковий керівник : к.е.н., доц.. Дубровіна Н. А.
 Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Анотація. У статті розглянуто теоретичні основи визначення етапів інвестиційної привабливості підприємства; визначено особливості впровадження інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємства; проведено аналіз інвестиційної стратегії підприємства і запропоновано процес банківського кредитування як одного з шляхів фінансування інвестиційної діяльності підприємства.

Ключові слова: інвестиції, інвестиційний потенціал, інвестор, інвестиційна діяльність, інвестиційний менеджмент.

Таблица 3

Динамика и структура депозитного портфеля АО «Народный Банк Казахстана» Млн. тенге

Наименование показателей	2011		2012		Откл 2012/ 2011, %	2013		Откл 2013/ 2012, %
	Объем	Доля, %	Объем	Доля, %		Объем	Доля, %	
СРОЧНЫЕ ВКЛАДЫ:	846,867	54,4	945,296	55,6	12,0	1 201,791	68,0	27,1
Физические лица	426,219	27,4	543,592	32,0	28,0	644,732	36,5	19,0
Юридические лица	420,648	27,0	401,704	23,6	-4,5	557,059	31,5	39,0
ТЕКУЩИЕ СЧЕТА:	710,609	45,6	753,886	44,4	6,1	564,857	32,0	25,1
Физические лица	570,595	36,6	603,249	35,5	6,0	399,153	22,6	-34,0
Юридические лица	140,014	9,0	150,637	8,9	8,0	165,704	9,4	10,0
ИТОГО	1 557,476	100,0	1 699,182	100,0	9,1	1 766,648	100,0	4,0
П Р И М Е Ч А Н И Е – таблица составлена на основе данных из [1-2]								

Вторую позицию в структуре срочных вкладов банка занимали вклады юридических лиц, доля которых в 2011 году составляла 27% (или 420,6 млрд. тенге), в 2012 году – 23,6% (или 401,7 млрд. тенге), что на 4,5% меньше показателя предыдущего года, в 2013 году – 31,5% (или свыше 557 млрд. тенге), что на 39% больше показателя 2012 года.

В структуре депозитного портфеля банка на долю текущих счетов в 2011 году приходилось 45,6% (или 710,6 млрд. тенге), в 2012 году – 44,4% (или 753,8 млрд. тенге), в 2013 году – 32% (или 564,8 млрд. тенге). Прирост текущих счетов в 2012 году составил 6,1%, в 2013 году – 25,1%.

В структуре текущих счетов за весь анализируемый период лидирующую позицию занимали счета физических лиц: в 2011 году их доля составляла 36,6% (или 570,5 млрд. тенге), в 2012 году – 35,5% (или 603,2 млрд. тенге), что на 6% больше показателя предыдущего года, в 2013 году – 22,6% (или 399,1 млрд. тенге), что на 34% меньше показателя 2012 года.

На долю текущих счетов юридических лиц в 2011 году приходилось 9% (или свыше 140 млрд. тенге), в 2012 году – 8,9% (или 150,6 млрд. тенге), в 2013 году – 9,4% (или 165,7 млрд. тенге). Прирост текущих счетов юридических лиц в 2012 году составлял 8%, в 2013 году – 10%.

Таким образом, на основе анализа структуры депозитного портфеля Народного Банка за последние три года мы пришли к следующим выводам:

- львиную долю всех депозитов банка составляли срочные вклады, доля которых в среднем составляла 59,3% (или 997,9 млрд. тенге). Прирост срочных вкладов за последние два года составил в среднем 19,6%;

- в структуре срочных вкладов лидирующую позицию занимали вклады физических лиц, доля которых в среднем составляла 32% (или 538,1 млрд. тенге), а прирост за два последних года – в среднем 23,5%;

- на долю срочных вкладов юридических лиц приходилось в среднем 27,4% (или 459,8 млрд. тенге). В 2012 году наблюдалось снижение объема данных вкладов на 4,5%, в 2013 году – прирост на 39%;

- вторую позицию в структуре депозитного портфеля занимали текущие счета клиентов банка, доля которых в среднем составляла 40,7% (или 676,4 млрд. тенге), а прирост за два последних года – в среднем 4,3%;

- в структуре текущих счетов лидировали счета физических лиц, доля которых в среднем составляла 31,6% (или 524,3 млрд. тенге). В 2012 году наблюдался прирост данных счетов на 6%, в 2013 году – их уменьшение на 34%;

- на долю текущих счетов юридических лиц в среднем приходилось 9,1% (или 152,1 млрд. тенге), а прирост за два последних года составил в среднем 8,7%;

- в 2012 году объем депозитов банка вырос с 1,5 трлн. тенге до 1,6 трлн. тенге в основном за счет прироста практически всех депозитов, кроме срочных вкладов юридических лиц, где наблюдалось снижение на 4,5%;

- в 2013 году объем депозитов банка вырос до 1,7 трлн. тенге также за счет прироста практически всех депозитов, кроме текущих счетов физических лиц, объем которых снизился на 34%.

На рисунке 3 представлена динамика и структура депозитного портфеля Народного Банка.

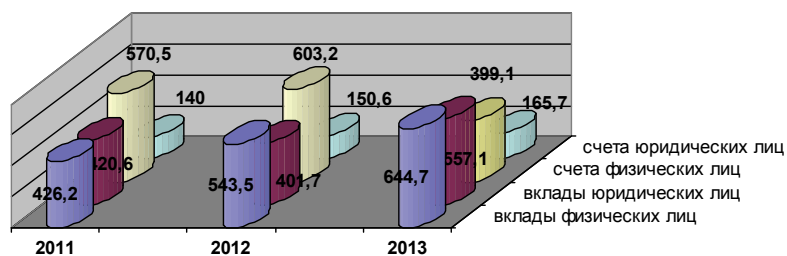
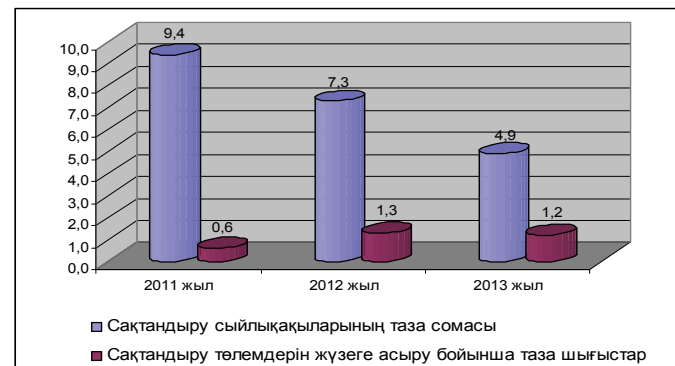

Рисунок 3. Динамика структуры депозитного портфеля АО «Народный Банк Казахстана», млрд. тенге

В таблице 4 представлена динамика и структура денежных средств, привлеченных Народным Банком из других кредитных учреждений.

Сақтандыру компаниясының капиталының құрамында жарғылық капитал көлемі 2011 жылы 2 085 млн. теңге көлемінде болса, 2011 және 2012 жылдары жарғылық капитал көлемі күрт азайып, 405,0 млн. теңгені құраған.

Келесі суретте «НОМАД иншуранс» Сақтандыру компаниясының сақтандыру сыйлықақылары мен сақтандыру төлемдерін жүзеге асыру бойынша шығыстарының таза көлемдерінің динамикасы бейнеленген (4-сурет).

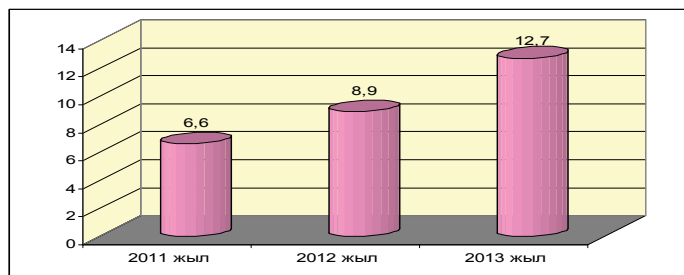

Сурет 4. Сақтандыру сыйлықақылары мен сақтандыру төлемдерін жүзеге асыру бойынша шығыстардың таза көлемінің динамикасы, млрд. тенге

Суреттен көріп отырғанымыздай, сақтандыру компаниясының сақтандыру сыйлықақыларының таза сомасының көлемі талданып отырған кезеңдерде азайып отырған. Атап көрсетсек, 2011 жылы аталмыш көрсеткіш 9,4 млрд.теңге көлемінде болса, 2012 жылы 2,1 млрд. теңгеге азайып, 7,3 млрд. теңгені құраған. Ал 2013 жылы 2011 жылмен салыстырғанда 4,5 млрд. теңгеге, 2012 жылмен салыстырғанда 2,4 млрд. теңгеге азайып, 4,9 млрд. теңгені құраған. Ал сақтандыру төлемдерін жүзеге асыру бойынша таза шығыстардың көлемі керісінше талданып отырған кезеңдерде өскен. Яғни, 2011 жылы 0,6 млрд. теңге, 2012 жылы 1,3 млрд. теңге және 2013 жылы 1,2 млрд. теңге болған.

Суреттен байқап отырғанымыздай, сәйкесінше сақтандыру сыйлықақыларының таза сомасы мен сақтандыру төлемдерін жүзеге асыру бойынша таза шығыстардың арасындағы айырмашылық көлемі азайған. Аталмыш көрсеткіш табыстылығын білдіреді. Ол 2011 жылы 8,8 млрд. теңгені, 2012 жылы 6,0 млрд. теңгені және 2013 жылы 3,7 млрд. теңгені құрап отыр. Бұл әрине талдап отырған сақтандыру компаниясының табыстылығына әсерін тигізіп отыр [3].

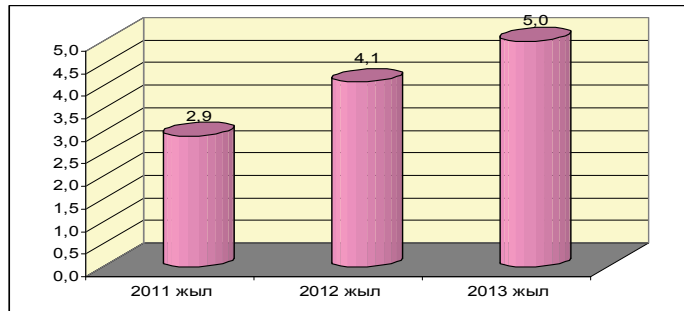
Сонымен бірге компанияның жарғылық капиталы мен бөлінбеген пайда көлемі де азайған. Осы орайда, «НОМАД иншуранс» сақтандыру компаниясының бәсекелестік ортадағы қызметін жетілдіру бойынша жұмыстар жасау қажеттілігі туындап отыр.

Сурет 2. «НОМАД иншуранс» сақтандыру компаниясының міндеттемелерінің динамикасы, млрд. теңге

Сақтандыру компаниясының міндеттемелеріне талдау жасайтын болсақ, 2011 жылы міндеттемелер 6,6 млрд. теңге көлемінде болса, 2012 жылы міндеттемелер 2,3 млрд. теңгеге артып, 8,9 млрд. теңгені құрап отыр. Ал 2013 жылы 2011 жылмен салыстырғанда 6,1 млрд. теңге, 2012 жылмен салыстырғанда 3,8 млрд. теңге көлемінде өсім орын алып, міндеттемелер 12,7 млрд. теңгеге тең болған.

Енді келесі сурет мәліметтері негізінде сақтандыру компаниясының капиталына талдау жасаймыз (3-сурет).

Сурет 3. «НОМАД иншуранс» сақтандыру компаниясының жиынтық капиталының динамикасы, млрд. теңге

Есепті кезеңде сақтандыру компаниясының жиынтық капиталының көлемі біршама артқан. Егер 2011 жылы капитал көлемі 2,9 млрд. теңгені құраса, 2012 жылы 1,2 млрд. теңгеге ұлғайып, 4,1 млрд. теңгені құраған. Ал 2013 жылы 2011 жылмен салыстырғанда 2,1 млрд. теңгеге, 2012 жылмен салыстырғанда 0,9 млрд. теңгеге ұлғайып, 5,0 млрд. теңгені құраған.

Таблица 4

Динамика и структура средств кредитных учреждений в АО «Народный Банк Казахстана»
Млн. тенге

Наименование показателей	2011		2012		Откл. 2012/2011, %	2013		Откл. 2013/2012, %
	Объем	Доля, %	Объем	Доля, %		Объем	Доля, %	
Займы и вклады казахстанских банков	29,340	70,5	4,784	31,5	-6,1 раз	81,786	76,2	17,1 раз
Займы и вклады банков стран, являющихся членами ОЭСР	819	2,0	944	6,2	15,3	8,623	8,0	9,1 раз
Депозиты «овернайт»	-	-	-	-	-	8,611	8,0	100,0
Займы и вклады банков стран, являющихся членами ОЭСР	8,717	20,9	5,403	35,5	-38,0	3,831	3,6	-29,1
Корреспондентские счета	1,752	4,2	2,529	16,6	44,3	2,628	2,4	4,0
Займы от прочих финансовых учреждений	1,006	2,4	1,542	10,2	53,3	1,916	1,8	24,3
ИТОГО	41,634	100,0	15,202	100,0	-2,7 раз	107,395	100,0	7,1 раз

П Р И М Е Ч А Н И Е – таблица составлена на основе данных из [1-2]

В 2011 году в структуре средств кредитных учреждений лидирующую позицию занимали займы и вклады казахстанских банков, доля которых составляла 70,5% (или 29,3 млрд. тенге). Вторую позицию занимали займы и вклады банков, привлеченные из стран ОЭСР, доля которых составляла 20,9% (или 8,7 млрд. тенге). Третью позицию занимали корреспондентские счета с долей в 4,2% (или 1,7 млрд. тенге).

В 2011 году на займов и вкладов банков, не являющихся членами ОЭСР приходилось 2% (или 819 млн. тенге), а на долю займов от прочих финансовых учреждений – 2,4% (или свыше 1 млрд. тенге).

В 2012 году в структуре средств кредитных учреждений наибольшую долю в 35,5% (или 5,4 млрд. тенге) занимали займы и вклады банков стран ОЭСР. Вторую позицию занимали займы и вклады казахстанских банков с долей 31,5% (или 4,7 млрд. тенге), а третью позицию – корреспондентские счета с долей в 16,6% (или 2,5 млрд. тенге).

В 2012 году на долю займов и вкладов банков стран, не являющихся членами ОЭСР приходилось 6,2% (или 944 млн. тенге), а на долю займов от прочих финансовых учреждений – 10,2% (или 1,5 млрд. тенге).

В 2013 году в структуре средств кредитных учреждений лидирующую позицию занимали займы и вклады казахстанских банков, доля которых составляла 76,2% (или 81,7 млрд. тенге), вторую позицию занимали депозиты «овернайт», а

также займы и вклады банков стран, не являющихся членами ОЭСР, доля которых составляла 8% (или 8,6 млрд. тенге).

На долю займов и вкладов банков стран ОЭСР в 2013 году приходилось 3,6% (или 3,8 трлн. тенге), на долю корреспондентских счетов – 2,4% (или 2,6 млрд. тенге), на долю займов от прочих финансовых учреждений – 1,8% (или 1,9 млрд. тенге).

Таким образом, анализ динамики и структуры денежных средств Народного Банка, привлеченных от кредитных учреждений за последние три года, можно сделать следующие выводы:

- доля займов и вкладов казахстанских банков составляла в среднем 59,4% (или 38,6 млрд. тенге). В 2012 году наблюдалось значительное снижение данных обязательств банка на 6,1 раз, в 2013 году – значительное увеличение в 17,1 раз;

- доля займов и вкладов банков стран, не являющихся членами стран ОЭСР в среднем составляла 5,4% (или 3,4 млрд. тенге). В 2012 году их прирост составлял 15,3%, в 2013 году их объем увеличился в 9,1 раз;

- доля займов и вкладов стран ОЭСР в среднем составляла 20% (или 5,9 млрд. тенге). За два последних года наблюдалось снижение данных обязательств банка в среднем на 36,6%;

- доля корреспондентских счетов в среднем составляла 7,7% (или 2,3 млрд. тенге), а их прирост за два последних года в среднем составлял 24,2%;

- доля займов от прочих финансовых учреждений в среднем составляла 4,8% (или 1,4 млрд. тенге), а их прирост за два последних года в среднем составлял 27,6%;

- объем средств кредитных учреждений в 2012 году снизился с 41,6 млрд. тенге до 15,2 млрд. тенге, т.е. в 2,7 раза в основном из-за значительного снижения займов и вкладов казахстанских банков в 6,1 раз;

- объем средств кредитных учреждений в 2013 году увеличился до 107,3 млрд. тенге, т.е. в 7,1 раз в основном за счет увеличения в 17,1 раз займов и вкладов казахстанских банков.

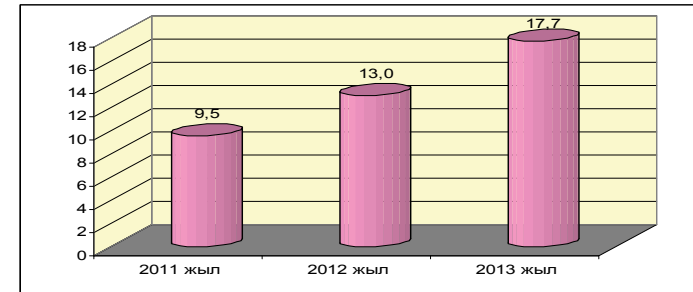
Литература:

1. Консолидированная финансовая отчетность АО «Народный Сберегательный Банк Казахстана» за год, закончившийся 31 декабря 2012 года // <http://www.kase.kz>

2. Консолидированная финансовая отчетность АО «Народный Сберегательный Банк Казахстана» за год, закончившийся 31 декабря 2013 года // <http://www.kase.kz>

азайып, 2013 жылы 34-ті құрады. Оның ішінде талданып отырған кезеңдерде 7 өмірді сақтандыру бойынша сақтандыру ұйымдары бар. Талданып отырған кезеңдерде «Сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру қоры» АҚ-ның қатысушысы болып табылатын сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының саны 2011 жылғы 33-тен 2013 жылы 30-ды құрап отыр.

«НОМАД иншуранс» сақтандыру компаниясы» акционерлік қоғамы 2004 жылдың қаңтарында құрылған. Компанияның акционері – Мыңбаев А.С., ол «НОМАД иншуранс» СК» АҚ акцияларының 100%-ын иеленеді.

Сурет 1. «НОМАД иншуранс» сақтандыру компаниясының активтерінің динамикасы, млрд. теңге

Компания заңды және жеке тұлғалардың барлық санаттарына сақтандыру шешімдерінің кең шоғырын ұсынады, сондай-ақ қазақстандық және шетелдік сақтандыру ұйымдарының тәуекелдерін сақтандыруға береді және қабылдайды.

Енді «НОМАД иншуранс» сақтандыру компаниясының қызметіне талдау жасаймыз. Келесі суретте компанияның активтерінің жиынтық көлемінің динамикасы бейнеленген (1-сурет).

Суреттен көріп отырғанымыздай, сақтандыру компаниясының активтерінің жиынтық көлемі біршама өскен. Егер активтер жиынтығы 2011 жылы 9,5 млрд. теңге көлемінде болса, 2012 жылы олардың көлемі 3,5 млрд. теңгеге артып, 13,0 млрд. теңгені құраған. Ал 2013 жылы 2011 жылмен салыстырғанда 8,2 млрд. теңгеге, 2012 жылмен салыстырғанда 4,7 млрд. теңгеге ұлғайып, 17,7 млрд. теңгені құрады.

Енді «НОМАД иншуранс» сақтандыру компаниясының міндеттемелеріне талдау жасаймыз. Келесі суретте сақтандыру компаниясының міндеттемелері жиынтығының динамикасы бейнеленген (2-сурет).

Кусаева Н.С.

*Қорқыт Ата атындағы Қызылорда мемлекеттік университеті,
«Қаржы» кафедрасының оқытушысы, экономика магистрі*

САҚТАНДЫРУ КОМПАНИЯСЫНЫҢ БӘСЕКЕЛЕСТІК ОРТАДАҒЫ ҚЫЗМЕТІН ТАЛДАУ («НОМАД ИНШУРАНС» САҚТАНДЫРУ КОМПАНИЯСЫ» АҚ МӘЛІМЕТТЕРІ НЕГІЗІНДЕ)

Сақтандыру компаниялары меншік формасына, ұйымдастырушылық-құқықтық формасына және ішкі құрылымына байланыссыз қызметінің мақсаты сақтандыру операцияларын орындау болып табылатын, шаруашылық құрылым. Олар құру тәртібі мен қызметі арнайы заңмен бақыланатын заңды тұлғалар.

Сақтандыру компаниялары өз қызметін бәсекелестік, ұсынылатын қызмет көлемі мен сапасын, бағасы мен жүктелетін сақтандыру міндетін орындау сенімділігін салыстыру жағдайында жүзеге асырады [1].

Сақтандыру саласы кәсіпкерлік қызметтің барлық салалар тиімділігін көтеруге ықпал ететін инфрақұрылым. Бұл Қазақстанда сақтандырудың барлық түрлерін дамыту маңыздылығын анықтайды. Менің ойымша, біздің елімізде сақтандыруды дамыту сақтандыру нарығын ұйымдастыру және сақтандырушылар қызметін заңмен бақылау бойынша көп жылдық тәжірибесі бар өндірістік дамыған елдердің тәжірибесін оқып және таразылап қолдануға негізделуі керек.

Елде сақтандыру нарығы болу үшін міндетті шарттар – сақтандыру қызметіне деген сұраныстың болуы, сақтандыру қызметіне деген қажеттілікті қанағаттандыратын сақтандырушылардың болуы.

Енді Қазақстанның сақтандыру нарығының құрылымына талдау жасаймыз (1-кесте) [2].

Кесте 1

Қазақстан Республикасы сақтандыру нарығының құрылымы

Атауы	2011 жыл	2012 жыл	2013 жыл
Сақтандыру ұйымдарының саны	38	35	34
оның ішінде өмірді сақтандыру бойынша	7	7	7
Сақтандыру брокерлерінің саны	14	13	14
Актuariйлердің саны	85	82	72
«Сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру қоры» АҚ-ның қатысушысы болып табылатын сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының саны	33	31	30

Қазақстанда сақтандыру қызметін жүзеге асырып отырған сақтандыру ұйымдарының жалпы саны 2011 жылы 38 болса, кейінгі жылдары олардың саны

Перепелицена В.А.

*Студентка 3 курса по специальности «Финансы»
Научный руководитель магистр экономических наук*

Буламбаев А.Б.

Евразийский технологический университет

МИРОВОЙ ВАЛЮТНЫЙ РЫНОК: ЭВОЛЮЦИЯ И ОЖИДАНИЕ

В данной статье рассмотрены основные направления развитие мирового валютного и стабильности мировых валютных отношений.

Ключевые слова: валюта, товар, рынок, система, экономика.

Современный мировой валютный рынок является результатом интеграции национальных экономик и относительной их обособленности в условиях глобализации. Новая инновационная технология в экономике, информационной среде позволила совершать мгновенные переводы и расчеты между покупателями и продавцами, ускорила интенсивность товарного обращения, расширил международный валютный рынок до планетарного масштаба.

Формирование валютных отношений – это исторически длительный и сложный процесс. Первая мировая валютная система сформировалась к концу XIX века. Этот процесс был объективно обусловлен развитием мировых хозяйственных отношений. На основании решений Парижской конференции в 1867 году был принят золотой (золотомонетный) стандарт [1]. В рамках золотого стандарта золото использовалось как денежный товар. Каждая национальная валюта имела золотое содержание, в соответствии с которым устанавливался ее паритет к другим валютам. За золотом была признана роль мировых денег, и производился свободный обмен валют на золото. В конце XIX – начале XX века изменились условия развития мировой экономики, на смену совершенной конкуренции пришла несовершенная конкуренция, усилилась неравномерность развития капиталистических государств, обострились противоречия, Первая мировая война привела к крушению прежней валютной системы.

Валютный рынок непосредственно связан с товарным, финансовым, фондовым рынками. При этом валютный рынок является производным финансового рынка, в то же время он относится к элементам проявления содержания последнего.

Валютный рынок содержит элементы международных отношений, хотя купля-продажа денег в разных странах может происходить и в отдельно взятом государстве, поскольку используется и иностранная валюта. А соотношение единиц национальных к иностранным деньгам, и наоборот, представляет на поверх-

ностном уровне валютный курс. Он является непосредственным проявлением валютного рынка и показателем экономического уровня развития страны по отношению к другим государствам в данный период времени.

Современные соотношения денег различных государств вытекают из эволюционного развития рынка ликвидных товаров, имеющих свойство всеобщего эквивалента. Развитию валютного рынка предшествовали эпохи товарообмена, бартерных сделок, где особо ликвидные товары выполняли функции всеобщего эквивалента, то есть полноценных денег. В таких условиях товарообмена ликвидные товары не приводили к экономическим кризисам, поскольку обмен происходил эквивалентный, спрос соответствовал предложению, отсутствовало перепроизводство товаров [2].

С появлением металлических денег, а затем и бумажных, они становятся квазиденьгами, теряя главную функцию – всеобщего эквивалента, хотя выполнялись другие функции денег: формально меру стоимости, цены, средств обращения, платежа, накопления, инструмента международных экономических отношений. Потеря главной функции современных денег – всеобщего эквивалента, стала одной из основных причин резкой изменчивости и колебаний валютного рынка, следовательно, и волатильности валютного курса.

Сами деньги не имеют ценности и представляют всего лишь кусок бумаги со знаками различия. Поэтому они могут, при определенных условиях и чрезмерного превышения их, отклоняться в количественном значении от величины стоимости реальных товаров и услуг, вследствие чего – обесцениваться.

Мировой валютный рынок представляется формой проявления мировой валютной системы. Определяя содержание мировой валютной системы, некоторые авторы искусственно искажают и сужают его только до характеристики субъективных сторон. Так, в российских учебниках пишут следующее: «Валютная система – эта форма организации денежных отношений, включающая внутреннее кредитно-денежное обращение (национальная валютная система), закрепленная национальным законодательством, и сферу международных расчетов». В другом источнике отмечают: «Мировая валютная система – это форма организации валютных отношений в рамках мирового хозяйства».

Мировая валютная система является производной подсистемой мировой экономики, поэтому она также находится на стадии становления и формирования, что предполагает её неустойчивость, предрасположенность к кризису, стихийному проявлению, с большим простором неопределенности в развитии [3].

После небольшой передышки ситуация на российском валютном рынке вновь обострилась. Незатухающий военный конфликт на юго-востоке Украины, вызвавший новую волну санкций со стороны США в отношении крупных российских компаний и банков, крушение малайзийского авиалайнера в зоне боевых действий на Украине – все эти события лишь увеличивают давление на российскую валюту. В таких условиях колебания валютных курсов возрастают, а их успешное прогнозирование повышает доход инвестора.

Основными направлениями финансовой политики, вважаємо, мають бути:

- жорстка економія бюджетних витрат шляхом посилення постатейного контролю за витрачанням коштів бюджетів усіх рівнів;
- впровадження укрупнених фінансових норм витрат на фінансування освіти, охорони здоров'я, культури, підготовника днів та інших витрат;
- фінансування з бюджету тільки піддержавні програми та державне замовлення:
- розробка та обґрунтування принципів державної політики доходів для бюджетів різних рівнів;
- розширення кола учасників ринку державних цінних паперів з метою збільшення не емісійних джерел покриття дефіциту бюджету;
- розв'язання питання погашення заборгованості із заробітної плати в бюджетній сфері й інших соціальних виплатах;
- завершення процесу доведення рівня оплати житлово-комунальних та інших послуг населенню до їх фактичної вартості;

Таким чином, для фінансової стабілізації економіки України головна увага має бути приділена прискоренню структурних, у тому числі банківської, реформ, які забезпечують стає економічне зростання, що нейтралізує таким чином зростання курсу гривні при діючому продажі валюти. Національний банк вбачає перспективним підвищувати свій внесок у розширення доходної бази бюджету не за рахунок інфляційного роздмухування номінальної величини ВВП, а за рахунок забезпечення сталого зростання його реальної величини. Для цього потрібно посилити увагу до:

Подальшого збільшення рівня монетизації економіки;

Підвищення кредитної активності;

Мобілізації платоспроможного попиту через подальше залучення депозитів населення і підприємств;

Збільшення попиту на стабільну гривню.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Опарін В. Фінанси: (Загальна теорія): Навч. посібник/ Валерій Опарін, М-во освіти України; Київ. нац. економічний ун-т. – 2-е вид., доп. і перероб.. – К.: КНЕУ, 2003. – 238 с.
2. Фінанси: курс для фінансистів : навч. посіб./ За ред. В.І. Оспішева. – К.: Знання, 2008. – 567 с.
3. Крилова Анна. Фінансовий сектор України: сьогодні й завтра / Анна Крилова // Вісник НБУ. – 2007. – грудень. – С. 36-39
4. Василик О. Фінансова стабілізація як фактор економічного зростання // Фінанси України. – 2004. – № 12. – С. 5-11
5. Стеців Л. Фінанси: Навчальний посібник/ Леся Стеців, Оксана Копилюк. – К.: Знання, 2007. – 235 с.

держава обмежує свої витрати і підвищує податки. У результаті скорочується попит, знижуються темпи інфляції. Однак одночасно може статися спад інвестицій і виробництва, що може привести до застою і навіть до явищ, зворотних спочатку поставлених цілей, розвинутих безробіття.

Бюджетна політика проводиться і для розширення попиту в умовах спаду. При недостатньому попиті здійснюються програми державних капіталовкладень і інших витрат (навіть в умовах значного бюджетного дефіциту), знижуються податки. Вважається, що таким чином розширяється попит на споживчі товари і послуги.

Однак стимулювання попиту бюджетними коштами, як показав досвід багатьох країн в 60-70ті роки, може посилювати інфляцію. До того ж великий бюджетний дефіцит обмежує урядові можливості маневрувати податками і витратами.

Другий підхід рекомендується авторами-прихильниками монетаризму в економічній теорії. На перший план висувається грошово-кредитне регулювання, непрямо і гнучко що впливає на економічну ситуацію. Цей вигляд регулювання проводиться не підконтрольним уряду центральним банком, який визначає емісію, змінює кількість грошей в звертанні і ставки позикового процента. Прихильники цього підходу вважають, що державу повинно провести дефляційні заходи для обмеження платоспроможного попиту, оскільки стимулювання економічного зростання і штучна підтримка зайнятості шляхом зниження природного рівня безробіття веде до втрати контролю над інфляцією.

Необхідно зазначити, що комбінація різних способів придушення інфляції залежить від конкретних економічних умов тієї або іншої країни. Становлення ринку в Україні, зокрема, в значній мірі, залежить від інтенсивності інфляційних процесів. Боротьба ж з цим був методами тотального або значного адміністративного контролю над цінами і прибутками, як це практикувалося раніше, без усунення їх причин, негативно позначається на розвитку ринкових відносин і стабільності економіки [4, с. 6-9].

В Україні досі не прийнято законодавчого акта, яким окреслено було би дії, взаємозв'язок, узгодженість і розвиток бюджетної, податкової й валютної політики як підсистем єдиної фінансової політики. Формування бюджетної, податкової та валютної політики відбувається як окремо взятих підсистем. Відповідно до цього розробляються окремі законодавчі акти та механізми їх реалізації, які не рідко суперечать один одному, що не сприяє загальному фінансово-економічному піднесенню. Реалізацією окремих підсистем фінансової політики займаються практично відособлені підрозділи та структури органів управління діючої фінансової системи. Управління фінансовими ресурсами дуже складне, зокрема на рівні районів, міст та областей, і потребує радикальних змін у структурі фінансової системи та державній фінансовій політиці.

Фінансова політика повинна мати імперативний, обов'язковий характер, що зумовлюється змістом фінансів та їх місцем у системі суспільно-економічних відносин. Законодавчі та нормативні акти з питань реалізації фінансової політики треба виконувати своєчасно, якісно та в повному обсязі. В іншому разі досягати фінансової стабілізації та прогресу в економічному розвитку неможливо [5, с. 158-161].

Рубль по-прежнему находится под давлением из-за неопределенности вокруг дальнейших санкций со стороны ЕС. Европейские лидеры уже вторую неделю откладывают окончательное решение о введении новых ограничительных мер в отношении российских граждан и компаний, однако во вторник появились сообщения о том, что новый список попавших под санкции физических и юридических лиц может быть обнародован уже в среду. И хотя мы полагаем, что ЕС ограничится сравнительно мягкими ограничениями, давление со стороны США и угрозы дальнейшего расширения санкций, по всей видимости, не дадут рублю укрепиться, несмотря на приближающийся срок выплат.

На фоне ухудшающейся ситуации на валютном рынке российского соседа и резкого роста в стране спроса на основные валюты, в ближайшие два года купить или продать валюту юридические лица смогут только на торгах Белорусской валютно-фондовой бирже (БВФБ). Таким образом, регулятор полностью взял под контроль валютные потоки внутри страны. «Обязательным реквизитом заявок на покупку иностранной валюты на биржевом валютном рынке является максимальный курс покупки иностранной валюты, по которому данные заявки могут быть исполнены», говорится в постановлении Нацбанка. Заметим, что речь идет об институциональных организациях и внешнеторговых операциях, а физических лиц, с которыми как правило работают форекс-брокеры, мараторий пока не коснулся.

Российские власти объясняют падение стоимости национальной валюты внешними факторами – и в первую очередь снижением цены на нефть на мировых рынках. На ситуацию влияет цена на нефть, «а за ней тянется цена на газ», – говорит Путин. По его словам, это не расплата за Крым – Россия платит за сохранение суверенитета. Руководство России не раз заявляло о существовании прямой зависимости между ценой доллара и нефти и объясняло проблемы рубля внешним влиянием и финансовыми спекуляциями, которые должны быть жестко пресечены. Скорее всего, форекс-брокеров государственные санкции вряд ли коснутся, а вот принятие закона регулирующего торговую индустрию в Белоруссии могут и отложить в долгий ящик. Большого присутствия, а соответственно влияния брокеров на белорусском рынке не замечается так как, по словам некоторых участников индустрии, физической поставки валюты там не производится а хеджирования там тоже не будет, так как «мало кто сегодня отважится ставить на форексе на белрубль против доллара и евро», и кроме того могут быть большие трудности с переводом клиентских средств [4].

Американский журнал Time пишет о том, что кризис в России не позволит решить проблемы на Украине. Да и пошатнуть авторитет и народную любовь к президенту Путину не удастся. Во время кризиса российское общество в очередной раз убедится во враждебности Запада и правильности выбранной политики непокорности. Достичь своих целей Вашингтону и Брюсселю не удастся, а вот навредить себе у них может получиться.

Издание пишет о том, что проблема с низким курсом рубля отразится на американских и европейских банках, которые до начала противостояния давали

кредити російським компаніям. При нинішній стоимості доллара компанії будуть просто не в стані виплачувати кредити. Это повлечет за собой закрытие многих предприятий в стране, но на Западе не стоит преждевременно радоваться этому. Ведь объявив себя банкротом, компания не сможет выплачивать кредиты. И западные банки понесут большие потери.

Международное агентство AssociatedPress сообщает, что общий долг российских компаний перед западными банками составляет 670 миллиардов долларов. И мировая экономика может понести эти убытки в один день, если Россия объявит дефолт. Неспособность России платить по внешним долгам не пойдет на пользу миру, но в тоже время Запад старается довести страну до такого состояния.

Но и без объявления дефолта обвал рубля будет негативно сказываться на мировой экономике. В связи с повышением цен на импорт этот сегмент рынка будет уменьшен, что негативно отразится на иностранных компаниях. Западные санкции показали, что отказ от российского рынка негативно влияет на экономическое состояние многих стран. Но санкции вводились на определенные группы товаров, а из-за низкого курса рубля Россия может отказаться практически от всех иностранных товаров[5].

Но наибольший вред обвал рубля принес странам Центральной Азии. Этот регион в большей степени зависит от российского импорта и денежных переводов из России, которые осуществляют сезонные рабочие. Обвал рубля ведет к обесцениванию местных валют стран региона.

Торговля на валютном рынке, как и на любом другом финансовом рынке, требует определенных знаний, и здесь на помощь приходят компании-брокеры, которые, в том числе, оказывают услуги по обучению торговле. В частности, компания Адмирал Маркетс, являющаяся одним из ведущих российских брокеров на валютном рынке, проводит большое число очных и заочных семинаров, обучая своих клиентов различным аспектам торговли на валютном рынке. Таким образом, валютный рынок может стать мощным защитным инструментом в периоды экономической турбулентности, а при желании он может обеспечить финансовую свободу и процветание.

Литература

1. К. Р. Макконнелл, С. Л. Брю. Экономикс. М.: Республика, 2003, т. 2.
2. Н. А. Миклашевская, А. В. Холопов. Международная экономика.
3. М.: Дело и Сервис, 2008.
4. Жуков Н.И. Из истории мировых валютных систем // ЭКО.-1997.-№9.-с.199-209
5. Павлович В. Евро выходит на арену. // Вечерний Минск. -2010. – №30.-с.3

стартові передумови структурної перебудови економіки, відновлення інвестиційного процесу, мобілізації через становлення фінансового ринку та інших фінансових інституцій відповідних фінансових ресурсів.

Чимало науковців присвятили свою увагу дослідженню стану та розвитку фінансової системи. Серед них варто виділити А.С. Крикля, А.І. Даниленко, А. Крилову, Б.А. Карпінського, О.В. Герасименко та інших. Саме ці автори зосередили свою увагу на основах збалансованості фінансової системи держави, на проблемах фінансової політики України.

Пристаючи до розгляду даної проблеми, варто розглянути значення такого питання як фінансова система.

У вузькому значенні фінансова система – це сукупність відокремлених, але взаємопов'язаних між собою сфер і ланок фінансових відносин, які відображають специфічні форми й методи обміну, розподілу і перерозподілу ВВП, відповідну систему фінансових органів та інститутів [1]. Таким чином, фінансова система, як будь-яка система, являє собою перш за все комплекс взаємопов'язаних елементів, що мають однорідні характеристики [2].

Сьогодні являється незаперечною думка про те, що країни, які мають розвиненішу фінансову систему, темп економічного зростання являється високим. Фінансові системи допомагають мобілізувати заощадження, розподіляють інвестиційні ресурси, забезпечують страхування, сприяють посиленню корпоративного контролю в країні. Через фінансові системи збирають і обробляють інформацію про інвесторів, інвестиційні проекти. Це дає змогу ефективно розподіляти кошти, здійснювати нагляд і корпоративний контроль за розподіленими коштами. [3]

Центральною проблемою теперішнього часу і майбутньої фінансової стабілізації в Україні залишається інфляція. Негативні соціальні і економічні наслідки інфляції змушують уряди різних країн провести політику, направлену на зміцнення національної валюти. Значна увага завжди приділялася державою регулюванню грошової маси. Антиінфляційна політика нараховує багатий асортимент самих різних грошово-кредитних, бюджетних заходів, податкових заходів, програм стабілізації і дій по регулюванню і розподілу прибутків, але ціна інші заходи так чи інакше продовжують дестабілізувати ситуацію у середині країни. Серед основних проблем, яка породжує такі явища є тіньова економіка. Вона приховує справжній фінансовий стан багатьох підприємств, до нього варто віднести незахищеність прав інвесторів на ринку фінансових послуг, повільні темпи ринкових перетворень реального сектору. Українська економіка характеризується невизначеністю моделі розвитку фінансової системи, недостатній рівень капіталізації інститутів фінансової системи, низька якість і конкурентноспроможність фінансових послуг, відсутність консолідованого нагляду за фінансовими установами [3].

Оцінюючи характер антиінфляційної політики, можна виділити в ній три загальні підходи. У рамках першого (що пропонується прихильниками сучасного кейнсіанства) передбачається активна бюджетна політика – маневрування державними витратами і податками з метою впливу на платоспроможний попит:

На сьогоднішній день страхування являється необхідним умовою економічних взаимоотношень. Оно охоплює практично всі сфери життя суспільства. Так в соціальній сфері включає медичне і пенсійне страхування, в економічній передбачає страхування транспортних засобів і нерухомості. Таким чином, важливо мати широке уявлення про функції і види страхування, щоб правильно приймати рішення в різних економічних ситуаціях.

Література:

1. Пшеничний Т.В. «Предпосылки возникновения и основные этапы развития страхования». Вестник ЮУрГУ – 2014, №4
2. Шахов В.В. «Страхование» – М.:Юнити – 2003 – 311 с.

Студентки Моросюк О.А., Дегтярєва К.М.

Національний університет державної податкової служби України

ФІНАНСОВА СТАБІЛІЗАЦІЯ ЯК ФАКТОР ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ УКРАЇНИ

Стабільне фінансове становище держави є об'єктивною умовою її економічного розвитку і зростання суспільного добробуту. У цьому сьогодні немає потреби нікого переконувати. Це стало зрозумілим як переважній більшості вчених, політичних і громадських діячів, так і широким верствам населення.

Якщо в державі і протягом тривалого часу немає фінансової стабільності, то настає деградація виробничих відносин, суспільної свідомості, а майбутнє стає невизначеним. Відсутність фінансової стабілізації і, як наслідок, чергові сплески кризових явищ тяжко б'ють по добробуту населення, бо втрати через прорахунки у фінансовій політиці несуть широкі маси населення, насамперед найбільш вразливі його верстви. Є підстави стверджувати, що зубожіла, притиснена нестатками в результаті інфляційної хвилі людина – поганий працівник і недобросовісний громадянин.

Проблема нестабільності фінансової системи України має досить специфічні характеристики. З одного боку, кризові явища пов'язані з моделлю економічного розвитку держави та можливостями здійснення відчутних економічних реформ, з іншого – нестабільність характеризується проблемами внутрішньої та зовнішньої боргової залежності країни.

Проблеми стабілізації і оздоровлення фінансової системи України – це зараз найбільш актуальні для держави питання. Мета стабілізації – створити реальні

Студентка 4 курсу Васильчук А. О.

Борисюк О.В.

Науковий керівник, к.е.н., доцент

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, Україна

ПРЯМІ ТА НЕПРЯМІ СУБ'ЄКТИ ЛІЗИНГУ В УКРАЇНІ

Зазвичай на практиці лізингові відносини реалізуються за участі трьох прямих суб'єктів, а саме: лізингодавця, лізингоотримувача і постачальника об'єкту лізингу.

Згідно із Законом України „Про фінансовий лізинг» суб'єктами лізингу можуть бути [2]:

1) лізингодавець – юридична особа, яка передає право володіння та користування предметом лізингу лізингоодержувачу;

2) лізингоодержувач – фізична або юридична особа, яка отримує право володіння та користування предметом лізингу від лізингодавця;

3) продавець (постачальник) – фізична або юридична особа, в якій лізингодавець набуває річ, що надалі буде передана як предмет лізингу лізингоодержувачу;

4) інші юридичні або фізичні особи, які є представниками багатостороннього договору лізингу.

Непрямими учасниками лізингової угоди є комерційні та інвестиційні банки, які кредитують лізингодавця і виступають гарантантами угод, страхові компанії, брокерські та інші посередницькі фірми, різноманітні фонди [1, с.45].

Банк, виступаючи у ролі непрямого учасника лізингу, або кредитує безпосередньо лізингову угоду, або ж, що є більш складною схемою, сам купує устаткування (стає його власником).

Разом із тим, лізингодавцями можуть бути:

- банки та їхні філії, фінансові компанії, кредитні установи, в яких передбачений цей вид діяльності;

- спеціалізовані лізингові компанії, які, крім фінансового забезпечення угоди, беруть на себе низку послуг нефінансового характеру (утримання і ремонт майна, заміну зношених запасних частин, консультації з експлуатації тощо);

- фінансові лізингові компанії, що утворюються спеціально для здійснення лізингових операцій, основною функцією яких є фінансування угоди;

- страхові та пенсійні фонди;

- брокерські лізингові фірми;

- будь-яка виробнича або торгівельна фірма, для якої лізингова діяльність передбачена в установчих документах і яка має достатню кількість фінансових коштів.

Лізингоодержувач – користувач майна, котрим може бути будь-який суб'єкт підприємницької діяльності (юридична особа в будь-якій організаційно-правовій

формі, що здійснює підприємницьку діяльність, або громадянин, котрий займається підприємницькою діяльністю без створення юридичної особи і зареєстрований як приватний підприємець. Постачальником (продавцем) може бути будь-яка особа, що займається продажем об'єктів лізингу, які передаються відповідно до договору: виробник майна, постачальницько-збутова організація.

Враховуючи специфіку діяльності лізингових компаній в Україні, можна виділити наступні їх види:

1. Торгові компанії і представництва західних та вітчизняних виробників. Стосовно закордонних слід відзначити, що українські офіси компаній ведуть тільки роботу з пошуку клієнтів і здійснюють моніторинг діючих контрактів. Приклад: Volvo-Finance, SCANIAcredit, Iveco. До вітчизняних відносять Фінансово-лізингову компанію «Електрон» та ТОВ «Агротехлізинг», котрій надається товарний кредит під низьку відсоткову ставку. Перевагою таких компаній є вузька спеціалізація і можливості дешевого фінансування.

2. Лізингові компанії, учасниками яких є банки. Нариклад, АТ «Перша Лізингова Hertz» (акціонери: Перший український міжнародний банк, Голландська інвестиційна компанія Eastern Prospekt), ТОВ «Аваль-лізинг» (м. Миколаїв, КБ «Аваль»), ЗАТ «Лізингова компанія «Укрінкомліз» (КБ «Кредитпромбанк»), ЗАТ «Укрґослізинг» (КБ «Надра»). Планують створення власних лізингових компаній КБ «Приватбанк», КБ «Кредит банк», КБ «ТАС-коммерцбанк», КБ «Брокбізнесбанк». Їх сильний бік – наявність постійного джерела фінансування.

3. Державні лізингові компанії

4. Незалежні лізингові компанії, які працюють переважно в секторі оперативного лізингу та, як правило, спеціалізуються з надання в лізинг легкових автомобілів.

Отже, лізинг є складним механізмом, котрий включає в себе відносини між лізингодавцями і лізингоотримувачами у зв'язку з наданням певного об'єкта в лізинг, між лізингодавцями та фінансовими установами, зокрема банками, в частині отримання банківського кредиту, між лізингодавцями та страховими компаніями, пов'язаними зі страхуванням об'єкту лізингової угоди та іншими взаємовідносинами.

Література:

1. Борисюк О. В. Державне регулювання лізингових відносин в умовах розвитку ринкової економіки : [Монограф.], Луцьк: ПраТ «Волинська обласна друкарня», 2012. -168 с.

2. Закон України про фінансовий лізинг. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/723/97-вр>.

3. Міщенко В. І. Основи лізингу : навч. посіб. / В. І. Міщенко, О. Г. Лубяницький, Н. Г. Славянська. – К. : Товариство «Знання» КОО, 2007. – 138 с.

4. Суб'єкти лізингових відносин. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://stb.sumy.ua/reformuvannya/subyekti-lizingovix-vidnosin.html>.

обязательном порядке. Данная функция реализуется в системе запасных и резервных фондов, обеспечивающих стабильность страхования, гарантию выплат и возмещений.

2. Возмещение ущерба и личное материальное обеспечение. Возмещение ущерба через указанную функцию осуществляется физическим или юридическим лицам, которые являются участниками формирования страхового фонда, в рамках имеющихся договоров имущественного страхования.

3. Предупреждение страхового случая и минимизация ущерба. Указанная функция предусматривает финансирование мероприятий по недопущению или уменьшению негативных последствий несчастных случаев.

Различают несколько типов страхования:

1. По форме организации:

а) Государственное. В качестве страховщика выступает государство в лице специально уполномоченных на это организаций. Характерна монополия государства на проведение любых или отдельных видов страхования

б) Акционерное страхование. Страховщиком является частный капитал в виде акционерного общества, уставной фонд которого формируется из акций, облигаций и других ценных бумаг, принадлежащих юридическим и физическим лицам.

в) Взаимное. Негосударственная организационная форма, которая выражает договоренность между группой физических. Юридических лиц о возмещении друг другу будущих возможных убытков в определенных долях согласно принятым условиям.

г) Кооперативное. Заключается в проведении страховых операций кооперативами.

е) Медицинское. Выступает как форма социальной защиты интересов населения в охране здоровья и гарантирует гражданам получение медицинской помощи за счет накопленных средств и финансирует профилактические мероприятия.

2. По объекту страхования:

а) Личное. В качестве объектов страхования выступают жизнь, здоровье и трудоспособность человека.

б) Имущественное. Объектом страхования является имущество в различных его видах.

в) Страхование ответственности. Объектом выступает ответственность перед третьими лицами, которым может быть причинен ущерб вследствие какого-либо действия или бездействия страхователя.

г) Страхование экономических рисков. Различают страхование рисков прямых потерь (убытки от простоев оборудования вследствие от недопоставок сырья) и косвенных (страхование упущенной выгоды, банкротство предприятий)

2. Официальный сайт Министерства финансов Республики Беларусь // <http://www.minfin.gov.by/supervision>
3. Официальный сайт Министерства финансов Российской Федерации // <http://www.minfin.ru/ru/legislation>
4. Официальный сайт Министерства финансов Украины // <http://www.minfin.gov.ua>
5. Ольховик, Д.Е. Импульс для добровольного страхования / Д.Е. Ольховик // Финансы, учёт, аудит. — 2013. — С. 29-30.

Гераскина О.А.

Курский государственный университет, Россия

СТРАХОВАНИЕ КАК ОСНОВА ЭКОНОМИЧЕСКИХ ОТНОШЕНИЙ

С давних времен люди хотели обезопасить себя от экономических потерь в связи с различными жизненными обстоятельствами, например, опасными природными явлениями. Это желание побуждало объединять свои силы и средства и распределять потери одного между многими. Так появилось страхование и приобрело черты экономических взаимоотношений.

Страхование – это экономическая категория, система экономических отношений, которые включают совокупность форм и методов формирования целевых фондов денежных средств и их использование на возмещение ущерба, обусловленного различными непредвиденными неблагоприятными явлениями (рисками)[2].

Основанием для страхования выступают различные субъективные и объективные факторы, а также их сочетание. Примером объективного фактора может служить наличие опасностей, способных вызывать имущественные или материальные убытки, наступление которых невозможно предупредить. Субъективного – появление у людей страха за сохранность материальных и личных нематериальных благ. Сочетанием данных факторов является необходимость, а также желание и стремление людей бороться доступными методами и способами с опасностями, предупреждая и ликвидируя вредные последствия[1].

Сущность страхования заключается в выполнении им определенных функций. К которым относятся[2]:

1. Формирование специализированного страхового фонда денежных средств. Выступает платой за риски, которые берут на свою ответственность страховые компании. Фонд может формироваться как в добровольном, так и в

Чиж Н.М.

к.е.н., доцент

Луцкий национальный технический университет

КАПИТАЛИЗАЦИЯ КОМЕРЦИЙНЫХ БАНКОВ

Перспективы развития будь-якого банка значною мірою визначаються рівнем його капіталізації. Недостатній її рівень стримує належний розвиток як окремого банку, так і банківського сектору в цілому.

Варто відмітити, що існують різні підходи до трактування самого поняття «капіталізація», а саме: капіталізація (capitalization) – це збільшення обсягу капіталу банку [4]; сукупна максимальна вартість акцій та облігацій, які може випустити банк [3]; збільшення вартості банку в зв'язку зі зростанням його ринкової вартості; додатковий випуск акцій з метою збільшення капіталу або спрямування частини доходів (прибутку, дивідендів) на збільшення капіталу банку [1].

Отже, на сьогодні існують різні підходи до розуміння капіталізації банку. Так, ринкова капіталізація характеризується ринковою вартістю банківської установи. Однак нам поки що важко оперувати подібними показниками, оскільки зараз лише незначна кількість вітчизняних банків має відкриту ринкову оцінку. Часто оперують поняттям капіталізація, розуміючи під ним власні кошти чи власний капітал банків та його достатність для покриття прийнятих ризиків [1, 2]. Цей термін широко використовується у міжнародній практиці, зокрема в Базельських документах щодо нагляду.

На нашу думку, головна мета капіталізації комерційних банків – це забезпечення максимізації прибутку власників банків в поточному та перспективному періоді, раціональне використання ресурсів для створення ринкової вартості, здатної покрити всі витрати, пов'язані з використанням ресурсів, і забезпечити прийнятний рівень доходів на умовах, адекватних ризику вкладників капіталу. Ця мета отримує конкретний вираз в забезпеченні максимізації ринкової вартості кредитної установи, що реалізує кінцеві фінансові інтереси його власників.

Ми вважаємо, що в процесі досягнення мети капіталізації необхідно вирішувати наступні завдання: забезпечення формування достатнього обсягу фінансових ресурсів відповідно з стратегіями розвитку; забезпечення найбільш ефективного використання сформованого обсягу фінансових ресурсів у розрізі основних напрямків діяльності банку; забезпечення максимізації прибутку банку з найменшим рівнем фінансового ризику; забезпечення мінімізації рівня фінансового ризику при очікуваному рівні прибутку; забезпечення постійної фінансової рівноваги банку в процесі його розвитку. В процесі капіталізації вітчизняних банків завдання повинні бути оптимізовані між собою для найбільш ефективної реалізації його головної мети.

Варто зазначити, що всі вище зазначені завдання тісно взаємопов'язані між собою, хоча окремі з них і носять різноспрямований характер. В процесі капіталізації вітчизняних банків завдання повинні бути оптимізовані між собою для найбільш ефективної реалізації його головної мети.

Ми вважаємо, що існують наступні можливі шляхи підвищення рівня капіталізації банків, а саме: збільшення капіталу за рахунок розміщення акцій власної емісії; збільшення показника адекватності капіталу через консолідацію банківської системи (злиття, приєднання банків, реорганізація банків, тощо); збільшення капіталу за рахунок субординованого боргу (шляхом випуску депозитних сертифікатів, банківських облигацій та єврооблігацій); збільшення капіталу за рахунок прибутку.

Очевидно, з метою підвищення капіталізації банківського сектору банкіри повинні також проводити політику управління ризиками, адекватну їх капітальній базі. Банкам необхідно стимулювати залучення власного банківського прибутку для інвестицій у капітал. З метою його збільшення за рахунок прибутку пропонуємо звільнити від оподаткування частину прибутку кредитних установ, спрямовану на підвищення рівня їх капіталізації, стимулювати інвесторів звільненням від податків на прибуток, який спрямовується на капіталізацію банків. Високий її рівень можна забезпечити лише за умови, якщо рентабельність банківської діяльності буде інвестиційно привабливою, для чого необхідно значно знизити витрати банківських установ. Одна з головних проблем при реалізації будь-якої стратегії капіталотворення банку – це балансування інтересів дрібних акціонерів, великих акціонерів та менеджерів банку.

Підсумовуючи вищезазначене, зауважимо, щоб вирішити проблему щодо підвищення рівня капіталізації, банкам було б доцільно: поліпшити якість капіталу та забезпечити достатній рівень покриття ним ризиків, що приймаються банками; стимулювати залучення власного банківського прибутку для інвестицій у капітал шляхом звільнення від оподаткування частини прибутку кредитних установ, спрямовану на підвищення рівня їх капіталізації, стимулювати інвесторів звільненням від податків на прибуток, який спрямовується на капіталізацію банків; збільшувати показник адекватності капіталу через консолідацію банківської системи України. Підвищення рівня капіталізації вітчизняних банків посилить їх конкурентоспроможність на світовому фінансовому ринку і забезпечить стабільність та надійність усієї економіки України на шляху інтеграції у світове господарство

Література

1. Довгань Ж. Капіталізація банківської системи України / Ж. Довгань // Вісник НБУ. – №11. – 2008. – С.10-14.
2. Річний звіт НБУ за 2013 р [Електронний ресурс] / Економічні матеріали. – Режим доступу: <http://bank.gov.ua>.
3. Фінанси. Бюджет. Податки: національна та міжнародна термінологія / Т.І. Єфименко. – у 3-х т. – Ін-т світ. екон. і міжнар. відносин НАНУ, ДННУ «Акад. фін. управління»; – Т. 2. – К., 2010. – С.238.
4. Чурило П.Б. Стан здійснення угод злиття і поглинання в банківській системі України [Електронний ресурс] / П.Б. Чурило // Проблеми підвищення ефективності інфраструктури. – 2010. – №27. – Режим доступу: <http://www.lib.nau.edu.ua>.

3. Отсутствие средств у основной массы потенциальных клиентов и низкая страховая культура населения и руководства предприятий: многие руководители предприятий (в основном государственной формы собственности) не рассматривали и не рассматривают до сих пор страхование как инструмент, обеспечивающий непрерывность процесса производства.

4. Неравные условия ведения бизнеса для государственных и частных страховщиков.

5. Несовершенство законодательства.

6. Информационная замкнутость страхового рынка, которая создаёт трудности для потенциальных страхователей

Основными направлениями в развитии страхового рынка должны стать стимулирование спроса на страховые услуги и содействие повышению страховой грамотности населения и бизнеса, увеличение капиталов страховых организаций. Можно выделить следующие меры, которые необходимо предпринять в рамках обозначенных направлений:

1. Проведение государством и страховым сообществом в целом программ по повышению страховой грамотности населения, обеспечению высоких стандартов качества предоставляемых услуг, формированию имиджа страховых компаний как надежных защитников на случай чрезвычайной ситуации.

2. Повышение статуса и международной привлекательности страховых организаций за счет стимулирования притока средств стратегических инвесторов и поэтапного снятия ограничений в отношении доступа иностранного капитала на страховой рынок.

3. Снижение роли обязательных видов страхования в развитии страхового рынка, переход на рыночные принципы функционирования обязательных видов страхования. Обязательность страхования должна обеспечиваться преимущественно экономическими и правовыми, а не административными методами.

4. Выравнивание условий для ведения бизнеса для государственных и частных компаний (в том числе с участием иностранного капитала), что приведет к росту конкуренции в секторе и росту эффективности работы страховщиков, росту рынка в целом.

5. Устранение изолированности страховщиков от международного страхового рынка.

6. Демонопользация национальной системы перестрахования, поскольку перестрахование по своему назначению должно иметь международный характер, предоставление страховщикам добровольно принимать решение о перестраховании своих рисков.

Література:

1. Цыганов А.А. Экономическое содержание понятий, характеризующих страховой рынок и его структуру / А.А. Цыганов // Финансы и кредит. — 2008. — N 12 (300). — С. 60-68.

На 01.11.14 в Україні число страхових організацій на 4% скоротилось, кількість страхових організацій на 2014 год складало 389, а на 01.11.13 -411 компаній. При цьому в 2014 году реальним, класическим страхуванням займаюсь около 100 страхових організацій. Следует отметить, что наблюдается прирост страховых резервов по состоянию на 2014– 2,6 %, по причине увеличения страховых резервов по страхованию жизни на 31,3%.

По мнению автора, более наглядно отражает развитие страхового рынка такой показатель, как количество заключенных договоров страхования. В 2013 году в Республике Беларусь прирост количества договоров страхования относительно показателя 2012 года составил всего 2,5 %.

Число заключенных страховых договоров в Российской Федерации в 2013 году увеличилось на 0,1% по сравнению с 2012 годом и составило 139,6 млн. договоров.

В Украине в 2013 году наблюдается снижение количества заключенных договоров на 15,9 %, в том числе договоров (кроме обязательного страхования от несчастных случаев на транспорте) на 16,1% и договоров по обязательному страхованию от несчастных случаев на транспорте – на 5,2% [4].

О неразвитости страхового рынка в Беларуси свидетельствует преобладание обязательных видов страхования над добровольным. Данные за 2014 года свидетельствуют о том, что удельный вес добровольного страхования составил 54,6%. Это показывает, что меры, принятые в 2013 году для создания экономических стимулов к заключению договоров долгосрочного страхования жизни, дополнительной пенсии и медицинских расходов, оказались эффективными, но не в полной мере.

Однако государство продолжает стимулировать заключение страховых договоров, в частности, на взносы по данным видам страхования, уплачиваемые организациями за счет прибыли, более не начисляется ряд обязательных платежей (по пенсионному страхованию, в Фонд социальной защиты населения, обязательному страхованию от несчастных случаев на производстве и профессиональных заболеваний) [5, с. 29].

В структуре страховых премий (кроме ОМС) в Российской Федерации 18,3% доводилось на обязательные виды страхования, в то время как в 2013–19,8%. Например, 13,3% составили премии по ОСАГО (2013–13,5%) и 5,0% (2013–6,3%) пришлось на иные виды обязательного страхования.

В Украине рынок добровольного медицинского страхования увеличился на 20%, что связано с увеличением цен на медицинские услуги, лекарства, которые и вызвали значительный прирост на медицинское страхование.

Основываясь на информации, представленной в статье можно сформулировать основные проблемы рынков страхования Республики Беларусь, Украины и России:

1. Незначительный объем иностранного капитала в страховом секторе.
2. Капитализация страхового рынка недостаточна для страхования крупных рисков.

Онищук К. С.

Криворізький економічний інститут
ДВНЗ «Криворізький національний університет»

Котковський В. С.

Науковий керівник: к. е. н., доцент

БЕЗКОНТАКТНІ, БЕЗПЕЧНІ ТА ШВИДКІ ПЛАТЕЖІ AIRPAY ЯК БАНКІВСЬКА ІННОВАЦІЯ ПАТ КБ «ПРИВАТБАНК»

В сучасних умовах стійкий розвиток економіки залежить більшою мірою не від ресурсних можливостей, які є обмеженими, а й від інноваційної діяльності суспільства та окремих його елементів. Завдяки інноваціям наука стала безпосередньо продуктивною силою, а знання у вигляді нематеріальних активів – основним капіталом економічного розвитку. Говорячи про інновації у банківській сфері, необхідно мати на увазі, що, на відміну від виробничих підприємств, банки за своєю природою є достатньо консервативними організаціями.

Головними генераторами інновацій у фінансовій сфері в Європі є невеликі фінансові організації, а в Україні – комерційні банки. Метою більшості інновацій є перехід на персональне обслуговування клієнтів. Багато інноваційних банків і фінансових компаній, використовуючи сучасні технології, орієнтуються на молодих людей, які схильні до нових медіапроектів. Саме тому, в сучасних умовах із поширенням технологій, інтернет-простору, багато передових фінансових структур мають не лише офіційний сайт, на якому чітко та інформативно говориться про послуги і продукти, але і власну сторінку в соціальних мережах, за допомогою якої банк прагне стати ближчим і зрозумілішим для клієнтів [1].

Сучасний етап розвитку банківської системи України насичений різними фінансовими продуктами і послугами, тому, звичайно, присутня інтенсивна конкуренція між кредитними організаціями. В таких умовах істотну перевагу отримують ті організації, які здатні розробляти і впроваджувати нові технології, модернізувати продуктивний ряд, розробляти альтернативні канали обслуговування клієнтів, тобто здійснювати інноваційний процес [2].

На сьогодні лідером з впровадження інновацій в Україні є ПАТ КБ «ПРИВАТБАНК». Інноваційна політика ПАТ КБ «ПРИВАТБАНК» орієнтована на впровадження на українському ринку принципово нових, провідних банківських послуг, які надають клієнтам нові можливості управління своїми фінансами. ПРИВАТБАНК першим в Україні запропонував своїм клієнтам послуги Інтернет-банкінгу «Приват24» та GSM-банкінгу, а також послуги з продажу через мережу своїх банкоматів та POS-терміналів електронних ваучерів провідних операторів мобільного зв'язку, а також десятки різноманітних мобільних додатків [3].

ПАТ КБ «ПРИВАТБАНК» активно розробляє різноманітні програми для смартфонів задля оптимізації роботи та забезпечення зручності клієнтів. Тому банк запустив першу в Україні масову систему безпечних платежів за допомогою смартфонів – AirPay, що буде працювати на будь-якому смартфоні та з більшістю POS-терміналів.

На відміну від інших безконтактних систем, AirPay не потребує модернізації терміналів торговельної точки або наявності спеціального пристрою в покупця. Сервіс працює з будь-якими Android-смартфонами або iPhone. Для оплати покупок через AirPay достатньо, щоб торговельну точку було обладнано POS-терміналом ПАТ КБ «ПРИВАТБАНК», а на смартфоні покупця було встановлено додаток.

Термінали ПАТ КБ «ПРИВАТБАНК» встановлені в 70% торговельних точок України. Зараз до технології оплати AirPay уже підключено вже понад 3 тисячі торговельних точок, у яких встановлено обладнання від ПАТ КБ «ПРИВАТБАНК». Найближчим часом банк планує підключити ще 20000 точок, а в перспективі нову функціональність отримають POS-термінали в 90000 торговельних точок по всій країні.

Однією з переваг цієї технології можна вважати те, що клієнту не потрібно передавати картку касирові або офіціантові, а значить, реквізити картки перехопити неможливо. Додаток самостійно визначає модель POS-терміналу та вибирає один з двох способів оплати [3]:

- безконтактна оплата – клієнт самостійно оформляє покупку в додатку, а чек друкується на терміналі торговельної точки. Уся операція забирає до 30 секунд;

- оплата за кодом – для деяких моделей терміналів додаток генерує код на оплату, що складається з трьох цифр. Касир повинен зайти в меню «Сервіс» на терміналі, вибрати пункт «Оплата за кодом» і ввести код. У цьому разі на проведення транзакції проходить 1-2 секунди.

Після завантаження додатка клієнту пропонується встановити 4-значний пароль і налаштувати автоматичне ввімкнення геолокації в рамках AirPay. Далі все просто: потрібно вибрати один із запропонованих магазинів, картку, з якої потрібно провести списання, і суму платежу.

Для активації додатка потрібна картка ПАТ КБ «ПРИВАТБАНК», картку «Універсальна» можна оформити в банку безкоштовно. Також додавати в гаманець AirPay можна картки будь-яких українських банків і здійснювати платежі без самої картки.

Таким чином, для отримати конкурентних переваг, ПАТ КБ «ПРИВАТБАНК» постійно створює та удосконалює наявні продукти і послуги у відповідь на зростаючі потреби клієнтів, використовуючи різні канали надання інформації (Інтернет, мобільний телефон), надає більш персоналізовані послуги на основі аналізу попередніх взаємин із клієнтом, створює пункти самообслуговування, надає можливість клієнтам проводити частину банківських операцій, використовуючи Інтернет.

Література

1. Кравченко О. О. Розвиток інновацій в банківській системі / О. О. Кравченко // Фінансовий простір. – 2014. – №2(14). – С. 49-42.

2. Якушева О. В. Конкуренція на ринку банківських послуг як мотив інноваційної діяльності банків / О. В. Якушева // Економічний аналіз. – 2014. – Том 15. – № 1. – С. 284-291.

3. ПАТ КБ «ПРИВАТБАНК»: Офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [https:// www.privatbank.ua](https://www.privatbank.ua).

ФИНАНСОВИ ОТНОШЕНИЯ

Челак М.А.

УО «Полесский государственный университет»

СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ СТРАХОВОГО РЫНКА РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ, УКРАИНЫ И РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

Актуальность статьи заключается в том, что страховой рынок играет значительную роль в функционировании национальной экономики. Это объясняется тем, что страховой рынок является важной частью финансовой системы, одновременно удовлетворяя объективную потребность в защите от социальных и экономических рисков и насыщая финансовый рынок страны привлеченными средствами.

Существуют различные трактовки понятия «страховой рынок». Страховой рынок – это система экономических отношений, возникающих по поводу купли-продажи страхового покрытия в процессе удовлетворения общественных потребностей в страховой защите [1, с. 60].

Страховой рынок представляет собой сложную развивающуюся интегрированную систему, степень развития отдельных элементов которой определяется как степенью развития экономических взаимоотношений в стране, так и особенностями национальной страховой культуры.

Страховой рынок является частью финансовой системы, к звеньям которой относятся страховые организации, страхователи, страховые продукты, страховые посредники, профессиональные оценщики страховых рисков и убытков, объединения страховщиков, объединения страхователей и система его государственного регулирования.

На 01.11.14 в соответствии с информацией, представленной на сайте Министерства финансов, в Республике Беларусь функционируют 24 страховые организации, одна перестраховочная организация и 24 страховых брокера. Из 24 страховых организаций 20 осуществляют исключительно виды страхования, не относящиеся к страхованию жизни (рисковые виды страхования). Виды страхования, относящиеся к страхованию жизни, осуществляют 4 страховые компании. Единственной перестраховочной организацией является Республиканское унитарное предприятие «Белорусская национальная перестраховочная организация»[2].

На 01.11.14 в Российской Федерации наблюдается склонность к сокращению страховых организаций, количество страховых организаций в 2014 году уменьшилось на 6,4 % (около 29 организаций) по сравнению с 2013 годом и составило 425 страховых компаний [3].

trade; on the contrary, the considerable part of trade between the TPP countries is already captured by efficient trade agreements.

Third, although almost all of the economy will benefit in the implementation of any of the scenarios, the countries that systematically will benefit (in relative terms) are small countries, initially protected by high barriers and involved from the early stages in each of the paths of integration. Taking part in both processes, Vietnam, for example, would be in a particularly good position, having caught the industries which China leaves, passing to more high-tech stage of development. However such economies as Malaysia and Peru, also will receive the considerable benefits. In absolute expression, certainly, the main beneficiaries will be bound to the largest economy in the region, namely China, the U.S. and Japan.

Fourth, the benefits of the two paths of integration will be formed as a result of the establishment of new trade links – deeper integration made possible by the reduction of barriers instead of redirecting existing trade flows to the new direction, which would be provided at the expense of those countries which do not use preferences of participants of the agreement. For example, Europe will also benefit from the formation of Asia-Pacific region free trade zone, mainly due to higher production efficiency, as the deepening integration of the APR will improve the terms of the Europe trade with the region countries.

LITERATURE

1. Yoon D.R. The G20 and the Role of Asia in the Future // Asian Responses to the Global Financial Crisis. The Impact of Regionalism and the Role of the G20 / J. Park, T.J. Pempel, G. Xiao (eds.). Cheltenham: Edward Elgar Publishing Limited, 2012.
2. Lokshin G. 40 years of the Association of South-East Asia Nations // Observer. 2007. No 7.
3. The ASEAN Charter // The ASEAN Official Web Site. URL: <http://www.aseansec.org/publications/ASEAN-Charter.pdf> (date of access: 15.10.2012).
4. Baogang H., Takashi I. Introduction to Ideas of Asian Regionalism // Japanese Journal of Political Science. 2011. Vol. 12. No. 2.
5. Madiarova D.M. Strategy of foreign economic activity – Almaty: Economics, 1999. -184.

ВЪНШНАТА ИКОНОМИЧЕСКА ДЕЙНОСТ

Дыбысов А.Ж.

Кокиетауский государственный университет им. Ш. Уалиханова, г. Кокиетау

МЕСТО И РОЛЬ ГОСУДАРСТВА В ФОРМИРОВАНИИ ЭКСПОРТНОГО ПОТЕНЦИАЛА

Одним из важнейших направлений экономической политики Республики Казахстан на современном этапе является развитие экспорта, увеличение в его структуре доли продукции с высокой степенью переработки и повышение конкурентоспособности казахстанской продукции на внешнем рынке. Необходимость укрепления экспортного потенциала Республики Казахстан продиктована исключительной значимостью экспорта как фактора развития национальной экономики. Наша Республика заинтересована в оказании поддержки отечественным организациям-экспортерам, так как это обеспечивает увеличение объемов отечественного производства, рост налоговых поступлений в бюджет и создание дополнительных рабочих мест. Исчерпание экстенсивных факторов роста казахстанского экспорта товаров сырьевой группы, сокращение удельного веса мясной продукции в национальном экспорте, а также постоянное ужесточение степени международной конкуренции на внешних рынках на фоне активной государственной поддержки экспорта за рубежом и применения развитыми странами защитных мер в интересах собственных отраслевых производств, подтверждает необходимость мер со стороны государства в области содействия развитию прогрессивной качественной структуры экспортного потенциала Казахстана[1].

Для повышения заинтересованности производителей экспортной продукции в развитии экспортного потенциала и его практической реализации государственная поддержка осуществляется методами тарифного и нетарифного регулирования, льготного налогообложения и кредитования, государственного страхования экспортных операций и другими средствами государственного регулирования.

В соответствии с Государственной программой форсированного индустриально-инновационного развития Республики Казахстан на 2010 – 2014 годы постановлением Правительства Республики Казахстан от 29 ноября 2010 года № 1265 утверждены Правила и условия предоставления государственной поддержки по выводу отечественной продукции на внешние рынки путем возмещения затрат экспортеров Программа Развития и продвижения экспорта «Экспорт 2020».[2]

В настоящее время в Казахстане государственная финансовая поддержка экспорта промышленной продукции определяется приоритетами международного сотрудничества, осуществляется в области предоставления В Казахстане, за

последние 4 года привлечено почти 50% от валового притока прямых иностранных инвестиций за все годы независимости, а за годы Государственной программы индустриально-инновационного развития в обрабатывающий сектор привлечено столько же прямых иностранных инвестиций, сколько за все 16 лет до него что инвесторы, реализующие инвестиционные проекты будут освобождены от уплаты земельного, имущественного и корпоративного подоходного налога. В связи с этим, действующие налоговые льготы, направленные на стимулирование инвестиционной деятельности подлежат сохранению и являются обоснованными и эффективными.

Таким образом, противостоять растущей международной экономической конкуренции, обеспечивая свою экономическую безопасность Казахстан сможет, создавая конкурентоспособную национальную экономику.

Для безопасного экономического развития Казахстана необходимо преодоление ряда внутренних и внешних препятствий, таких, как наличие в экономике высоко изношенного и морально устаревшего производственного потенциала; деформированность структуры экономики и ее сырьевая ориентация; низкая конкурентоспособность; высокая доля неэффективных и убыточных предприятий; большая технико-технологическая отсталость и зависимость от зарубежных стран; дифференциация населения по доходам; высокая доля бедных и безработных и т.д.

Во внешнеэкономической деятельности предпочтение должно быть отдано экспорту продовольственных продуктов. В соответствии с международной практикой следует регулировать импорт, развивать импортозамещение производства. По каждой отрасли народного хозяйства республики целесообразно разработать собственную импортную политику, в первую очередь относящуюся к аграрной сфере. Импорт новых технологий должен быть направлен на получение максимума продукции с меньшими затратами. Решение этой проблемы, соответственно, требует анализа мировой экономической ситуации.

Таким образом, увеличение экспорта как источника валютных поступлений и их рациональное использование на покупку потребительских товаров, не имеющих аналогов; приобретение новых технологий производимых товаров – важные проблемы внешнеэкономических связей, осуществляемых на базе государственной монополии (устанавливаются виды организаций, отрасли, объемы проведения операций по внешней торговле).

Государство регулирует ввоз и вывоз, а также операции внешнеторговых организаций с помощью лицензий. При сохранении принципа государственной монополии значительно расширяются права хозяйствующих субъектов, повышается их заинтересованность в выпуске конкурентоспособной продукции для широкого выхода на внешние рынки.

В условиях глобализации и размывания межгосударственных границ на мировой рынок все активнее выходят субнациональные образования. Регионы становятся заметными субъектами международных экономических отношений, а региональная политика и конкурентные преимущества отдельных регионов все

for 2012. The prime minister of Malaysia Razak at the beginning of 2012 declared that participants of negotiation process intended to finish preparation of the Agreement text in July, however but in light of the outstanding unresolved problems these terms were not able to keep.

It is very important that TPP has unified rules to determine countries of goods' origin in the region, having allowed accumulation of cost in TPP member countries. Rules determining the country of origin that are distinct with each other are especially problematic component of existing trade agreements as they generate additional costs for their realization and create incentives in favor of decrease, instead of increases in economic results.

Agreements within two paths of integration seem approaching by its contents. The last trade agreements within Asian or Trans Pacific paths of integration contain more similar provisions, than earlier analogs, and both groups of agreements extend captured more areas with similar provisions. Sometimes for the sake of efforts economy, authors of agreements borrow provisions from similar agreements [5].

It is supposed that in 2015 progress in both directions will lead to achievement of ASEAN and TPP agreements which will be realized by 2020. Finally, these processes development result should be the conclusion of the common regional agreement on building the Free trade zone of the Asia-Pacific region in 2020 (this target date, is really provided by APEC leaders), which has to be realized in 2025.

Empirical results confirm the value of integration of the Asia-Pacific region within both directions of negotiation process. Analysts of the East-West Center have identified four main results.

First, integration of the Asia-Pacific region promises the considerable benefits. The income growth associated with liberalization is likely to exceed 1 trillion dollars, or about 1,5% of world gross domestic product in 2025. The Asia-Pacific agreements are the project of scale of the Doha negotiation round. These scale benefits reflect the fact that even though the region provides only part of world trade, the scenarios provided within this research, offer the considerable liberalization that they can introduce more value, than it is possible within such global agreements as Doha – by giving the new forces to global negotiations.

Second, benefits increase in proportion to the scale and ambitions of the integration project. With the TPP expansion from nine member countries to thirteen (through inclusion of Canada, Japan, Korea and Mexico), the total amount of benefits has to grow from 16 billion dollars in 2015 to 104 billion dollars in 2025. Within the Asian way of integration, authors of research reveal similar economic incentives of driving from the tripartite agreement between China, Japan and Korea to the EAFTA block with thirteen members.

This path will bring the benefits estimated at 44 billion dollars in 2015 and to 215 billion dollars in 2025 that is higher than the expected benefits within the TPP as initial barriers (especially between three largest economy of the region) are rather high to

have even suggested that these ways are more likely to lead to region split, than to its integration. As a whole it is natural because both ways of integration arose in various political contexts therefore various approaches to integration were chosen. Nevertheless, it appears that both these ways in the fundamental plan are interdependent. They have already started to influence each other. Parallel progress in both directions and their interaction, most likely, will be a bright sign of development of regional trade system for some time.

«Asian path» of integration. The modern APR trade institutes are founded by initiatives of the Association of Southeast Asian Nations (ASEAN), instead of communications between huge economy of the of Northeast Asia nations. This feature leaves a noticeable mark on the «Asian» path of integration which shows now quite good results, mainly because China plays the central role in region economy.

Since then the economy has become the dominating sphere of interests of association. The ASEAN did impressive work, having created a network of agreements on the free trade in the region and beyond, and also having created a platform for carrying out the regular regional summits. This central role was considerably strengthened thanks to the agreement on the free trade which was initiated by China in 2002 that led to signing of the agreement on the free trade between all ASEAN members and China in 2010. The Chinese initiative was soon added with similar agreements with Japan and Korea, and then with agreements «ASEAN plus one» with India, Australia and New Zealand. Now there are negotiations with the European Union [3, 7].

«Trans-Pacific» path of integration. The modern vision of Asia-Pacific (or Trans-Pacific) economic integration also has its roots in the 1960s. In 1968 economists from the entire Asia Pacific region based the Pacific Trade and Development Forum, PAFTAD which began the conference on trade liberalization in the Pacific region. PAFTAD eventually contributed to the emergence of quasi-governmental Pacific Economic Cooperation Council, PECC in 1980.

Negotiations on TPP received new incentive thanks to the decision of Administration of the President of the USA George Bush to enter negotiations with members of «the quadrilateral agreement» in February, 2008. Later in 2008, Australia, Peru and Vietnam have also announced their intention to take part in the negotiation process. Rates of activity in this area were considerably accelerated in 2009 when Obama made TPP the central element of new trade policy.

Malaysia joined negotiations in October, 2010, and at the APEC summit in 2011 negotiators determined key parameters of the agreement. Canada, Japan and Mexico also expressed the intention to join. Thus, at least nine, and maybe thirteen economies (it is expected that Korea will join) can be included today in this agreement.

The achievement of this purpose complicated by increase in number of negotiation participants is very challenging. Each round of negotiations on the planned Agreement on creation of the Trans Pacific partnership assumes participation of more than 400 negotiators, and during the period from March, 2010 to November, 2011 (the APEC summit in Honolulu) nine rounds took place. Three more rounds are planned

более важными с точки зрения конкурентоспособности национальных экономик[3].

Литература:

- 1) <http://inform.kz>
- 2) <http://www.kazagro.kz>
- 3) <http://articlekz.com>

К.е.н., доцент Тимофієва Г.С.

Миколаївський національний аграрний університет, Україна

СВІТОВИЙ РИНОК АГРАРНОЇ ПРОДУКЦІЇ: ПОНЯТІЙНО-ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ АПАРАТ ДОСЛІДЖЕННЯ

Сучасна економічна система являє собою сукупність значної кількості взаємодіючих ринків. При чому, ринки можна класифікувати за об'єктами обміну, з територіальної точки зору, залежно від умов діяльності ринкових відносин, відповідності чинному законодавству та ін. Кожен з існуючих ринків має свою інфраструктуру, свій набір інструментів, які забезпечують його життєдіяльність. Окремі види ринку не існують самі по собі. Всі вони пов'язані між собою, утворюючи розгалужену ринкову систему. Вона діє не тільки в межах тієї чи іншої країни, а й глобально, охоплюючи своїм впливом значну частину світового господарства.

Питанням вивчення особливостей функціонування ринку, як економічної системи приділена значна увага у працях Р. Кемпбелла, Ф. Котлера [8], О.О. Мамалуй, та інших дослідників. Осмислення поняття аграрного ринку, агропромислового ринку наведено в працях В.Г. Андрійчука, М.О. Гофман, Ю.С. Коваленко [7], О.В. Кривончака [9], О.О.Мороз [15], П.Т. Саблука [17] та ін. Разом з тим, необхідним є подальше дослідження сутності світового ринку аграрної продукції та особливостей його функціонування.

Специфіка діяльності підприємств аграрного сектору призводить до необхідності залучення до процесу виробництва та реалізації сільськогосподарської продукції підприємств суміжних галузей із виробництва матеріально-технічних засобів для сільського господарства, транспортування, перероблення та зберігання сільськогосподарської продукції. Виходячи з зазначеного, деякі науковці почали трактувати поняття «аграрний ринок» більш широко. Так, О.В. Кривончак під аграрним ринком розуміє відносини які складаються між сільським господарством і промисловими підприємствами та іншими споживачами його продукції, а також із сукупності обмінних операцій між самими сільськогосподарськими товаровиробниками [9].

Проведені дослідження засвідчують наявність як мінімум двох підходів до розкриття сутності аграрного ринку:

1. виділення аграрного та агропромислового ринків на основі об'єкту економічних відносин. Аграрний ринок включає в себе торгівлю саме сільськогосподарською продукцією, а агропромисловий ринок окрім зазначеного включає ще й засоби виробництва. Даного підходу дотримуються О.О. Мороз [15], В.Г. Андрійчук, Коваленко Ю.С. [7] та ін.;

2. ототожнення агропромислового ринку з аграрним ринком шляхом включення до останнього ринку засобів виробництва. Прибічниками зазначеного підходу є О.В.Кривончак [9], М.О. Гофман, П.Т. Саблук [17] та ін.

Виходячи з зазначеного, та враховуючи дискусійні моменти які виникають під час трактування поняття «аграрний ринок» вважаємо, що у випадку врахування економічних відносин між суб'єктами, предметом яких є сільськогосподарська продукція, доречно говорити не про аграрний ринок загалом, а саме про ринок аграрної продукції.

Під світовим ринком аграрної продукції, ми розуміємо систему правових відносин, що виникають між суб'єктами різних країн світу в процесі виробництва аграрної продукції, її зберігання, торгівлі та використання на засадах вільної конкуренції, вільного визначення ціни, а також міждержавного контролю за раціональним використанням аграрної продукції.

Світовий ринок аграрної продукції може виконувати, як загальні функції притаманні ринку загалом, так і специфічні. До загальних функцій аграрного ринку можна віднести регулюючу, розподільчу, стимулюючу, санаційну інформаційну функції. Поряд з зазначеними науковці виділяють ще алокаційну, інтеграційну, посередницьку та інші функції ринку.

Слід зазначити, що окрім загально визначених функцій ринку в процесі свого функціонування світовий ринок аграрної продукції виконує специфічні функції. При чому, вони полягають не тільки у забезпеченні населення країн світу продуктами харчування, а і у вирішенні соціально-економічних та екологічних проблем. Так, ринок аграрної продукції сприяє стабілізації цін на сільськогосподарську продукцію, забезпеченню покупців сільськогосподарською продукцією відповідної якості в необхідній кількості, забезпеченню зростання ефективності сільськогосподарського виробництва та підвищенню рівня зайнятості сільського населення. Крім того, він сприяє збереженню природного різноманіття, охороні довкілля, відновленню родючості ґрунтів.

Отже, світовий ринок аграрної продукції є складним багатофункціональним поняттям, яке включає в себе відносини між суб'єктами світового господарства предметом яких є сільськогосподарська продукція, без залучення до цих відносин підприємств суміжних галузей із виробництва матеріально-технічних засобів для сільського господарства, транспортування, перероблення та зберігання сільськогосподарської продукції. Від так, вважаємо за доцільне не включати до складу світового ринку аграрної продукції ринку факторів виробництва.

domestic product from 53% to 56%. The share of North and South America, which now provides 54 % of the regional GDP in 2030 will be only 45%.

Meanwhile, the rules which regulate the vital commercial relations between APR countries become more and more worn-out. After a decade of work the Doha Development Agenda crashes. The agreement had to be concluded in 2007 within the accelerated negotiation process under the leadership of the USA, and then to the middle of 2011 to avoid influence of selective cycle policy in the USA and other countries. These and many other terms were broken. In 2011 even modest efforts to achieve a number of the minor agreement (agreements on market access for the least developed economy, support of eco-friendly goods and services, and also trade support) failed. In reply between many countries of the world, including between the APR countries, bilateral and multilateral (regional) agreements on creation of free trade zones were signed.

Among APEC economy till 2000 there were only four large agreements: ASEAN free trade zone, Canada-USA free trade zone, the North American free trade zone, the Agreement on Closer Economic Relations between Australia and New Zealand. Today there are 34 similar agreements, and more is under discussion.

Up to 2004 all new regional agreements among the APEC countries assumed creation of regional groups or pairs of countries including agreements with ASEAN participation. About two thirds of trades in the Asia-Pacific region really occur within subregions, such as North and South America or Asia. It is not surprising that the first wave of trade agreements in the region was aimed at these relations [3].

Nevertheless a remaining one third of the Asia-Pacific trade assuming crossing of the ocean, includes especially important types of trade – those communications which allow to provide an exchange between the countries significantly differing in a development level, resource endowments, technologies and indexes of a and capital-labor. The last wave of trade agreements in the Asia-Pacific regions, started to rise in the middle of the 2000s, was focused only on transoceanic trade flows between the largest east and western APR subregions.

As regional trade agreements started filling the vacuum formed as a result of global negotiations stagnation, they created new opportunities and uncertainty sources for the Asia-Pacific trade. More complete and complex regional or global system could offer essential benefits to the parties, and any of the ways mentioned above, could lead to similar more deep integration [4].

However the determination of whether and how, «Asian» and «Trans Pacific» paths of integration can provide a basis for really complete system of regional trade remains a challenge for both the scientific community and for the political and diplomatic circles of the Asia-Pacific region.

Since 2007 leaders of APEC repeatedly noted benefits of the trade system including the entire Asia-Pacific region, recognizing that both «Asian» and «Trans Pacific» negotiation processes could become possible ways of building the system. In this case, there are many debates concerning the purposes of each of these ways, as well as about what the desired speed and limit their progress are conducted. Really, some observers

The meeting participants assumed the obligation «to set free and open trade in ATR through a program of liberalization on the basis of the principles of open, multi-lateral trade». The original plan of action to create a free trade zone to 2020 in ATR was decided to prepare for the following meeting of the APEC participating countries which took place in 1995 in Osaka (Japan). The agreement that the different countries became the free trade zone participants at different times was reached. The industrially developed states came first to a goal in 2010. Then, with a break of five years the customs duties of the country with medium developed economy NIC will be cancelled – and in five years – the developing states.

The summit of APEC member countries held 2-9 September 2012 in the Far East city of Russia – Vladivostok, gave rise to a new stage. Such meetings are held annually. Vladivostok summit has caused an increased interest of global political circles. And it is not unreasonable. The purposes that this organization put before, and tendencies observed today in world geopolitics even more actualized the Vladivostok meeting.

The Asia-Pacific trade is important because it is huge, has innovative character and very dynamically develops. The liberal environment of global trade stimulated development of Asia, having made huge flows of goods and services within Asia and between developed economies of the whole world. Production networks of the region, in turn, set new standards of industrial production effectiveness. All these connections become more important in the future as the share of the Asia-Pacific region in the global economy grows. Considering a region role in world economy, there is nothing surprising that development of trade negotiations is displaced from global forums in favor of agreements within the Asia-Pacific region.

14,3 trillion dollars of 4,7 trillion dollars of global trade in 2010 accounted for APEC countries, serving both as an exporter and importer, and in both forms. In APR zone trade structure, intra regional trade is about a half, or 4,9 trillion dollars. This trade is divided further into trade within North and South America (1 trillion dollars), within Asia and Oceania (2,3 trillion dollars), and also into the transpacific trade (1,6 trillion dollars). These figures show the scale of integration of the Asia-Pacific region and its importance for the global economy.

Besides, trade in the Asia-Pacific region is very dynamic. The region is characterized by the considerable variety in a resource distribution and a development level that allows the countries to use the considerable opportunities for the growth, caused these distinctions. The trade allowed the rich labor and resource-poor countries to trade manufactured goods for raw materials; developed and fast growing economies – to exchange hi-tech and laborious products and services; and the fast-growth countries – to make a breakthrough in the new industry, having begun transfer of old industries to new «rising stars». Vietnam and China became two last Asian countries which have joined WTO; it was necessary to go on the considerable concessions, and both of these countries considerably gained from it.

Trade flows, most likely, remain very dynamic in the future; in the next fifteen years the APEC region, as expected, will even more increase its share in world gross

Література

1. Коваленко Ю.С. Аграрний ринок України : організація та управління / Ю.С. Коваленко. – К. : ІАЕ УААН, 1998. – 108 с.
2. Котлер Ф. Основы маркетинга : пер с англ. / Ф.Котлер ; общ. ред. и вступ ст. Е.М. Пеньковой – М., 1990. – 736 с.
3. Кривончак О.В. Сутність аграрного ринку і його раціональна побудова / О.В. Кривончак // Сталій розвиток економіки. – 2011. – № 5. С. 235-239.
4. Мороз О.О. Теоретико-методологічні аспекти сучасної парадигми аграрного ринку [Електронний ресурс] / О.О. Мороз // Вісник Вінницького політехнічного інституту. – Режим доступу : <http://visnyk.vntu.edu.ua/article/view/91>
5. Саблук П.Т. Формування та розвиток підприємств агропромислового виробництва: посіб. у питаннях та відповідях // П.Т. Саблук. – К.: ІАЕ УААН, 1999

Жибчин Н. І., Колібабчук М. В.
Науковий керівник: Поляк М. М.

*Буковинського державного фінансово – економічного університету
м. Чернівці*

РОЛЬ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ У ТЕРИТОРІАЛЬНОМУ РОЗВИТКУ

На сучасному етапі розвитку економічних відносин в Україні значно посилюється роль місцевих бюджетів в економічному і соціальному розвитку територій, що зумовлює необхідність розширення та зміцнення фінансової бази органів місцевої влади, розв'язання низки проблем, пов'язаних з використанням фінансових ресурсів адміністративно-територіальних одиниць. Тому важливим питанням є дослідження дохідної і видаткової частини місцевих бюджетів. Крім того, місцеві бюджети є одним з важелів, за допомогою якого проводиться перерозподіл валового внутрішнього продукту, насамперед серед окремих соціальних груп населення та територій. І тому від того, наскільки раціонально побудована система місцевих бюджетів, залежить ефективність функціонування усієї бюджетної системи, успішне здійснення фінансової політики.

Питаннями дослідження місцевих бюджетів, пошуку оптимальних шляхів розв'язання актуальних проблем у даній сфері займалися: А. Сміт, К. Штейн, Л. Штейн, Р. Гнейст, А. Вагнер.

У вітчизняній фінансовій науці окремі аспекти обраної теми досліджені у працях І. Х. Озерова, В. Н. Твердохлібова, В. М. Суторніної, В. М. Федосова, О. Д. Василика, В. М. Опаріна, В. І. Кравченка, С. І. Юрія, Й. М. Бескида, О. П. Кириленка.

В Україні самостійність місцевих бюджетів регулюється такими законодавчими актами:

- Конституція України;
- Бюджетний кодекс України;
- ЗУ «Про місцеве самоврядування в Україні»;
- Інші нормативні документи органів державної виконавчої влади та органів місцевого самоврядування [1].

Визначаючи підходи до трактування поняття «місцеві бюджети», необхідно зауважити, що в науково-економічній літературі не існує єдиної точки зору з цього питання. На думку О. Д. Василика, місцеві бюджети – це збалансовані розрахунки доходів і витрат, які мобілізуються і витрачаються на відповідній території [2]. Відповідно до Бюджетного кодексу України, місцеві бюджети – це бюджет Автономної Республіки Крим, обласні, районні бюджети та бюджети місцевого самоврядування [3].

Досліджуючи значення, особливості та роль місцевих бюджетів, можна зазначити, що з одного боку, місцеві бюджети є активною формою акумуляції певної частини фінансових ресурсів, які знаходяться в розпорядженні місцевих органів самоврядування, з іншого – вони є основною складовою загальної бюджетної системи держави, утворюючи систему фінансових відносин, що формується між місцевими та державним бюджетами, а також усередині місцевих бюджетів. Узагальнюючи підходи до визначення сутності та особливостей місцевих бюджетів, можна стверджувати, що дана категорія відображає сферу економічних відносин, які пов'язані з формуванням, розподілом, перерозподілом та використанням централізованих грошових коштів і призначені для соціально-економічного розвитку адміністративно-територіальних одиниць.

Місцеві бюджети виконують особливу роль в кожній країні. За рахунок коштів місцевих бюджетів фінансуються значні заходи держави в галузі освіти, охорони здоров'я, соціального захисту. Місцеві бюджети є фінансовою базою органів місцевого самоврядування та вирішальним фактором територіального розвитку.

На сучасному етапі розвитку економічних відносин в Україні значно посилюється роль місцевих органів влади в економічному і соціальному розвитку території. Це зумовлює розширення та зміцнення їх фінансової бази, розв'язання проблем, пов'язаних з удосконаленням методів використання фінансових ресурсів адміністративно-територіальних одиниць. Найбільш вагомий фонд фінансових ресурсів місцевого самоврядування сьогодні – це місцеві бюджети. Розглянемо виконання місцевих бюджетів на прикладі Чернівецької області за останні роки.

Місцеві бюджети області за доходами у 2013 році виконані в сумі 4 782 596,31 тис. грн., що складає 102,0 відсотка до уточненого плану на рік, в тому числі по загальному фонду – 4 282 400,79 тис. грн. Місцеві бюджети області за видатками виконані в сумі 4 666 512,61 тис. грн., або 95,8 відсотка до уточненого плану, в тому числі по загальному фонду – 4 239 533,54 тис. грн., або на 97,2%, спеціальному фонду – 42 697,98 тис. грн., або на 84,0% [4].

The main features of integration processes in APR:

- 1) integration processes in the APEC organizations go by the leading role of the multinational corporations creating the soil for interstate cooperation
- 2) process of integration covers the countries with significantly different levels of the economic development, different cultures and socio-political systems
- 3) integration in APR scales includes the subregional economic unions (ASEAN, NAFTA, the South Pacific Forum, etc.), i.e. it allows different levels of integration, for example by extent of foreign trade liberalization
- 4) ideology of Pacific «open regionalism», developed in PECC (Pacific Economic Cooperation Council) and PEC (Pacific Economic Council), considers regional integration as an element of an economic globalism.

Prospects of APEC development and integration processes:

1. APEC development will take place according to the scenario accepted at meeting in Bagor (1994, Indonesia). According to it the free trade zone and liberalization of the investment sphere in 2020 (for industrialized countries – to 2010) will be created. Decrease in customs tariffs will happen according to the agreements reached within the GATT/the WTO.

2. There is «growth triangle» – the southern Chinese economic zone (China, Hong Kong, Taiwan); «golden growth triangle» (Indonesia, Malaysia, Singapore); economic zone of the Sea of Japan countries; Indo-Chinese economic zone.

According to some estimates, average annual rates of an economic growth of APEC till 2000 was 3–3,5%. And the Asian countries advanced industrially in this regard more developed western partners.

The Asian region is influenced by multiple integration organizations, in particular:

- The Intergovernmental Forum «Asia-Pacific Economic Cooperation» (APEC);
- The Pacific Economic Council (PEC);
- The Pacific Economic Cooperation Council (PECC);
- The Pacific Conference on Trade and Development (PCTD);
- The Russian National Committee for Pacific Economic Cooperation (RNCPEC);
- The Association of North East Asia Regional Governments (NEAR);
- The Association of South-East Asian Nations (ASEAN);
- The summit of the East Asian Community (EAC);
- The Eurasian Economic Community (EEC);
- The Shanghai Cooperation Organization (SCO);
- The Asian Development Bank (ADB);

So, each of these organizations has particular influence in the Asia-Pacific region.

Meetings in Seattle and in the suburban residence of Indonesian presidents – Bogor, were full of talks and meetings of experts. The main attention was paid to a problem of terms and procedure of creation of the ATR free trade zone.

Then two new concepts in relation to these states were appeared: the scientific – «the new industrial countries» (NIC) and publicistic – «Asian tigers». In the 80-s the world witnessed rapid economic growth of the ASEAN countries – Indonesia, the Philippines, Thailand, Malaysia and Brunei, which became known as the «Asian dragons». In the late 80-s a way of rapid economic development were followed by Vietnam. And certainly China. From the middle of the 80-s economists and politicians in this country were looking for ways to reduce the rate of growth of the economy. However and in 1993 as it was noted at the XIV congress of Communist party of China, industrial production grew by 21%, and the total gross national product was more than 9% [1].

The high achievements of the Chinese economy provided a dramatic improvement of more than the milliard population life have huge impact on all countries of Asia, and not only on them. The report of World Bank entitled as «East Asian miracle» in 1993 said that East Asia became «the center of technological civilizations» – great historical shift in the mankind history which, probably, will define shape of the world at the beginning of the XXI century. It said also that in the last 30 years the East Asian countries developed twice quicker, than the countries of Latin America. In 1993 the aggregate product of Japan, «four tigers», four dragons and China significantly surpassed the aggregate product of the USA. Especially «tigers» and «dragons» export rapidly developed: their share in world trade by finished products increased from 9 to 25 % from 1965 to 1990. The East Asian countries very efficiently used «fruits» of its economic growth to relieve social tensions, and therefore, to ensure political stability. So, for example, on Taiwan the income of the richest 20% of the population is 5,8 times higher than the income of the poorest 20%. In South Korea the same index is 8. Especially impressive is the fight against poverty, poverty elimination carried out in the region.

Let's remind that Engel's index – a food's specific gravity in a consumer basket – defines a condition «beyond poverty» as a condition in which more than 90 % of the income goes to food. So, in Malaysia for the last thirty years the share of the population living «beyond poverty» was reduced from 37 to 5% and in Indonesia from 60 to 15%. In Singapore and in Taiwan, the people having the income less than 300 US dollars a month, practically did not remain. These countries came to the West European level of an average salary. The reasons that served as the basis for the dramatic changes in the economic and social spheres are different.

Prospects for the development of economic integration in East Asia are largely associated with the creation of the Asia-Pacific Economic Cooperation (APEC). The Asia-Pacific cooperation (APEC) is the intergovernmental organization uniting 21 states of the region [2].

APEC was established in 1989 by the suggestion of Australia with the aim of developing economic cooperation in the Pacific Ocean. Originally it included 12 countries: Australia, Brunei, Canada, Indonesia, Japan, Malaysia, New Zealand, Philippines, Singapore, South Korea, Thailand and the USA. In the subsequent years China, Hong Kong, Taiwan, Mexico, Chile, New Guinea joined them, and in 1998 – Vietnam, Peru and Russia.

Загальний обсяг доходів місцевих бюджетів області за 1 півріччя 2014 року склав 2289200 тис. грн., у тому числі до загального фонду надійшло 414,4 млн.грн., що становить 104,7 % до плану затвердженого місцевими радами, а до спеціального фонду надійшло 165,9 млн.грн., що на 75,7 млн.грн. менше відповідного періоду минулого року.

Загальний обсяг видатків місцевих бюджетів області становить 2 267 7 00 тис. грн.. [5].

Місцеві бюджети посідають надзвичайно важливе місце в економічному та соціальному житті суспільства, що знаходить відображення у різноманітних зв'язках, які виникають в процесі їх формування та використання, – з місцевим господарством, підприємствами, фірмами, установами тощо, які працюють на території функціонування місцевих бюджетів, з органами державної влади та управління, з населенням.

Отже, місцеві бюджети є важливим чинником економічного розвитку і фінансової стабільності; інструментом макроекономічного регулювання; важелем здійснення перерозподільних процесів; фінансовою базою місцевого самоврядування; інструментом реалізації державної регіональної політики; планами формування і використання фінансових ресурсів територіальних утворень; основним важелем фінансового вирівнювання; головним джерелом фінансових ресурсів для утримання і розвитку місцевого господарства, розв'язання місцевих проблем. За допомогою місцевих бюджетів реалізуються перспективні цілі національного розвитку і загальнодержавних програм, проводиться фінансування державних видатків; місцевим бюджетам належить важлива роль у забезпеченні конституційних гарантій, вирішенні соціальних проблем, піднесенні рівня добробуту населення. Враховуючи ситуацію в економіці країни, слід підкреслити особливість призначення місцевих бюджетів як одного з вагомих чинників її соціально-економічного розвитку.

Література:

1. Кириленко О. П. Місцеві фінанси : навч. посібник / О. П. Кириленко. – Тернопіль: Астон, 2004. – 140 с.
2. Василик О. Д. Бюджетна система України: підручник / О. Д. Василик, К. В. Павлюк. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 544 с.
3. Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс]: офіц. текст: за станом на 13.03.15 р. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
4. Звіт про виконання місцевих бюджетів Чернівецької області за 2013 рік. – Чернівці, 2014.
5. Звіт про виконання місцевих бюджетів Чернівецької області за 1 півріччя 2014 року. – Чернівці, 2014.

Залесский Борис Леонидович

Белорусский государственный университет

БЕЛАРУСЬ – МОЛДОВА: ПРИОРИТЕТ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ – СЕЛЬСКОЕ ХОЗЯЙСТВО

Республика Молдова относится к числу тех стран, входящих в Содружество Независимых Государств, в отношениях с которыми у Республики Беларусь в последние пять-шесть лет наблюдается устойчивая тенденция наращивания торгового оборота и расширения партнерских связей в целом ряде областей, представляющих взаимный интерес. Объясняется это тем, что экономики двух стран являются взаимодополняемыми. С одной стороны, молдавские потребители хорошо знакомы с белорусской бытовой техникой, товарами широкого потребления, молочной продукцией, медицинскими препаратами. В свою очередь, Беларусь сегодня занимает лидирующие позиции по импорту винодельческой продукции из Молдовы: «Сейчас на долю Беларуси приходится 35% от всего молдавского экспорта вина в количественном выражении и 27% – в стоимостном, а также более 10% от всего объема поставок молдавской плодоовощной продукции» [1].

Характерно, что при общей позитивной динамике развития двустороннего взаимодействия Минск и Кишинев считают, что еще существует большой неиспользованный потенциал сотрудничества и есть хорошие перспективы для наращивания взаимной торговли. В частности белорусская сторона готова еще больше «обеспечить потребности молдавских партнеров в машиностроительной и нефтехимической продукции, товарах легкой промышленности, стройматериалах, бытовой технике, лекарственных средствах и продовольствии» [2]. Но, пожалуй, наибольший потенциал в наращивании объемов белорусско-молдавского торгово-экономического сотрудничества наблюдается в агропромышленной сфере.

Напомним, что сегодня договорно-правовая база отношений Беларуси и Молдовы «насчитывает более 100 двусторонних международных договоров, которые покрывают почти все области сотрудничества» [3]. Тем не менее, летом 2014 года молдавское правительство одобрило еще один документ – Соглашение об экономическом и научно-техническом сотрудничестве между аграрными ведомствами сторон, которое «должно способствовать увеличению объемов взаимных поставок продукции, привлечению инвестиций в сектор АПК двух стран, активизации сотрудничества между научно-исследовательскими учреждениями, действующими в области агропромышленного комплекса» [4]. Этот документ предусматривает развитие сотрудничества по всем отраслям и направлениям ведения сельского хозяйства, внедрение современных технологий, обмен научно-технической информацией, статистикой и данными ситуации на рынке, результатами научных исследований, оказание поддержки в организации участия бело-

предотвратить эту ситуацию на валютном рынке, не были поддержаны рядом органов, как не соответствующие директиве».

Как сообщалось, по данным Нацбанка Беларуси, объем наличных денег в обращении (денежный агрегат M0) составил на 1 марта 2012 года

Вг 6,927 трлн, увеличившись за февраль на 12,7% после снижения за январь на 8,4%. За 2 месяца агрегат вырос на 3,2%.

В Беларуси вначале 2011 года нарастал валютно-финансовый кризис, который проявлялся в остром дефиците инвалюты на всех сегментах рынка и множественности обменных курсов. Так, на рынке наличной инвалюты девальвация составляла 30%, на внебиржевом рынке – 70% относительно официального курса, который продолжает формировать НББ.

Литература:

1. Деньги, кредит, банки: учеб. Пособие / Тарасов В.И. – Мн.: Мисанта, 2003. – 512с.
2. Белорусская валютно-фондовая биржа [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.bcse.by/valuta/Results/vp.php> – Дата доступа: 10.04.2015

Associate Professor Issova L.T., masters degree Farkhat A.
Al-Farabi Kazakh National University, Kazakhstan

PRACTICE AND MODELS OF INTEGRATION IN THE ASIA-PACIFIC REGION

In recent years integration processes in East Asia have gained strength. For nearly 30 years the Association of Southeast Asian Nations (ASEAN) which includes one of the four Asian «dragons» – Singapore, as well as NIC (the new industrial countries) of «new wave» – Malaysia, Indonesia, Thailand, Brunei and the Philippines most successfully works. The success of the mutual cooperation within this group is closely associated with the rapid economic growth of the majority of the ASEAN countries, a comparable level of development, mutual trade relations well-established and with long historical tradition, and the adjusted form of cooperation.

The attention to the region is defined by the fact that in the last quarter of the century it steadily remained most dynamically developing region of the world. Let's remind that in the late forties experts of the UN met that «Asian stagnation» caused by World War II results will drag on for years. However, in the fifties Japan began to develop rapidly. In the late sixties – the early seventies sharp jump in development rates of Taiwan, Hong Kong, Singapore and South Korea was recorded.

Биржевые торги иностранными валютами проводятся с использованием электронной системы торгов. Торговый зал биржи оборудован программно-техническими средствами, средствами коммуникации.

В целях совершенствования биржевого валютного рынка в Республике Беларусь биржей разработаны новые механизмы проведения торгов иностранными валютами. Можно выделить три наиболее перспективных механизма проведения биржевых торгов иностранными валютами: «электронный фиксинг», «непрерывный двойной аукцион» и «переговорные сделки».

Механизм проведения торгов в режиме «электронного фиксинга» предполагает одновременное заключение между участниками торгов сделок купли-продажи иностранной валюты по единому курсу электронного фиксинга – т.е. курсу, при котором, исходя из предварительных заявок участников торгов, может быть заключен максимальный объем сделок.

Механизм проведения торгов в режиме «непрерывного двойного аукциона» позволяет участникам заключать сделки по множественному курсу. В ходе торгов участники вводят в торговую систему заявки на покупку-продажу иностранной валюты, информация о которых поступает на экраны торговых терминалов. Заключение сделок происходит автоматически по мере ввода в систему взаимно удовлетворяющих заявок.

Режим «переговорных сделок» дает возможность участникам торгов проводить операции купли-продажи иностранной валюты (в т.ч. конверсионные) с исполнением вытекающих из них обязательств в срок, оговоренный в сделке, и проведением расчетов самостоятельно. Перспективные проекты биржи на валютном рынке нацелены на совершенствование торговых технологий, повышение привлекательности торгов, разработку и внедрение новых инструментов, а также снижение издержек участников торгов [Приложение В].

За последние несколько месяцев в республике сложилась сложная валютная система, при которой стало возможным существование нескольких валютных курсов, что выражается в различных значениях фактического обменного курса белорусского рубля, применяемого к различным валютным операциям, субъектам и валютам.

Национальный банк Беларуси (НББ), который в апреле был вынужден резко нарастить объем наличных денег в обращении, фактически создал питательную среду для «теневого» рынка наличной валюты.

Национальный банк вынужден был выполнять резко выросшие в апреле заявки на наличные, так как в противном случае его отказ означал бы фактический саботаж директивы о стимулировании малого и среднего бизнеса. Сложившаяся на финансовом рынке ситуация с наличными резко противоречит многолетней работе по увеличению доли безналичных расчетов.

Резкий рост наличных в обращении, который только дополнительно усилил критическое давление на валютном рынке «вызван несогласованными и непоследовательными действиями властей». «Предложения, которые могли бы частично

русских и молдавских деловых кругов в выставках и ярмарках, проведении научных семинаров, симпозиумов, обмен образцами семян, посадочного и биологического материала. Кроме того, стороны намерены активизировать взаимодействие в растениеводстве, овощеводстве, садоводстве, животноводстве, пищевой промышленности, механизации сельского хозяйства. Речь также идет о создании в Молдове новых субъектов товаропроводящей сети подведомственных организаций Министерства сельского хозяйства и продовольствия Беларуси.

Пока в этой стране с участием белорусского капитала созданы такие структуры товаропроводящей сети, как торговый дом «МТЗ-Лидер», СП «Санта-Бриз», СП «Вестайл», СП «Агробелмилк». «Одновременно в структуру белорусской товаропроводящей сети входят более 60 молдавских компаний, реализующих белорусскую продукцию на основе дилерских договоров и прямых контрактов» [5]. А в сентябре 2014 года в Кишиневе состоялось торжественное открытие коммерческого центра по продаже керамической плитки и санитарной керамики ведущего белорусского предприятия «Керамин», ставшее знаковым событием, которое засвидетельствовало выход делового сотрудничества двух стран на качественно новый уровень.

Так что опыт создания новых форм продвижения своей продукции на молдавской земле у белорусской стороны есть. Поэтому сегодня речь идет о наполнении этих форм взаимодействия новым содержанием. В сельском хозяйстве в этом плане обсуждается несколько интересных идей. В частности, «Беларусь планирует выращивать виноград в промышленных масштабах и заинтересована в молдавских технологиях возделывания этой культуры» [6]. Тем более что в отдельных белорусских регионах виноградники уже заложены и даже получены первые урожаи винограда. Касается «виноградной» темы и соглашение, которое в сентябре 2014 года подписали ЗАО «Минский завод виноградных вин» и крупнейший в Молдове производитель виноматериалов, владеющий обширными виноградниками и самым современным оборудованием производства вина – АО «Vinaria din Vale». Два предприятия, история взаимодействия которых насчитывает уже без малого 15 лет, договорились о том, что в Беларусь начнет поставляться виноматериал, произведенный из винограда, выращенного на плантациях в Кагульском регионе молдавского юга. Его особенность заключается в том, что здесь на площади около 160 гектаров получают виноград, соответствующий всем экологическим стандартам Европейского союза.

Литература

1. Гусин, А. Беларусь и Молдова будут наращивать торгово-экономическое сотрудничество / А. Гусин // [Электронный ресурс]. – 2014. – URL: http://www.belta.by/ru/all_news/economics/Belarus-i-Moldova-budut-naraschivat-torgovo-ekonomicheskoe-sotrudnichestvo_i_674023.html

2. Официальный визит в Республику Молдову [Электронный ресурс]. – 2014. – URL: http://president.gov.by/ru/news_ru/view/aleksandr-lukashenko-24-25-sentjabrja-sovershit-ofitsialnyj-vizit-v-respubliku-moldova-9861/

3. Онаила, О. Беларусь – Молдова: общий бизнес, общие интересы / О. Онаила // [Электронный ресурс]. – 2014. – URL: http://www.businessclass.md/%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%8C%D0%B3%D0%B8/Belarusi_moldova_obshie_interesi_obshii_biznes/

4. Гусин, А. Соглашение о сотрудничестве между Минсельхозами Беларуси и Молдовы одобрено в Кишиневе / А. Гусин // [Электронный ресурс]. – 2014. – URL: http://www.belta.by/ru/all_news/economics/Soglashenie-o-sotrudnichestve-mezhdu-Minselxozami-Belarusi-i-Moldovy-odobreno-v-Kishineve_i_671493.html

5. Торгово-экономические отношения [Электронный ресурс]. – 2015. – URL: http://moldova.mfa.gov.by/ru/bilateral_relations/trade_economic/

6. Беларусь заинтересована в молдавских технологиях промышленного выращивания винограда [Электронный ресурс]. – 2012. – URL: http://www.belta.by/ru/all_news/economics?id=616877

Самусевич А.В.

Полесский государственный университет

ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ВАЛЮТНОЙ СИСТЕМЫ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ

Одним из ключевых участников валютной системы в Республике Беларусь является ОАО «Белорусская валютно-фондовая биржа», которая специализируется на осуществлении проведения торгов иностранными валютами.

В настоящее время к торгам на бирже допущены 17 финансовых инструментов.

Преобладающую роль в общем объеме операций на биржевом валютном рынке играют доллар США, российский рубль, евро.

Исключительное право на участие в биржевых торгах иностранными валютами имеют банки, принятые в члены Секции валютного рынка и допущенные к совершению сделок в Секции в соответствии с Положением о Секции валютного рынка ОАО «Белорусская валютно-фондовая биржа». Иные юридические лица и индивидуальные предприниматели осуществляют покупку-продажу иностранных валют через участников торгов.

Секция валютного рынка биржи является формой объединения участников валютного рынка, не наделенной правами юридического лица, целью деятельности которой является содействие развитию биржевого валютного рынка, росту профессионального уровня его участников и установлению эффективных стан-

дартов проведения биржевых операций. Работа Секции валютного рынка регламентирована Положением о Секции валютного рынка ОАО «Белорусская валютно-фондовая биржа». Для обеспечения эффективной работы Секции Наблюдательным советом биржи утверждается Председатель Секции.

Участники торгов могут совершать сделки от своего имени и за свой счет, а также от своего имени по поручению клиента. Сделки заключаются в соответствии с порядком, предусмотренным Регламентом проведения торгов иностранными валютами в ОАО «Белорусская валютно-фондовая биржа».

Биржевые торги иностранными валютами проводятся по методу «фиксинга». Перед началом торгов участники торгов подают предварительные заявки на покупку и /или продажу финансового инструмента. В зависимости от складывающейся разницы между суммарными объемами принятых заявок на покупку и продажу финансового инструмента, ведущий торгов осуществляет повышение или понижение курса валюты лота. В ходе торгов с установлением фиксинга участники имеют право подавать дополнительные заявки по изменению сумм покупки и/или продажи финансового инструмента. Установление курса фиксинга происходит в момент совпадения суммарных объемов принятых заявок на покупку и продажу финансового инструмента. Удовлетворение заявок участников происходит по установленному курсу фиксинга. По результатам биржевых торгов устанавливаются официальные курсы белорусского рубля к доллару США и к российскому рублю. Для обеспечения потребностей юридических лиц и индивидуальных предпринимателей Республики Беларусь в иностранной валюте, поддержания стабильного курса белорусского рубля в отношении иностранной валюты на торговых сессиях биржи осуществляется обязательная продажа 30% валютной выручки в соответствии с Указом Президента Республики Беларусь № 452 от 17 июля 2006г.

Биржевые торги иностранными валютами проводятся ежедневно. Содержание и продолжительность торгового дня, временной режим осуществления торгов и расчетов и другие особенности заключения сделок покупки (продажи) финансовых инструментов и проведения расчетов устанавливаются Операционным регламентом торгового дня по сделкам покупки, продажи, конверсии иностранной валюты в ОАО «Белорусская валютно-фондовая биржа». По результатам торгов производится расчет требований и обязательств участников торгов. Расчеты по заключенным сделкам осуществляются на основании биржевых свидетельств и проводятся в следующем порядке:

- через отдельные лицевые счета, открытые в Национальном банке Республики Беларусь (по USD/BYR, EUR/BYR, RUB/BYR, UAH/BYR);
- непосредственно между участниками торгов (по остальным финансовым инструментам).

Национальный банк и биржа не отвечают по обязательствам участников торгов при проведении расчетов по биржевым сделкам без использования отдельных лицевых счетов Национального банка.